

MAGYAR KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2008. március 26.,
szerda

50. szám

Ára: 1325,- Ft

MAGYAR KÖZLÖNY

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HIVATALOS LAPJA

Budapest,
2008. március 26.,
szerda

50. szám

Ára: 1325,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
2008: IX. tv.	A 2008. március 9-i országos ügydöntő népszavazásokon hozott döntések végrehajtásáról	2416
2008: X. tv.	Az állami vezetők javadalmazásának átláthatóságához szükséges egyes törvénymódosításokról	2417
2008: XI. tv.	Az Országos Rádió és Televízió Testület tagjai megbízatása megszűnésének egyes kérdéseiről	2418
55/2008. (III. 26.) Korm. r.	Az egyes gazdálkodó szervezetek részére nyújtott 2008. évi egyedi támogatásokról, ellentételezésekről, valamint az egyéb vállalati támogatások keretében nyújtott termelési támogatásokról	2419
56/2008. (III. 26.) Korm. r.	A bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról	2420
57/2008. (III. 26.) Korm. r.	A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet módosításáról	2426
58/2008. (III. 26.) Korm. r.	A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet módosításáról	2433
59/2008. (III. 26.) Korm. r.	A 2008. évi központi költségvetés céltartaléka terhére a központi költségvetési szervek létszámszökkentési kiadásainak támogatásáról	2434
60/2008. (III. 26.) Korm. r.	A megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsoltan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról	2437
12/2008. (III. 26.) EüM r.	Egyes miniszteri rendeleteknek az egységes élelmiszer-biztonsági szervezetalakítással összefüggő módosításáról	2438
10/2008. (III. 26.) GKM r.	A bérelt járművekkel végzett közúti áruszállítás külön feltételeiről szóló 4/2000. (II. 16.) KHVM rendelet módosításáról	2439
11/2008. (III. 26.) GKM r.	A Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet módosításáról	2440
13/2008. (III. 26.) ÖTM r.	A belterületi belvízrendezési célok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól	2442
1018/2008. (III. 26.) Korm. h.	Az emberkereskedelem elleni, 2008–2012 közötti nemzeti stratégiáról	2447
1019/2008. (III. 26.) Korm. h.	Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program járóbeteg-szakellátás fejlesztésével kapcsolatos pályázataival összefüggő többletkapacitási kérelmek előzetes befogadásáról	2461
	A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata (1/2008. PJE szám)	2462
	A Magyar Demokrata Fórum által a 2008. évi időközi parlamenti választásra fordított pénzeszközök forrásai és felhasználása	2468

II. rész JOGSZABÁLYOK

Törvények

2008. évi IX.

törvény

a 2008. március 9-i országos ügyszavazásokon hozott döntések végrehajtásáról*

I. Fejezet

A vizitdíjra és a kórházi napidíjra vonatkozó törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezése

1. § (1) Hatályát veszti a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.)

a) II. fejezet 1. címében a „ , valamint vizitdíj, illetve kórházi napidíj fizetése mellett” szöveg,

b) 18. § (9) bekezdésének az egészségbiztosítási pénztárról szóló 2008. évi I. törvény (a továbbiakban: Eptv.) által megállapított c) pontja,

c) 18. §-ának az egyes, az egészségügyet érintő törvényeknek az egészségügyi reformmal kapcsolatos módosításáról szóló 2006. évi CXV. törvény (a továbbiakban: Eüeftv.) által megállapított (9) bekezdése,

d) 18. § (10) bekezdés c) pontjában az „és ez alapján a biztosított által fizetendő kórházi napidíj összegéről” szöveg,

e) 18/A. § (1)–(18) bekezdése,

f) 35/A. §-a,

g) 36. § (3) bekezdésében az „a vizitdíj és kórházi napidíj beszedésével kapcsolatos kötelezettségeit, valamint” szöveg,

h) 37. § (1) bekezdésében az „Az a) pont ab) alpontjának alkalmazásakor az ellátásért az e törvény alapján beszedett vizitdíjat és kórházi napidíjat nem kell figyelembe venni.” szöveg,

i) 37. § (12) bekezdésének harmadik mondata,

j) 83. § (2) bekezdés f) pontja,

k) 83. § (6) bekezdése.

(2) Hatályát veszti az Ebtv. 18/A. §-a.

2. § (1) Nem lép hatályba az Eptv.

a) 48. § (2) bekezdés b) pontjában a „vizitdíjhoz, illetve kórházi napidíjhoz” szöveg,

b) 64. § (1) bekezdés b) pontja,

c) 82. § (1) bekezdés b) pontjában a „vizitdíjra, kórházi napidíjra és egyéb” szöveg,

d) 84. § (1) bekezdés c) pontjában az „és ez alapján a pénztárhoz által fizetendő kórházi napidíj vagy a fizetett vizitdíj összegéről” szöveg,

e) 126. §-a.

(2) Hatályát veszti az Eptv.

a) 125. § (1) bekezdése,

b) 131. §-a.

(3) Az Eptv. 148. § (2) bekezdése az „i)–s) pont jelölése m)–w) pontra változik” szövegrész helyett az „i)–r) pont jelölése m)–v) pontra változik” szöveggel lép hatályba.

3. § (1) Hatályát veszti a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

a) 39. § (3) bekezdés a) pontjában a „ , valamint vizitdíj-kompensáció” szöveg,

b) 39. § (3) bekezdés h) pontjában a „ , valamint a külön jogszabályban meghatározott vizitdíj-kompensáció finanszírozására” szöveg.

(2) Hatályát veszti a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 50. § (2) bekezdésében az „az Eb. 18/A. §-a alapján fizetendő vizitdíjat és” szöveg.

(3) Hatályát veszti az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárról szóló 1993. évi XCVI. törvény

a) 10. § (1) bekezdés b) pontjában az „és az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele során külön jogszabály alapján fizetendő vizitdíjhoz, illetve kórházi napidíjhoz való hozzájárulás” szöveg,

b) 10. § (2) bekezdésében az „az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele során külön jogszabály alapján fizetendő vizitdíjhoz, illetve kórházi napidíjhoz való hozzájárulást,” szöveg,

c) 50/B. § (1) bekezdés f) pontja,

d) 50/D. § (2) bekezdés e) pontja,

e) 51/B. § (1) bekezdés b) pontja.

(4) Hatályát veszti az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény 4. § (2) bekezdés s) pontja, valamint 35/A. §-a.

(5) Hatályát veszti az Eüeftv. 43. § (7) bekezdése.

(6) Hatályát veszti az egészségbiztosítás hatósági felügyeletéről szóló 2006. évi CXVI. törvény 18. §-a.

II. Fejezet

A képzési hozzájárulásra vonatkozó törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezése

4. § (1) Hatályát veszti a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Ftv.)

a) 49. § e) pontjában az „államilag támogatott képzés keretében képzési hozzájárulást,” szöveg,

* A törvényt az Országgyűlés a 2008. március 17-i ülésnapján fogadta el.

b) 51. § (3) bekezdés a) pontjában a „, valamint a képzési hozzájárulás” szöveg,

c) 51. § (4) bekezdésében a „, valamint a képzési hozzájárulás” szöveg,

d) 53. § (1) bekezdés harmadik mondata,

e) 125/A. §-át megelőző cím, 125/A. §-a,

f) 139. § (8) bekezdés b) pontjában az „és a 125/A. §-ban” szöveg,

g) 153. § (1) bekezdés 12. pontjában a „, 125/A. § (4) bekezdés” szöveg,

h) 153. § (1) bekezdés 23. pontja,

i) 2. számú melléklet „I. A felsőoktatási intézményekben nyilvántartott és kezelt személyes és különleges adatok” fejezetcím „I/B. A hallgatók adatai” rész 1. b) pont bb) alpontjában az „a képzési hozzájárulás adatai” szöveg.

(2) Az Ftv.

a) 53. § (1) bekezdésében a „költségeinek többségét az e törvényben meghatározottak szerint” szövegrész helyébe a „költségeit – ha e törvény másképp nem rendelkezik –” szöveg,

b) 125. §-át megelőző alcímében az „A KÉPZÉSI HOZZÁJÁRULÁS, ILLETVE TÉRÍTÉSI DÍJ FIZETÉSE ELLENÉBEN” szövegrész helyébe az „AZ INGYE-NESEN ÉS A TÉRÍTÉSI DÍJÉRT” szöveg lép.

5. § (1) Hatályát veszti a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2006. évi LXXIII. törvény (a továbbiakban: Ftmód.)

a) 26. § (2) bekezdésében a „6.,”, „–18. és 24”, „49. §-ának e) pontját, 125. §-át megelőző címét,” és „125/A. §-át, 2. számú melléklet „A hallgatók adatai” címének 1. bb) pontját” szöveg,

b) 26. § (2) bekezdésének második mondata,

c) 26. § (3) bekezdésében az „53. §-ának (1) bekezdését,” szöveg.

(2) Az Ftmód. 26. § (3) bekezdésében a „8–11.” szövegrész helyébe a „9–11.” szöveg lép.

(3) Hatályát veszti a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2007. évi CIV. törvény 41. § (2) bekezdése.

III. Fejezet

Záró rendelkezések

6. § (1) Ez a törvény – a (2)–(3) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2008. április 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 1. § (2) bekezdése 2008. július 1-jén lép hatályba.

(3) E törvény 3. § (6) bekezdése 2009. január 1-jén lép hatályba.

7. § (1) Az Ebtv. 18. § (10) bekezdés c) pontjának és 18/A. § (18) bekezdés c) pontjának e törvény kihirdetésekor hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni az e törvény hatálybalépését megelőzően megkezdett ellátások tekintetében.

(2) A biztosított a 2008. évben húsz alkalom feletti ellátások után fizetett vizitdíjak összegét az Ebtv. e törvény kihirdetésekor hatályos 18/A. § (17) bekezdésének alkalmazásával 2008. június 30-ig igényelheti vissza. A jegyző a vizitdíj visszaigénylésével összefüggő eljárásban az ellátást igénybe vevő biztosítottat a nyugtán, illetve a számlán szereplő nevét és TAJ-számát az eljárás befejezéséig kezelheti.

(3) E törvény rendelkezései a vizitdíj bevezetésével összefüggésben megemelt pénzbeli ellátások összegét nem érintik.

(4) Az Országgyűlés felhatalmazza a Kormányt, hogy dolgozza ki az egészségügyi alapellátás és járóbeteg-szakellátás megfelelő működését biztosító új finanszírozási rendszert és legkésőbb 2008. április 30-ig terjessze az Országgyűlés elé.

(5) Az e törvény hatálybalépését megelőzően megfizetett képzési hozzájárulást a felsőoktatási intézmény e törvény hatálybalépését követő harminc napon belül köteles visszafizetni, illetve a felsőoktatási intézmény részére még nem teljesített fizetési kötelezettséget nem kell teljesíteni.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2008. évi X. törvény

az állami vezetők javadalmazásának átláthatóságához
szükséges egyes törvénymódosításokról*

1. § A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) a következő új 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § (1) Az Állami Számvevőszék az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezéseinek alkalmazásával az állami vezető és vele egy háztartásban élő hozzátartozója vagyongyarapodásának vizsgálatát – kivéve, ha a megbízatás az állami vezető halálával szűnt meg – az állami vezetői megbízatás megszűnése esetén hatáskörei gyakorlásának megszűnését követően haladéktalanul, állami vezetői szolgálati jogviszonyának folyamatos fennállása – ideértve a hatáskörök folyamatos gyakorlását is – esetén ötévente lefolytatja.

* A törvényt az Országgyűlés a 2008. március 3-i ülésnapján fogadta el.

(2) Ha az állami vezető vagyongyarapodási vizsgálata során a mindenkor kötelező legkisebb munkabér tisztesítésénél nagyobb adóhiányt állapítottak meg, az adóhiány összege – az azt megállapító határozat jogerőre emelkedését követően – nyilvános.”

2. § A Ksztv. a következő új 12/B. §-sal egészül ki:

„12/B. § (1) Az állami vezető személyijövedelemadó-bevallásából az összevont adóalap összege, az összevont adóalap adójának összege, az összevont adóalap adóját csökkentő adókedvezmények összege, a külön adózó jövedelmek összege és a külön adózó jövedelmek adójának összege nyilvános, ezen adatokat az állami vezető a Miniszterelnöki Hivatal honlapján való közzététel céljából az adóbevallás benyújtására nyitva álló határidő lejártát követő tizenöt napon belül a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszternek megküldi.

(2) Az állami vezető illetményére, a részére kifizetett jutalomra, céljuttatásra vagy projekt-prémiumra, az országgyűlési képviselői megbízatással rendelkező állami vezető országgyűlési képviselői tiszteletdíjára, illetve az állami vezető részére e megbízatására tekintettel juttatott egyéb juttatásokra vonatkozó adatokat a Miniszterelnöki Hivatal honlapján közzé kell tenni.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott adatok változása esetén a megváltozott adatokat – a korábbi adat eltávolítása nélkül – a változástól számított 15 napon belül kell közlést tenni.”

3. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A Ksztv. e törvény 1. §-ával megállapított 12/A. §-ában meghatározott határidőt e törvény hatálybalépésétől kezdve kell számítani.

(3) A törvény hatálybalépését követő 45 napon belül a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter a Miniszterelnöki Hivatal honlapján közzéteszi a köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a Legfelsőbb Bíróság elnöke tiszteletdíjáról és juttatásairól szóló 2000. évi XXXIX. törvény hatálybalépésétől kezdődően miniszterelnöki, miniszteri, államtitkári, szakállamtitkári, politikai államtitkári, közigazgatási államtitkári, címzetes államtitkári, valamint helyettes államtitkári tisztséget betöltő személyekre vonatkozó, a Ksztv. 12/B. § (2)–(3) bekezdésben meghatározott adatokat.

(4) A Ksztv. 55. § (1) bekezdésében az „Egy minisztériumban legfeljebb öt” szövegrész helyébe az „A Miniszterelnöki Hivatalban és a minisztériumokban összesen legfeljebb a kormánytagok száma ötszörösének megfelelő számú” szöveg lép.

(5) A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 19/A. § (1) bekezdés *i*) pontjában a „17. § (8) bekezdése” szövegrész helyébe a „17. § (2) bekezdés *f*) pontja vagy (8) bekezdése” szö-

veg lép. A Ktv. 19/A. § (1) bekezdés *i*) pontjának e törvénnyel módosított rendelkezéseit az e törvény hatálybalépését követő második hónap első napját követően közölt felmentésekre kell alkalmazni.

(6) A Ktv. 62. § (1) bekezdésében meghatározott adat-szolgáltatást 2008. évben nem kell teljesíteni.

(7) A köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a Legfelsőbb Bíróság elnöke tiszteletdíjáról és juttatásairól szóló 2000. évi XXXIX. törvény 22. §-ában a „18. §-a szerinti, a megszűnt tisztségére utaló elnevezés használatára” szövegrész helyébe a „18. §-a szerinti, a megszűnt tisztségére utaló elnevezés használatára, valamint kérelmére – ha a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte – a 14. § szerinti juttatásra” szöveg lép.

4. § A Ktv. 80. §-a a következő új (5)–(6) bekezdésekkel egészül ki:

„(5) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a szolgáltató központot rendeletben jelölje ki.

(6) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az e törvény VI. fejezetében a szolgáltató központ számára megállapított hatáskörök 2009. március 1-jéig történő gyakorlására más szervet vagy szervezetet jelöljön ki.”

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2008. évi XI. törvény

az Országos Rádió és Televízió Testület tagjai megbízatása megszűnésének egyes kérdéseiről*

Az Országgyűlés az Alkotmány 61. § (4) bekezdésében meghatározott tárgykörben a következő törvényt alkotja:

1. § (1) Az Országos Rádió és Televízió Testület (a továbbiakban: Testület) e törvény hatálybalépését követően megválasztott elnökének és más tagjainak megbízatása a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 37. § (1) bekezdésében meghatározott eseteken kívül a törvény erejénél fogva akkor is megszűnik, ha az Rttv. hatályát veszti.

(2) Ha a Testület elnökének és más tagjainak a megbízatása az (1) bekezdésben meghatározott esetben szűnik meg, az érintett személyeket további hat hónapon keresztül a korábbi havi díjazásuknak megfelelő összegű külön juttatás illeti meg.

* A törvényt az Országgyűlés a 2008. március 17-i ülésnapján fogadta el.

2. § (1) Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) Ez a törvény az Rttv. hatályvesztését követő napon hatályát veszti.

Sólyom László s. k.,
köztársasági elnök

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

A Kormány rendeletei

A Kormány 55/2008. (III. 26.) Korm. rendelete

**az egyes gazdálkodó szervezetek részére nyújtott
2008. évi egyedi támogatásokról, ellentételezésekről,
valamint az egyéb vállalati támogatások keretében
nyújtott termelési támogatásokról**

A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény 84. §-ának (1) bekezdése c) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

(1) Az érintett gazdálkodó szervezetek e rendelet alapján a 2008. gazdasági évre a központi költségvetésből (XV. Gazdasági és Közlekedési Minisztérium fejezet, 27. címszám, 1. alcímszám, 2. és 3. jogcím-csoportszám, valamint a XXII. Pénzügyminisztérium fejezet, 15. címszám, 2. alcímszám, 1. jogcím-csoportszám, 2. jogcím-szám) legfeljebb a (2)–(3) bekezdésekben meghatározott összegű egyedi támogatásokat, illetve ellentételezéseket igényelhetnek.

(2) Bányászati támogatások:

a) bányabezárásra M Ft
2008. év
1000,0

b) mecseki uránbányászok baleseti járadékainak és egyéb kártérítési kötelezettségeinek átvállalására 210,0

(3) A helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetésének ellentételezése:

M Ft
2008. év

a) költségtérítés a MÁV-START Vasúti Személyszállító Zrt. (a továbbiakban: MÁV-START) személyszállítási közszolgáltatásaihoz 113 000,0

b) költségtérítés a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt. (a továbbiakban: GYSEV) személyszállítási közszolgáltatásaihoz 4 755,9

c) költségtérítés Magyar Államvasutak Zrt. (a továbbiakban: MÁV) személyszállítási közszolgáltatásaihoz 280,0

d) költségtérítés a 2004. évi XXXIII. törvény 9. §-ának (1) bekezdése szerinti szerződéssel rendelkező autóbusszal szolgáltatást végző társaságok (a továbbiakban: autóbusszal szolgáltatást végző társaságok) helyközi személyszállítási közszolgáltatásaihoz 8 000,0

e) költségtérítés a MÁV által működtetett vasúti pályahálózathoz 8 825,6

f) költségtérítés a GYSEV által működtetett vasúti pályahálózathoz 640,0

2. §

(1) Az 1. § (2) bekezdés a) pont esetében a költségvetési előirányzat a Bányavagyon-hasznosító Közhasznú Társaság (a továbbiakban: Kht.) által a szénbányászati szerkezetátalakításból átvett, továbbá a bányászatban jelentkező egyéb állami kötelezettségek – köztük az állami tulajdonú meddő szénhidrogén kutak kezelése és a bánya-erőmű integrációs szerződések megkötésekor még nem ismert kötelezettségek – vagyoneértékesítésből nem fedezett részét finanszírozza. A támogatás folyósítására havi ütemezéssel, a Kht. által a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumnak (a továbbiakban: GKM) tárgyható 20-ig megküldött likviditási terv alapján kerül sor. A likviditási tervben a Kht. kötelezettségének teljesítésénél pénzügyi forrásként először az adott időszakban a vagyoneértékesítésből származó bevételt kell előirányozni. A GKM az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: APEH) felé a támogatás folyósításáról a Kht. kezdeményezése alapján intézkedik. A támogatás jogcímenkénti felhasználásáról a Kht. havonta – a tárgyható követő hónapban – tájékoztatást ad a GKM-nek.

(2) Az 1. § (2) bekezdésének b) pontja esetében a Mecsek-Öko Környezetvédelmi Zrt. által kifizetett, az uránbányászatban 1993. december 31-ig keletkezett baleseti járadékokat és a munkavégzéssel kapcsolatos egyéb kártérítési kötelezettségeket a központi költségvetés havonta utólag – az APEH-en keresztül – megtéríti a GKM által benyújtott elszámolás alapján.

(3) Az 1. § (3) bekezdésének a)–c) pontja esetében a MÁV-START, a MÁV és a GYSEV személyszállítási közszolgáltatásaihoz nyújtott költségtérítést (ideértve az országos múzeumok, az Országgház, valamint a Terror

Háza Múzeum iskolai csoportos, díjmentes igénybevitelével történő látogatásából adódó bevételkiesés ellentételezését) az APEH részére megküldött, a (4) bekezdésben meghatározott pénzforgalmi tervben szereplő havi részletekben a tárgyhoz első munkanapjától igényelheti, amelyeket részére az APEH a tárgyhoz 15-éig folyósít. Ha a társaság a személyszállítási közszolgáltatásaihoz nyújtott költségtérítés tárgyhavi részletét tárgyhoz 12-éig nem igényli, akkor az APEH a tárgyhavi részletet az igénylés benyújtásának napját követő 5 munkanapon belül folyósítja részére.

(4) A MÁV-START, a MÁV, a GYSEV – a várható gazdasági folyamatokon alapuló – pénzforgalmi tervet készítene, és azt a GKM részére megküldi. A vasúttársaságok helyközi személyszállítási közszolgáltatásaihoz nyújtott költségtérítés havi folyósítási ütemezését a gazdasági és közlekedési miniszter, valamint a pénzügyminiszter által együttesen jóváhagyott pénzforgalmi terv tartalmazza. A pénzforgalmi terv a gazdasági és közlekedési miniszter, valamint a pénzügyminiszter együttes jóváhagyásával módosítható. A MÁV-START, a MÁV, a GYSEV a GKM részére minden naptári negyedévet megelőző hónap 20-áig pénzforgalmi jelentést és előrejelzést nyújtanak be, amelyben a társaság bemutatja a megelőző időszak tényleges pénzforgalma és a jóváhagyott pénzforgalmi terv közötti eltérések okait. A pénzforgalmi jelentés és előrejelzés alapján a gazdasági és közlekedési miniszter a pénzügyminiszterrel együttesen dönthet a pénzforgalmi terv módosításáról.

(5) Az 1. § (3) bekezdése *d)* pontja esetében a GKM – a Pénzügyminisztériummal történő előzetes egyeztetés után – az autóbusszal végzett menetrend szerinti személyszállításról szóló 2004. évi XXXIII. törvény 10. §-ának (1) bekezdése szerinti kérelmet benyújtó autóbusszal végzett helyközi közszolgáltatást végző társaságokkal kötött közszolgáltatási szerződés záradékában rendelkezik a költségtérítésről. A költségtérítés folyósításáról a GKM az APEH felé az e szerződés záradékában foglalt ütemezés alapján intézkedik.

(6) Az 1. § (3) bekezdésének *e)* és *f)* pontja esetében a vasúti pályahálózat működtetéséhez a MÁV és a GYSEV részére nyújtott költségtérítés havonként egyenlő részletekben vehető igénybe, amelyet a MÁV és a GYSEV a tárgyhoz első napjától igényelhet, és amelyet az APEH az igénylést követő 15 napon belül folyósít.

3. §

A támogatások, illetve a költségtérítések folyósítása az 1. § (2) bekezdésének *a)* pontja, valamint az 1. § (3) bekezdésének *a)–f)* pontja esetében az APEH 10032000-01905049 Egyedi támogatás folyósítási számláról, az 1. § (2) bekezdésének *b)* pontja esetében a 10032000-01905135 Egyéb vállalati támogatás folyósítási számláról történik az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény

rendelkezései alapján. Az 1. § (2) bekezdése esetében a szükséges igazolások csatolása alapján történő támogatás folyósítására, ellenőrzésére az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szerinti folyósítási és ellenőrzési szabályok irányadók.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és 2009. március 31-én a hatályát veszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 56/2008. (III. 26.) Korm. rendelete

a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról

A Kormány az Országos Ítéletábrák székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi CX. törvény 164. § (4) bekezdésében, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 395. § (3) bekezdésében és a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. § (1) bekezdés *c)* pontjában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

A rendelet hatálya

1. §

E rendelet hatálya az igazságügyi alkalmazottak szolgálati viszonyáról szóló 1997. évi LXVIII. törvény 6. § (2) bekezdésében meghatározott azon bírósági ügyintézőkre terjed ki, akik polgári, gazdasági, közigazgatási és munkaügyi ügyekben, valamint büntetőügyekben ítélező bíró vagy tanács mellé, továbbá igazgatási ügyben eljáró bírósági vezető (a továbbiakban együtt: bíró) mellé kerültek beosztásra.

A bírósági ügyintéző feladatellátásának alapelvei

2. §

A bírósági ügyintéző az egyéb jogszabályokban rögzített feladatai mellett az e rendeletben meghatározott feladatokat láthatja el.

3. §

A bírósági ügyintéző a bíróság előtti peres és nemperes eljárásokban tárgyaláson (meghallgatáson) kívül jár el.

4. §

(1) A bíró az ügyet – az intézkedésnek az ügyiratra történő feljegyzése mellett – a bírósági ügyintéző feladatköréből bármikor magához vonhatja. A bíró a bírósági ügyintézőt feladatai ellátásáról beszámoltathatja, és kötelezheti, hogy a feladat teljesítését az irat bemutatásával igazolja.

(2) A bírósági ügyintéző a bírónak az ügyiratra feljegyzett utasításának, utasítás módosításának megfelelően jár el.

(3) A bírósági ügyintéző kérheti az utasítás pontosítását vagy az ügygel kapcsolatban egyéb állásfoglalás adását.

5. §

(1) A bírósági ügyintéző az e rendeletben és az egyéb jogszabályokban meghatározott, a bíró utasításának megfelelően önállóan eljárva, önálló aláírási joggal rendelkezve meghozott végzések és megtett intézkedések mellett, a bíró utasításának megfelelően elkészíti a nem az ügy érdemében hozott, a bíró által megjelölt egyéb határozatok és intézkedések tervezetét.

(2) A bírósági ügyintéző a bíróság egyes eljárási cselekményei során – erre irányuló bírói utasítás esetén – jegyzőkönyvvezetői feladatokat lát el. A jegyzőkönyvvezetésre adott bírói utasítást az ügyiratra nem kell feljegyezni.

6. §

A bírósági ügyintéző egyéb – a bíróságon foglalkoztatott – igazságügyi alkalmazott által ellátható feladatokat is elvégezhet, ha az ezekre vonatkozó külön jogszabályokban meghatározott képesítési és egyéb feltételeknek megfelelően.

A polgári, a gazdasági, a közigazgatási és a munkaügyi peres eljárás során ellátható feladatok

7. §

(1) A bírósági ügyintéző első fokon a peres eljárásban

a) hiánypótlásra felhívó,

b) keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 130. § (1) bekezdés i) és j) pontja alapján elutasító,

c) igazolási kérelmet a Pp. 106. § (2)–(3) bekezdése alapján elutasító,

d) idéző,

e) ügygondnokot kirendelő,

f) a bizonyítási eljárással járó költségek fedezésére előreláthatóan szükséges összeg bíróságnál történő előzetes letételére kötelező,

g) költségmentesség, illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelem elbírálására vonatkozó, valamint költségmentesség, illetékfeljegyzési jog megvonásáról szóló,

h) perköltségbiztosíték összegéről rendelkező,

i) az ítélet és az eljárást befejező végzés kézbesítésének esetét kivéve, a kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a Pp. 106. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel elutasító,

j) tolmács kirendelésére vonatkozó,

k) az eljárás szünetelését megállapító,

l) az eljárás félbeszakadását a Pp. 111. § (2)–(4) bekezdése alapján megállapító,

m) a bírósági ügyintéző által meghozott végzések tekintetében kijavító és kiegészítő,

n) a bírósági ügyintéző által meghozott, a Pp. 227. § (2) bekezdésében meghatározott, a bíróságot nem kötő végzések megváltoztatására vonatkozó végzést hozhat.

(2) A bírósági ügyintéző első fokon a peres eljárásban az (1) bekezdésben meghatározott végzések meghozatalán felül

a) iratokat szerezhethet be más bíróságtól, ügyészségtől, hatóságtól vagy szervezettől,

b) iratokat küldhet meg más bíróságnak, ügyészségnek vagy hatóságnak,

c) állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztisztviselőt, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és társadalmi szervezetet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása iránt,

d) a perbehívottat értesítheti a beavatkozás lehetőségéről,

e) tájékoztatást adhat arról, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó fél számára milyen feltételek mellett rendelhető el a hirdetményi kézbesítés,

f) hirdetményi kézbesítést rendelhet el,

g) külföldre történő kézbesítéshez szükséges intézkedéseket tehet,

h) megteheti a keresetlevél és az eljárást befejező érdemi határozat kézbesítése esetében a kézbesítési vélelem beállításakor szükséges intézkedéseket,

i) az eljárásban részt vett személyek meghallgatásán kívül megteheti az elveszett (megsemmisült) iratok pótlása iránti intézkedéseket,

j) intézkedhet a jogerő megállapítása és a félnek erről való értesítése tárgyában,

k) intézkedhet a jogerős határozaton alapuló szakértői díj, tolmácsdíj, tanúdíj és ügygondnoki díj kiutalása tárgyában,

l) intézkedhet a végzés elleni fellebbezés másodpéldányának a fellebbező fél ellenfelének történő megküldése

iránt, egyben felhívhatja a fellebbező fél ellenfelét a fellebbezésre vonatkozó észrevételek megtételére,

m) az iratokat fellebbezés folytán felterjesztheti a másodfokú bírósághoz,

n) az iratokat felülvizsgálati kérelem folytán felterjesztheti a Legfelsőbb Bírósághoz, és értesítheti a jogerős határozatot hozó bíróságot az eljárás megindításáról a felülvizsgálati kérelem másolatának megküldésével.

8. §

(1) A bírósági ügyintéző a gyermek tartása, elhelyezése, illetőleg a szüléssel kapcsolatos követelések iránti, továbbá az apaság és a származás megállapítására irányuló egyéb perekben – az ismeretlen helyen lévő alperes, anya, illetve gyermek tartózkodási helyének megállapítása érdekében – elrendelheti az alperes, az anya, illetve a gyermek felkutatását.

(2) Ha az alperes, az anya, illetve a gyermek felkutatása elrendelésének oka megszűnt, a bírósági ügyintéző jogosult az erről szóló végzést meghozni, és annak megküldésével haladéktalanul értesíteni az illetékes rendőrkapitányságot.

9. §

A bírósági ügyintéző közigazgatási perben a Pp. 331. § alapján megküldheti a keresetlevelet a közigazgatási szervnek.

10. §

(1) A bírósági ügyintéző másodfokon a peres eljárásban a 7. § (1) bekezdés *a)* és *c)–n)* pontjaiban meghatározott végzést hozhat.

(2) A bírósági ügyintéző másodfokon a peres eljárásban az (1) bekezdésben meghatározott végzések meghozatalán felül a 7. § (2) bekezdés *a)–c)*, *e)–g)* és *i)–l)* pontjaiban meghatározott feladatokat láthatja el, továbbá intézkedhet a fellebbezési ellenkérelemnek, illetőleg a csatlakozó fellebbezés másodpéldányának a fellebbező fél számára történő kézbesítése iránt, valamint az iratokat fellebbezés folytán felterjesztheti a fellebbezés elbírálására jogosult bírósághoz.

11. §

A bírósági ügyintéző a 7. § (1) bekezdésében és a 10. § (1) bekezdésében meghatározott végzéseket abban az esetben hozhatja meg, ha a bírói utasítás a döntés valamennyi tartalmi elemére kiterjed.

A polgári, a gazdasági, a közigazgatási és a munkaügyi nemperes eljárás során ellátható feladatok

12. §

(1) A bírósági ügyintéző nemperes eljárásban – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – első fokon eljárhat

a) a fizetési meghagyásos eljárásban a Pp. 316. § (3) bekezdésében és 320. § (2) bekezdésében foglalt intézkedések kivételével,

b) a bírósági letéti eljárásban,

c) az eltűntnek nyilvánítási eljárásban,

d) az általános meghatalmazottak névjegyzékébe való bejegyzés, illetve az általános meghatalmazás visszavonása vagy felmondása iránti eljárásban,

e) a gondnokoltak jegyzékének vezetésével kapcsolatos eljárásban,

f) a választottbírói határozatok jegyzékének vezetésével kapcsolatos eljárásban.

(2) A bírósági ügyintéző nemperes eljárásban – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – első fokon eljárhat, de az ügy érdemében végzés meghozatalára nem jogosult

a) az egyesületek, a társadalmi szervezetek, valamint a sportági szakszövetségek jogi személyiséggé nyilvánított szervezeti egységeinek nyilvántartásba vételével, változásbejegyzésével és törlésével kapcsolatos eljárásban,

b) az alapítvány – a közalapítvány és a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény 9/A. §-ában foglaltak alapján létrehozott alapítvány kivételével – nyilvántartásba vételével, változásbejegyzésével, törlésével kapcsolatos eljárásban,

c) az európai területi együttműködési csoportosulásban való részvétel jóváhagyása iránti eljárásban,

d) az európai területi együttműködési csoportosulás nyilvántartásba vételével, változásbejegyzésével, törlésével kapcsolatos eljárásban,

e) a jogtanácsosi névjegyzék vezetésével (bejegyzés, törlés, változások bejegyzése) kapcsolatos eljárásban.

(3) A bírósági ügyintéző a holtak nyilvánítási eljárásban, a holtak nyilvánító végzés módosítása vagy hatályon kívül helyezése iránti eljárásban, továbbá a halál tényének megállapítására irányuló eljárásban első fokon eljárhat – kivéve, ha bizonyítás felvételére vagy az érdekeltek meghallgatására kerül sor –, de az ügy érdemében végzés meghozatalára nem jogosult.

13. §

A bírósági ügyintéző a csodeljárásban első fokon jogosult

a) az eljárást megszüntető végzés közzétételének elrendelésére;

b) az eljárás megszüntetésére, ha

ba) a csodeljárás iránti kérelmet nem az arra jogosult nyújtotta be,

bb) a hiánypótlásra visszaadott kérelmet a bejelentő 8 napon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan terjesztette elő,

bc) nincs meg a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 8. § (1) bekezdésében felsorolt szervek előzetes egyetértése.

14. §

A bírósági ügyintéző a felszámolási eljárásban első fokon jogosult

a) a szünetelés megállapítására a hitelező és az adós közös kérelme alapján;

b) a felszámolás elrendelése iránti kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítására, ha

ba) azt nem az arra jogosult terjesztette elő,

bb) a hiánypótlásra visszaadott kérelmet a bejelentő 8 napon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan terjesztette elő,

bc) az adós, illetőleg a kérelmező vagy a Cstv. 8. § (1) bekezdésében megjelölt szervek egyetértése hiányzik,

bd) a jogerős bírósági határozatban megállapított teljesítési határidő a kérelem bírósághoz érkezésének időpontjában még nem telt el;

c) 30 nap haladékot biztosítani az adós részére a tartozás kiegyenlítésére;

d) felhívni az adós vezetőjét a Cstv. 31. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek teljesítésére.

15. §

A helyi önkormányzatok adósságrendezési eljárásáról szóló 1996. évi XXV. törvény (a továbbiakban e rendelet alkalmazásában: Tv.) alapján a bírósági ügyintéző első fokon jogosult

a) a pénzügyi gondnok jelentésének az önkormányzat és a hitelező részére történő megküldésére;

b) a kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítására, ha

ba) azt nem az arra jogosult terjesztette elő,

bb) a bejelentő a hiánypótlásra visszaadott kérelmet 8 napon belül nem egészítette ki, vagy azt ismét hiányosan terjesztette elő,

bc) a polgármester a képviselő-testület felhatalmazása nélkül járt el, kivéve, ha a polgármester a Tv. 5. § (2) bekezdése szerint kezdeményezte az eljárást, vagy

bd) a hitelező a Tv. 7. §-ában meghatározott időtartam előtt kezdeményezte az eljárást;

c) a Tv. 22. § (1) bekezdésében és 25. § (5) bekezdésében írt határidőket meghosszabbítani;

d) a helyi önkormányzat és a hitelező kifogásait hiánypótlásra visszaadni.

16. §

A nemperes eljárások során a 7. § és a 10. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

A büntetőeljárásban ellátható feladatok

17. §

A nyomozási bíró utasítása alapján a bírósági ügyintéző, ha az ülésen jegyzőkönyvvezetőként vett részt, elkészítheti a különösen védett tanú kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv kivonatát a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 213. § (2) bekezdése szerint.

18. §

(1) A bírósági ügyintéző a Be. 70. § (5) bekezdése alapján az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére a hivatalos iratok hirdetményi úton történő kézbesítése iránt intézkedhet.

(2) A bírósági ügyintéző a Be. 70. § (1) bekezdésének *a)* pontja és (2) bekezdése alapján a hivatalos iratot az érintett személy részére személyesen is kézbesítheti, illetőleg az érintett személy a hivatalos iratot a bírósági ügyintézőtől a bíróságon is átveheti.

19. §

A bírósági ügyintéző a Be. 70/B. § alapján az eljárás során keletkezett iratról másolatot készíthet és adhat ki.

20. §

(1) A bírósági ügyintéző állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és társadalmi szervezetet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett a Be. 71. § (1) és (2) bekezdése alapján.

(2) A bírósági ügyintéző a bírósági ügyvitel szabályai szerint jogosult iratok megküldésére más bíróság, ügyész, nyomozó hatóság és más hatóság számára. A bírósági ügyintéző megkeresheti a bíróságot, az ügyészt, a nyomozó hatóságot és más hatóságot iratok megküldése és a megküldött iratok visszaküldése iránt.

21. §

(1) A bírósági ügyintéző az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt vagy tanú tartózkodási helyének felkutatása

érdekében a Be. 73. § alapján a terhelt vagy a tanú lakóhelyének, illetőleg tartózkodási helyének a megállapítása iránt intézkedhet. A bírósági ügyintéző a körözés elrendelésére és az elfogatóparancs kibocsátására nem jogosult.

(2) A bírósági ügyintéző a lakóhely és a tartózkodási hely megállapítása iránt a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervet keresi meg. A bírósági ügyintéző a terhelt vagy a tanú tartózkodási helyének felderítése végett jogosult a rendőrség megkeresésére.

22. §

A bírósági ügyintéző a folyamatban lévő ügyet az egyesítés kérdésében határozathozatalra jogosult bíróságnak az egyesítés megfontolása érdekében megküldheti a Be. 265. § (1) bekezdése alapján.

23. §

A bírósági ügyintéző a másodfokú bírósági eljárásban jogosult

a) a Be. 358. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján az iratokat visszaküldeni az első fokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták,

b) a vádlottnak és a védőnek kézbesíteni a más által bejelentett fellebbezést, valamint a másodfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát a Be. 358. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján,

c) a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását – ha azt a másodfokú bíróság előtt terjesztették elő – megküldeni a másodfokú bíróság mellett működő ügyésznek a Be. 358. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján.

24. §

A bírósági ügyintéző a harmadfokú bírósági eljárásban jogosult

a) a Be. 390. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján az iratokat visszaküldeni a másodfokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták,

b) a vádlottnak és a védőnek kézbesíteni a más által bejelentett fellebbezést, valamint a harmadfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát a Be. 390. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján,

c) a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását – ha azt a harmadfokú bíróság előtt terjesztették elő – megküldeni a harmadfokú bíróság mellett működő ügyésznek a Be. 390. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján.

25. §

A bírósági ügyintéző a perújítási eljárásban jogosult az alapügy iratainak beszerzése iránt intézkedni a Be. 412. § (1) bekezdése alapján.

26. §

A bírósági ügyintéző a felülvizsgálati eljárásban jogosult
a) a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének és a jogosultnak észrevételezésre megküldeni a felülvizsgálati indítványt, valamint az ügyész nyilatkozatát a Be. 422. § (4) bekezdése alapján,

b) a terhelt és védője részére észrevételezésre megküldeni a más által benyújtott felülvizsgálati indítványt és az arra tett ügyési nyilatkozatot a Be. 422. § (4) bekezdése alapján,

c) a magánvádas eljárásban vagy pótmagánvád alapján folytatott eljárásban hozott határozat ellen benyújtott felülvizsgálati indítványt a magánvádlónak, illetőleg a pótmagánvádlónak észrevételezésre megküldeni a Be. 422. § (2) és (4) bekezdése alapján.

27. §

A bírósági ügyintéző a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati eljárásban jogosult a terheltnek és a védőnek észrevételezésre megküldeni a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt a Be. 434. § (3) bekezdése szerint.

28. §

(1) A bírósági ügyintéző a Be. 528. § (2) bekezdése és a Be. 532. § (4) bekezdése alapján értesítheti az ügyészt, ha az ügyész a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartását indítványozta, és a vádlott tartózkodási helye a tárgyalás megkezdése előtt ismertté vált, illetőleg a külföldön tartózkodó vádlott hazatért.

(2) A bírósági ügyintéző a Be. 529. § (2) bekezdése és a Be. 532. § (4) bekezdése alapján tájékoztathatja az ügyészt, ha a vádlottal szemben az elfogatóparancs kibocsátása nem vezetett eredményre.

(3) A bírósági ügyintéző a Be. 532. § (2) bekezdése alapján felhívhatja az ügyészt, hogy kívánja-e indítványozni a tárgyalásnak a vádlott távollétében történő folytatását, ha a bírósági eljárásban állapítják meg, hogy a külföldön tartózkodó vádlott kiadatásának vagy az európai elfogatóparancs alapján történő átadásának nincs helye, illetőleg kiadatását vagy az európai elfogatóparancs alapján történő átadását megtagadták, és a bíróság a büntető-eljárás felajánlását nem tartja indokoltnak.

29. §

A bírósági ügyintéző a végleges hatályú foglalkozástól és járművezetéstől eltiltás, valamint a végleges hatályú kiutasítás alóli mentesítésre irányuló eljárásban a Be. 565. § (2) és (4) bekezdése alapján az ügyész és az idegen-

rendészeti hatóság nyilatkozatának beszerzése iránt intézkedhet.

30. §

A bírósági ügyintéző a pártfogó felügyelet utólagos elrendelésére irányuló eljárásban a Be. 567. § (2) bekezdése alapján az ügyész indítványának beszerzése iránt intézkedhet.

31. §

A bírósági ügyintéző a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli utólagos bírósági mentesítésre irányuló eljárásban a Be. 577. § (3) bekezdése alapján az ügyész nyilatkozatának beszerzése iránt intézkedhet.

32. §

A bírósági ügyintéző jogosult a büntetés-végrehajtási bíró utasítása alapján az ismeretlen helyen tartózkodó elítélt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedni a Be. 590. § (3) bekezdése szerint. A bírósági ügyintéző a körözés elrendelésére és az elfogatóparancs kibocsátására nem jogosult.

33. §

A bírósági ügyintéző jogosult a szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztására irányuló eljárásban a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága egészségügyi szolgálata vezetőjének – az elítélt egészségügyi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó – nyilatkozatának beszerzése iránt intézkedni a Be. 591. § (4) bekezdése szerint.

34. §

A bírósági ügyintéző a kegyelmi eljárásban jogosult

a) a terheltnek a kegyelmi döntéshez szükséges személyes adatainak beszerzése iránt intézkedni a Be. 597. § (5) bekezdése alapján,

b) a kegyelmi döntéshez szükséges adatokat tartalmazó iratokat és a kegyelmi kérelmet az igazságügyért felelős miniszterhez felterjeszteni a Be. 598. § (1) bekezdés b) pontja alapján.

35. §

A bírósági ügyintéző jogosult a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb

szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendeletben meghatározott értesítőlapok kiállítására és aláírására. A bírósági ügyintéző az értesítőlapra bírói rendelvényt nem vezethet.

36. §

A bírósági ügyintéző jogosult a bűnügyi nyilvántartásról és a hatósági erkölcsi bizonyítványról szóló 1999. évi LXXXV. törvény alapján a bűnügyi nyilvántartást kezelő szervről, az adatközlés és az adatszolgáltatás rendjéről szóló 7/2000. (II. 16.) BM–IM együttes rendeletben meghatározott, a bűnügyi nyilvántartás részére történő bírósági adatközléshez szükséges adatlapok kiállítására és aláírására.

Igazgatási feladatok

37. §

(1) A bírósági ügyintéző jegyzőkönyvbe foglalhatja a jogi képviselő által nem képviselt félnek a polgári eljárást kezdeményező keresetét vagy kérelmét, valamint a per megindítását megelőző kérelmét.

(2) Ha törvény alapján a fél a folyamatban lévő polgári peres és nemperes eljárások során szóbeli kérelmét jegyzőkönyvbe mondhatja, a bírósági ügyintéző jogosult a jegyzőkönyvet felvenni.

(3) Az (1) és a (2) bekezdés esetében a bírósági ügyintéző köteles a felet a szükséges tájékoztatással ellátni.

38. §

A bírósági ügyintéző jegyzőkönyvbe foglalhatja a Be. 172. § (2) bekezdése és a Be. 497. § (1) bekezdése alapján a bíróságon tett feljelentést.

39. §

A bírósági ügyintéző ellátja az igazságügyi szolgálati jogviszonyából eredő, a bírósági vezető által meghatározott egyéb feladatokat, így különösen előkészítheti a bírósági vezető által meghatározott statisztikai jelentéseket, elvégezheti a külön törvény alapján a Bírósági Határozatok Gyűjteményében digitális formában közzéteendő bírósági határozatoknak a közzétételt megelőző anonimizálását.

Hatálybalépés

40. §

Ez a rendelet 2008. július 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Hatályukat veszítő jogszabályok

41. §

E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti
a) a bírósági ügyintézők által polgári, gazdasági, és munkaügyi ügyszakban ellátható feladatokról szóló 210/2001. (X. 31.) Korm. rendelet,

b) a bírósági ügyintézők által a büntetőügyekben ellátható feladatokról szóló 34/2003. (III. 27.) Korm. rendelet,

c) a bírósági ügyintéző által a büntetőügyekben ellátható feladatokról szóló 34/2003. (III. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 153/2006. (VII. 21.) Korm. rendelet,

d) a Közigazgatási Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala létrehozásáról, feladatairól és hatásköréről szóló 276/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 18. § (2) bekezdés *q)* pontja.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
 miniszterelnök

**A Kormány
 57/2008. (III. 26.) Korm.
 rendelete**

**a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény
 végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm.
 rendelet módosításáról**

A Kormány az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 50/A. §-a (1) bekezdésének *b)*, *c)*, *f)*, *j)*, *g)*, *k)* pontjaiban, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 174/A. § *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény végrehajtásáról szóló 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1/A. § Az építésre, a tereprendezésre, illetve a vízgazdálkodási célból végzett mederalakításra hatósági engedéllyel rendelkező a tevékenysége során kitermelt ásványi nyersanyagot az engedélyében meghatározottak szerint felhasználhatja, vagy azon a külön jogszabály szerint tulajdonjogot szerezve azt hasznosíthatja, vagy értékesítheti.”

2. §

(1) A Vhr. 3. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kérelemhez mellékelni kell

a) a bányászati jog átruházására vonatkozó közokiratba vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett okiratba foglalt megállapodást;

b) az átvevő közokiratba vagy ügyvéd (jogtanácsos) által ellenjegyzett okiratba foglalt nyilatkozatát a bányászati joggal és tevékenységgel összefüggésben az átadót terhelő kötelezettségek, különösen a tájrendezési, bányabezárási (mezőfelhagyási), környezet- és természetvédelmi kötelezettségek, és a meg nem fizetett bányajáradék átvállalásáról;

c) az átadás időpontjában kitermelhető ásványvagyon mennyiségéről készített kimutatást;

d) az átvevő egy hónapnál nem régebbi cégkivonatát;

e) az átvevő ajánlatát a Bt. 41. § (7) bekezdés szerinti biztosíték adására, amely az átadó által nyújtott biztosítéknál nem lehet kevesebb;

f) a tevékenység gyakorlására előírt jogszabályi feltételek, szakmai és egyéb követelmények teljesítésének igazolását;

g) az átadó által megépített létesítmények tulajdon-, használati jogának rendezésére vonatkozó megállapodást;

h) az átadó nyilatkozatát a bányászati jogot terhelő jogokról;

i) az átadás időpontjára vonatkozóan kiegészített bányaművelési térképet.”

(2) A Vhr. 3. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A bányászati jog csak a megállapított bányatelek, illetve az engedélyezett kutatási terület egésze tekintetében ruházható át.”

3. §

A Vhr. 4. §-ának (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Bt. 20. § (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából ásványvagyon-védelmi vagy egyéb közérdeknek minősül különösen:

a) a költségesebb termelési, művelési eljárás alkalmazása az ásványvagyon termelési veszteségeinek csökkentése és az ipari vagyon mennyiségének növelése érdekében,

b) a nem gazdaságos kitermelés foglalkoztatáspolitikai, energiaellátási érdekből történő fenntartása,

c) ha a bányavállalkozó vállalja, hogy a földalatti gáztárolóban állami tulajdonban álló párnagáz megváltását követően a párnagázt 15 évig nem termeli ki, vagy a megváltott párnagáznak megfelelő mennyiségű földgázt a rendelkezésére álló más földalatti gáztárolóban 15 éven keresztül készletként biztosítja.

(3) A bányajáradék mértékének csökkentése iránti kérelmet, az azt alátámasztó indokolással az MBFH-hoz kell benyújtani.”

4. §

(1) A Vhr. 6. §-ának (1) bekezdése b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A nyílt területre vonatkozó kutatási jog adományozása iránti kérelmet az illetékes bányakapitánysághoz kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell:]

„b) a kutatási terület közigazgatási megjelölését, az Egységes Országos Vetületi (a továbbiakban: EOVS) rendszer szerinti koordinátákkal történő lehatárolását, a kutatás mélységi lehatárolását (a kutatási terület alaplapját), szilárd ásványi nyersanyag esetében a kért kutatási területtel lefedett ingatlanok helyrajzi számát;”

(2) A Vhr. 6. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kérelemhez mellékelni kell a kutatási terület Egységes Országos Térképrendszerben készült, legfeljebb 1:100 000 méretarányú térképét. A térképen fel kell tüntetni az (1) bekezdés a) pontja szerinti adatokat, és ábrázolni kell a kutatási terület határvonalát a határpontok számozásával.”

(3) A Vhr. 6. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Kutatási jog nem adományozható

a) annak, aki a korábbi kutatási jogadománya (engedély) alapján vállalt, és a kutatási műszaki üzemi tervben számára engedélyezett kutatási tevékenységét a kérelmezett területen neki felróhatóan a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül nem teljesítette;

b) a bányavállalkozónak szilárd ásványi nyersanyag esetében 5 éven belül arra a területre, amelyet a bányavállalkozó már megkutatott, és a kutatás eredményéről készült zárójelentést a bányafelügyelet jogerős és végrehajtható határozatban elfogadta;

c) annak, aki a bányajáradék bevallására és fizetésére előírt kötelezettségét [Bt. 20. § (2) bekezdés] bármely, általa művelt kitermelőhely vonatkozásában nem teljesítette, illetve akinek végrehajtható bányászati bírság [Bt. 41. § (1) és (2) bekezdés] vagy felügyeleti díj tartozása [Bt. 43. § (9) bekezdés] van;

d) a kérelmezett terület azon részére, vagy arra az ásványi nyersanyagra, amelyre vonatkozóan a jog megadása már megállapított bányászati jogot sértene.”

(4) A Vhr. 6. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A kutatást legfeljebb 4 év időtartamra szabad engedélyezni, amely két alkalommal az eredetileg engedélyezett időtartam felével meghosszabbítható. A kutatásra engedélyezett időtartamot a kutatás műszaki üzemi tervét jóváhagyó határozat jogerőre emelkedésének és végrehajthatóvá válásának napjától kell számítani. Ha a kutatást – a bányavállalkozónak fel nem róható okból – hatósági rendelkezés miatt szüneteltetni kell, az így kiesett idő a kutatás engedélyezett idejébe nem számítható be. A szünetelés okát és időtartamát a bányavállalkozónak kell igazolni.”

5. §

(1) A Vhr. 6/C. §-ának (2) bekezdése a következő j) ponttal egészül ki:

[A terv szöveges részének tartalmaznia kell:]

„j) a kutatás során kitermelni kívánt ásványi nyersanyag mennyiségét és a kitermelés indokát.”

(2) A Vhr. 6/C. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A kutatásra vonatkozó műszaki üzemi terv jóváhagyásáról a bányakapitányság a közreműködő szakhatóságok, illetve kivett hely (Bt. 49. § 16. pont) esetén a hatáskörrel rendelkező hatóság kivett helyre vonatkozó állásfoglalása alapján határozatban dönt, amelyben meghatározza a kutatás engedélyezett időtartamát, az ásványvagyon-gazdálkodás, a biztonság és a tulajdon védelme érdekében szükséges feltételeket.”

(3) A Vhr. 6/C. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A kutatási műszaki üzemi terv nem hagyható jóvá

a) a kérelemben megjelölt kutatási terület azon részén, amelyen a kutatási tevékenység kivett helyet érint és a tevékenység végzéséhez a hatáskörrel rendelkező hatóság nem járult hozzá;

b) annak, aki a bányajáradék bevallására és fizetésére előírt kötelezettségét [Bt. 20. § (2) bekezdés] bármely, általa művelt kitermelőhely vonatkozásában nem teljesítette, illetve akinek végrehajtható bányászati bírság [Bt. 41. § (1) és (2) bekezdés] vagy felügyeleti díj tartozása [Bt. 43. § (9) bekezdés] van.”

6. §

A Vhr. 7. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A kutatásra engedélyezett időszakon belül a bányavállalkozó a kutatási területet vagy annak egy részét

visszaadhatja. A bányakapitányság a terület-visszaadást akkor fogadhatja el, ha a visszaadásra bejelentett területen a bányakárokat megtérítették, továbbá a tájrendezési és környezetvédelmi, valamint a földvédelmi, talajvédelmi kötelezettségeket teljesítették. A visszaadás elfogadásáról a bányafelügyelet határozatban dönt. A visszaadott területen a kutatási jog a határozat jogerőre emelkedése napján szűnik meg.”

7. §

(1) A Vhr. 8. §-ának (2) bekezdése *f)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kutatási zárójelentésnek tartalmaznia kell:]

„*f)* a kutatással megismert ásványi nyersanyag(ok) meghatározását és minőségi jellemzését, az ásványvagyon minőségi kategóriánkénti mennyiségi meghatározását és ennek megbízhatóságát. Az ásványvagyon minősítését ásványi nyersanyagokként – a kutatási műszaki üzemi tervben előírt vizsgálatok eredményei alapján – a legmagasabb fajlagos értékűtől a kevésbé értékes nyersanyag felé haladva kell elvégezni.”

(2) A Vhr. 8. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A kutatási zárójelentés elfogadásáról a bányakapitányság határozatban dönt. A határozatnak tartalmaznia kell:

a) a kutatási terület közigazgatási megjelölését és sarokpontjainak EOV koordinátáit;

b) a kutatás során – az előírt vizsgálatok eredményei alapján – minősített ásványi nyersanyagok megnevezését és a külön jogszabály szerinti besorolási kódját;

c) azon ásványi nyersanyagok megnevezését, besorolási kódját és vagyonszámitási adatait, amelyeket az Országos Ásványvagyon Nyilvántartásba – a jóváhagyást követő ásványvagyon mérleg készítése során – fel kell venni.”

8. §

(1) A Vhr. 11/A. §-ának (2) bekezdése *c)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A kérelemhez mellékelni kell]

„*c)* külfejtéses művelésre tervezett bányatelek esetében a bányatelekkel lefedni tervezett ingatlanok várható igénybevételei ütemtervét

ca) a kitermelés megkezdésének tervezett időpontjától számított első öt évre vonatkozóan évenkénti,

cb) az 5-ödik év és a 35-ödik év közötti időtartamra vonatkozóan öt évenkénti bontásban,

cc) a 35 évnél később tervezett igénybevétel esetén „35 éven túl” utalással.”

(2) A Vhr. 11/A. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A (2) bekezdés *a)–d)* pontok szerinti mellékleteket egy-egy, az *e)* pont szerinti mellékletet kettő, az *f)–h)* pontok szerinti mellékleteket a bányatelek megállapítási eljárásban szakhatóságként közreműködő érintett hatóságok számát [35. § (10) bekezdés, 1. számú melléklet] kettővel meghaladó példányszámban kell benyújtani.”

9. §

A Vhr. 12. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bányatelket megállapító határozatban a bányakapitányság rendelkezik a bányászattal járó veszélyeztetés elhárításához vagy csökkentéséhez szükséges műszaki intézkedésekről és feltételekről, szilárdásvány-bányászat esetében jóváhagyja az újrahaznosítási célt, külfejtéses művelésre tervezett bányatelek esetén előírja a tájrendezési előterv alapján meghatározható követelményeket, és dönt a bányatelekkel lefedni tervezett ingatlanok várható igénybevételei ütemtervéről.”

10. §

A Vhr. a 12/A. §-át követően a következő 12/B. §-sal egészül ki:

„12/B. § (1) A Bt. 26/A. §-ának (7) bekezdése szerinti pályázatot az MBFH a bányavállalkozó bányászati jogát törölő határozat jogerőssé és végrehajthatóvá válásától számított 90 napon belül meghirdeti.

(2) A pályázati hirdetménynek tartalmaznia kell:

a) a bányatelek földrajzi elhelyezkedését;

b) a bányatelekben lévő ásványi nyersanyag(ok) megnevezését, mennyiségét és minőségét;

c) a bányászati jog megszerzése esetén fizetendő ellenérték legkisebb összegét;

d) a bányászati jogot terhelő tájrendezéssel, környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeket;

e) a részletes pályázati anyag megvásárlásának díját és helyét;

f) a pályázattal kapcsolatos információk elérhetőségeit;

g) a pályázatok benyújtásának helyét, módját és határidejét;

h) a pályázatok elbírálásának szempontrendszerét, határidejét.

(3) Nem vehető figyelembe annak a bányavállalkozónak a pályázata, akinek az adott bányatelekre vonatkozó bányászati jogát a Bt. 26/A. § (6) bekezdése alapján törölte a bányafelügyelet.

(4) A bányászati jog ellenértéke a Magyar Államot, a pályázattal kapcsolatos díjak az MBFH-t illetik meg.

(5) Ha a pályázat eredménytelen, a bányatelket a bányafelügyelet hivatalból törli, és szükség esetén intézkedik

a fennmaradó kötelezettségeknek a Bt. 41. § (7) bekezdése szerint rendelkezésre álló biztosíték terhére történő teljesítéséről.”

11. §

A Vhr. 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. § (1) A műszaki üzemi terv intézkedéseit indokolni kell, és meg kell adni végrehajtásuk ütemezését. Ha a jóváhagyásra kért műszaki üzemi terv ingatlan igénybevételi terve eltér a 11/A. § (2) bekezdésének c) pont szerinti ütemtervtől, úgy az érintett ingatlantulajdonosokat erről az eljárás megindításáról szóló értesítésben tájékoztatni kell. Az ingatlan igénybevételi ütemterv módosításáról a bányakapitányság a műszaki üzemi tervet vagy annak módosítását jóváhagyó határozatában dönt.

(2) Ha a műszaki üzemi terv védőpillér-lefejtést irányoz elő, a bányakapitányság az érintett szakhatóságokat és egyéb érdekeltet köteles az eljárásba bevonni.

(3) Kitermelésre vonatkozó műszaki üzemi terv – amennyiben a környezetvédelmi engedély érvényességi ideje ennél nem rövidebb – mélyművelés, illetve kőolaj- és földgázbányászat esetében legfeljebb 5 év, míg külfejtések esetében legfeljebb 15 év időtartamra hagyható jóvá. A műszaki üzemi tervet a bányavállalkozónak évente felül kell vizsgálnia, és megváltozott viszonyok esetén köteles a műszaki üzemi terv módosítását kezdeményezni. Ha a bányavállalkozó a jóváhagyott tervben kitermelésre meghatározott területet a tervidőszakban nem vette igénybe, a jóváhagyó határozat teljesítési határideje legfeljebb egy alkalommal, az eredetileg engedélyezett teljesítési idő felével meghosszabbítható.

(4) A műszaki üzemi tervet, illetve a módosítására irányuló kérelmet a tervezett tevékenység megkezdését megelőzően legalább 60 nappal kell jóváhagyásra a bányakapitánysághoz benyújtani.”

12. §

A Vhr. 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § (1) A jóváhagyott műszaki üzemi terv módosítására – a (2) bekezdés kivételével – kizárólag a bányakapitányságnak az érdekelt szakhatóságok állásfoglalásán alapuló jóváhagyásával kerülhet sor.

(2) Nem kell a műszaki üzemi terv módosítási eljárásba az érintett szakhatóságokat bevonni, ha a módosítás a műszaki üzemi terv teljesítési határidejének 14. § (3) bekezdése szerinti meghosszabbítására irányul. A műszaki üzemi terv módosításának jóváhagyásáról szóló döntést közölni kell a műszaki üzemi terv jóváhagyási eljárásban részt vevő szakhatóságokkal.”

13. §

A Vhr. 17. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szüneteltetésre vonatkozó műszaki üzemi terv legfeljebb 3 évi időtartamra hagyható jóvá. A szüneteltetési műszaki üzemi tervet a hatályos műszaki üzemi terv engedélyezett időtartamán belül, a tervezett szüneteltetés megkezdését megelőzően legalább 60 nappal kell az illetékes bányakapitányságra benyújtani.”

14. §

A Vhr. 19/A. §-ának (2) bekezdése h) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A biztonsági övezeten belül a (7) és (8) bekezdésben foglaltak kivételével tilos:]

„h) a kőolaj- és földgázbányászati létesítmények, az elosztóvezeték, a szállítóvezeték részét képező állomások, fáklyák, biztonsági övezetének teljes terjedelmében, illetve a szállítóvezeték tengelyétől mért 5-5 m távolságon belül

ha) fák, illetve a létesítmények, vezetékek épségét veszélyeztető egyéb növények (bokrok, cserjék, szőlő stb.) ültetése,

hb) szőlő és egyéb kordonok elhelyezése,

hc) a 0,5 m-nél nagyobb mélységű talajművelés,

hd) egyéb földmunka végzése a kézimunkával végzett régészeti feltárás kivételével,

he) a tereprendezés.”

15. §

A Vhr. 21. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A bányavállalkozó a bányászati tevékenységek, a földgázellátásról szóló törvény alapján szállítási, tárolási, elosztási működési engedéllyel rendelkező szervezet (engedélyes) a Bt. hatálya alá tartozó gázipari tevékenységek elvégzésére más személlyel (vállalkozó) szerződést köthet, ha a vállalkozó a tevékenységre jogszabályban előírt szakmai képesítéssel, gyakorlattal, feltételekkel, vizsgával, engedéllyel rendelkezik, vagy e követelményeknek megfelelő személyeket foglalkoztat. A vállalkozó alvállalkozót a bányavállalkozó, illetve engedélyes hozzájárulásával vehet igénybe, amennyiben az alvállalkozó a tevékenység végzése tekintetében eleget tesz a vállalkozóra előírt feltételeknek. A vállalkozó (alvállalkozó) igénybevételét az igénybevétel megkezdését legalább 15 nappal megelőzően a bányakapitányságnak be kell jelenteni. A vállalkozó (alvállalkozó) közreműködése nem érinti a bányavállalkozónak, engedélyesnek a Bt. hatálya alá tartozó tevékenységért fennálló felelősségét. A bejelentés nem mentesíti a földgázellátásról szóló törvény alapján

szállítási, tárolási, elosztási működési engedéllyel rendelkező szervezetet a vállalkozó igénybevételére vonatkozó, külön jogszabályban előírt engedély megszerzése alól.”

16. §

A Vhr. 22. §-a a következő (9)–(12) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A használaton kívüli bányászati célú mélyfúrások tájrendezésére vonatkozó műszaki üzemi tervre a 13. § (3) bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(10) A használaton kívüli bányászati célú mélyfúrások (e mélyfúrások során kialakított kutak) további hasznosítására vonatkozó felülvizsgálati kérelemnek tartalmaznia kell

a) a kút tulajdonosának nevét, és tulajdonjogának igazolását;

b) a kút geodéziai adatait (X, Y, külszíni Z koordinátái EOVS rendszerben), az érintett ingatlan hrsz.-át;

c) a kút szerkezetére, állapotára vonatkozó műszaki leírást, azon belül

ca) a talpmélységet,

cb) a harántolt rétegek jellemző adatait,

cc) a béléscső-rakatok adatait (saruállás, átmérők, falvastagságok) és a cementpalást adatait, a béléscső- és gyűrűsterek feltöltésére vonatkozó adatokat,

cd) a cementdugók, mechanikus dugók elhelyezési mélységére, állapotára vonatkozó adatokat,

ce) a kutat feltöltő folyadék adatait,

cf) a kút- és lyukfej-szerelvény adatait,

cg) a kúton mért nyomásadatokat,

ch) a kútkörzet adatait;

d) a fúrás mélyítésének eredeti célját;

e) a hasznosításra vonatkozó javaslatot.

(11) A bányafelügyelet a felülvizsgálati kérelemben foglalt hasznosítási javaslat elfogadása esetén külön eljárásban dönt az érdekelt szakhatóságok bevonásával a hasznosítás jóváhagyásáról.

(12) A jóváhagyási kérelemhez mellékelni kell

a) a kútmunkálatok kiviteli tervét,

b) a kivitelezés megvalósulási ütemtervét,

c) az alkalmazandó fúró- (lyukbefejező) berendezés típusát, paramétereit,

d) a tervezett víz- és környezetvédelmi intézkedéseket.”

17. §

A Vhr. 25. §-ának (5)–(6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép, a § a következő új (7)–(9) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a § jelenlegi (7) és (8) bekezdésének megjelölése (10) és (11) bekezdésre változik:

„(5) A bányakapitányság a bányászati jog átruházásához előírt hozzájárulás iránti, valamint a műszaki üzemi terv, illetve módosításának jóváhagyására irányuló kére-

lem elbírálása során dönt – a koncessziós szerződés esetét kivéve – a bányavállalkozót terhelő kötelezettségek teljesítésére szolgáló biztosíték nagyságáról és teljesítésének módjáról. A kérelemhez a bányavállalkozó köteles a biztosíték nagyságát alátámasztó költségtervet, és a biztosítékadás módjára vonatkozó ajánlatot mellékelni.

(6) A költségtervet a bányavállalkozónak úgy kell elkészítenie, mintha harmadik személy végezné el a bányavállalkozót terhelő kötelezettségekből fakadó feladatokat

a) Bt. 41. § (7) bekezdésében meghatározott valamennyi kötelezettségre,

b) az újrahasznosítási célra,

c) a hulladékkezelő létesítmény várható környezeti hatására (különösen annak osztályára, a hulladék jellemzőire és a tájrendezett terület jövőbeni felhasználására),

d) a bányauzem területén, a műszaki üzemi terv(ek) alapján igénybevett, vagy igénybe venni kívánt ingatlanok még nem tájrendezett területére,

e) a tájrendezés során alkalmazni kívánt gépi berendezések igénybevételének költségére,

f) a tájrendezés során felhasználandó idegen beszerzésű anyagok szállítási költséggel növelt értékére,

g) a külön jogszabály szerinti környezetkárosodás enyhítésére, a károsodást megelőző vagy ahhoz közeli, kielégítő állapot helyreállítására, valamint a környezeti elem által a károsodást megelőzően nyújtott szolgáltatás helyreállítására vagy azzal egyenértékű szolgáltatás biztosítására figyelemmel.

(7) Az (5) bekezdésben foglalt biztosítékul hitelintézettel vagy biztosítóval e célra megkötött fedezeti megállapodás (bankgarancia, biztosítási szerződés alapján kiállított – garanciát tartalmazó – biztosítói kötelezvény, hitelintézet vagy biztosító szerződésben vállalt készfizető kezessége), a külön jogszabály szerint képzett céltartalék, zálogjog, óvadék, illetve hitelintézetnél e célra tartósan lekötött pénzbetét szolgálhat.

(8) A fedezeti megállapodás, illetve a betéti szerződés módosításához, illetve megszüntetéséhez, valamint a pénzbetét felhasználásához a bányafelügyelet hozzájárulása szükséges. A bányafelügyeleti hozzájárulás szükségességét a hitelintézettel, biztosítóval kötött szerződésnek is tartalmaznia kell. A biztosíték terhére a bányafelügyelet végrehajtási döntésben intézkedhet.

(9) Az (5) bekezdésben foglalt biztosíték mértéke a külön jogszabály szerint képzett céltartalék esetében nem haladhatja meg a 2 milliárd forintot.”

18. §

A Vhr. a 30/B. §-át követően a következő 30/C. §-sal egészül ki:

„30/C. § (1) A bányafelügyelet a földtani közeg és az ásványi nyersanyagok megkutatottsága, a földtani veszélyek felmérése, és a földtani közeg hasznosítása területén gyakorolt hatáskörében eljárva

- a) vizsgálja
 - aa) a rendelkezésre álló földtani adatok és információk használatát,
 - ab) a kutatási módszerek célszerűségét, a szükséges megismerés minimális szintjét,
 - ac) a kivitelezés és az értékelés szakmai színvonalát, ideértve a kutatás irányítójának szakirányú szakértői jogosultságát,
 - ad) a földtani közeg egyéb célú hasznosításának esetleges ellehetetlenülését, ideértve az ásványi nyersanyag kitermelést is;
 - b) gyűjti, kezeli és szolgáltatja az e tevékenységek során keletkezett földtani adatokat.
- (2) A bányafelügyelet a földtani közeg veszélyei elleni védelem hatáskörében eljárva
- a) intézkedést kezdeményezhet a katasztrófavédelmi hatóságnál és az illetékes önkormányzatnál, valamint részt vesz a veszélymegelőzés és -elhárítás szakmai felügyeletében;
 - b) a földtani veszélyhelyzetek megelőzésére kezdeményezheti a vis maior keret, valamint a központi költségvetés általános tartalék felhasználását.”

19. §

A Vhr. 31. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az 500 m-nél mélyebben elhelyezkedő mélységi vizek felszínre hozatalára irányuló hatósági eljárásban a bányakapitányság szakhatóságként működik közre. Az 500 m-nél nem mélyebb, bányászati technológiával mélyített fúrásokat, a fúrási munkák megkezdés előtt legalább 8 nappal be kell jelenteni az illetékes bányakapitánysághoz.”

20. §

A Vhr. 35. §-a a következő (13)–(16) bekezdéssel egészül ki:

„(13) Amennyiben egy „A” osztályba sorolt bányászati hulladékkezelő létesítmény üzemeltetése káros hatással lehet egy másik Európai Unió tagállam környezetére, és ebből eredően veszélyt jelenthet az emberi egészségre, vagy ha egy érintett tagállam kéri, akkor a bányászatért felelős miniszter ugyanakkor továbbítja a vonatkozó információt a másik tagállamnak, amikor azt a saját állampolgárai számára is hozzáférhetővé teszi. Ez a tájékoztatás képezi az alapját a kölcsönösség és egyenrangúság alapján folyó konzultációnak a kétoldalú kapcsolatok keretein belül.

(14) A bányászatért felelős miniszter a nemzetközi kétoldalú kapcsolatok keretében biztosítja, hogy a (13) bekezdésben említett esetekben az engedélykérelmeket, megfelelő ideig, annak a tagállamnak a nyilvánossága szá-

mára is hozzáférhetővé tegyék, amelynek környezetére a létesítmény hatással lehet, hogy az még az illetékes hatóság döntéshozatala előtt észrevételeket tehessen.

(15) A (13) bekezdésében említett, bányászati hulladékkezelő létesítménnyel kapcsolatos baleset esetén az üzemeltető haladéktalanul megadja a katasztrófavédelmi hatóságnak és a bányafelügyeletnek az emberi egészségre gyakorolt hatások minimalizálásához és a – tényleges vagy potenciális – környezeti károk mértékének felméréséhez és minimalizálásához szükséges információkat.

(16) A bányafelügyelet figyelemmel kíséri az elérhető legjobb bányászati hulladékkezelési technikák fejlődését.”

21. §

A Vhr. 36. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„36. § Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) az Európai Parlament és a Tanács 94/22/EK irányelve (1994. május 30.) a szénhidrogének kutatására, feltárására és kitermelésére vonatkozó engedélyek megadásának és felhasználásának feltételeiről;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2006/21/EK irányelve (2006. március 15.) az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról [3. cikk 28. pontja, 14., 16. cikk és 21. cikk (2) bekezdése], a rendelet 35. §-a.”

22. §

A Vhr. 1. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

23. §

(1) E rendelet – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépése után indult eljárásokban kell alkalmazni.

(2) E rendelet 24. §-a 2010. március 1-jén lép hatályba.

(3) A Vhr. 2. §-a (3) bekezdésének a) pontjában az „a Belügyminisztérium” szövegrész helyébe az „az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium” szöveg, d) pontjában az „a Gazdasági Minisztérium” szövegrész helyébe az „a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium” szöveg, h) pontjában az „a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma” szövegrész helyébe az „az Oktatási és Kulturális Minisztérium” szöveg lép.

(4) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a Vhr. 1/B. §-a, 2. §-a (3) bekezdésének g) pontja, 6/C. §-ának (5) bekezdése és a 22. §-ának (6) bekezdése hatályát veszti.

(5) E rendelet 20. §-a az ásványi nyersanyag-kitermelő iparban keletkező hulladék kezeléséről és a 2004/35/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 14., 16. cikkeinek, valamint 21. cikke (2) bekezdésének való megfelelést szolgálja.

(6) E rendelet 1–22. §-a, valamint 23. §-ának (3)–(5) bekezdése a rendelet hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

(7) E rendelet 2010. december 31-én hatályát veszti.

24. §

(1) A Vhr. 25. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az (5) bekezdésben foglalt biztosítékul hitelintézettel vagy biztosítóval e célra megkötött fedezeti megállapodás (bankgarancia, biztosítási szerződés alapján kiállított – garanciát tartalmazó – biztosítói kötelezvény, hitelintézet vagy biztosító szerződésben vállalt készfizető kezessége), zálogjog, óvadék szolgálhat.”

(2) A Vhr. e rendelet 24. §-ának (1) bekezdésével megállapított 25. § (7) bekezdését a folyamatban lévő, első fokú határozattal még el nem bírált ügyekben is alkalmazni kell. A bányavállalkozó köteles 2010. március 1-jétől számított 30 napon belül a biztosítókra vonatkozó új ajánlatát a bányafelügyeletnek megküldeni. Ha a bányavállalkozó e kötelezettségét nem teljesíti, a bányafelügyelet a bányászati tevékenység megkezdését nem engedélyezi, illetve folytatását a kötelezettség teljesítéséig felfüggeszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

Melléklet
az 57/2008. (III. 26.) Korm. rendelethez

„1. számú melléklet
a 203/1998. (XII. 19.) Korm. rendelethez

A bányászati szakigazgatási eljárásban szakhatóságként közreműködő érintett hatóságok

1. A katasztrófák elleni védekezésért és az építésügyért felelős miniszter területén:

1.1. tűzvédelem (a bányák föld alatti és azzal egy tekintet alá eső külszíni létesítményei kivételével)

– első fokon: illetékes hivatásos önkormányzati tűzoltóparancsnok,

– másodfokon: megyei katasztrófavédelmi igazgató, a főváros területén az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság;

1.2. építésügy

– első fokon: az építésügyi és az építésfelügyeleti hatóságok kijelöléséről és működési feltételeiről szóló 343/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 1/A. és 1/B. mellékletében meghatározott elsőfokú építésügyi hatóság,

– másodfokon: közigazgatási hivatal.

2. Az egészségügyért felelős miniszter területén:

2.1. egészségvédelem

– első fokon: Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat regionális intézete,

– másodfokon: Országos Tisztifőorvosi Hivatal;

2.2. gyógyhelyek, ásvány-, gyógyvíz és gyógyiszap lelőhelyek védelme

– első fokon: Országos Tisztiorvosi Hivatal Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága,

– másodfokon: Egészségügyi Engedélyezési és Közigazgatási Hivatal.

3. Az agrárpolitikáért felelős miniszter területén:

3.1. mezőgazdaság

3.1.1. termőföldvédelem

– első fokon: körzeti földhivatal,

– másodfokon: fővárosi, megyei földhivatal;

3.1.2. talajvédelem

– első fokon: Illetékes Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

– másodfokon: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság;

3.2. erdőgazdaság

– első fokon: Illetékes Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság,

– másodfokon: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Állami Erdészeti Szolgálat Központ.

4. A gazdaságpolitikáért felelős miniszter területén:

4.1. útügyekben

4.1.1. országos közutak esetében

gyorsforgalmi út (autópálya, autótűt), valamint közúti határátkelőhely közlekedési építményei esetében

– első fokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Kiemelt Ügyek Igazgatósága,

– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

egyéb országos közút esetében

– első fokon: a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes regionális igazgatósága,

– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

4.1.2. helyi közutak esetében
a települési önkormányzat tulajdonában lévő közutak esetében

– első fokon: a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes regionális igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

a Fővárosi Önkormányzat tulajdonában lévő közutak esetében

– első fokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Kiemelt Ügyek Igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

a fővárosi kerületi önkormányzat tulajdonában lévő közutak esetében

– első fokon: fővárosi főjegyző,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Kiemelt Ügyek Igazgatósága;

4.2. vasúti ügyekben

– első fokon: a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes regionális igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

4.3. víziközlekedési ügyekben:

a vízi utat keresztező szénhidrogén vezetékkel kapcsolatos eljárásban

– első fokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Kiemelt Ügyek Igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

egyéb esetekben

– első fokon: a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes regionális igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala;

4.4. polgári repülési ügyekben

– első fokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala.

5. A honvédelemért felelős miniszter területén:

5.1. honvédelmi ügyekben

– első fokon: Honvédelmi Minisztérium illetékes szerve,
– másodfokon: honvédelmi miniszter;

5.2. állami légiközlekedési hatósági ügyekben

– első fokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Légiközlekedési Igazgatósága,
– másodfokon: Nemzeti Közlekedési Hatóság Központi Hivatala.

6. A környezetvédelemért felelős miniszter területén:

környezetvédelmi, természet- és tájvédelmi, vízügyi hatósági ügyekben

– első fokon: illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség,

– másodfokon: Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség.

7. Az elektronikus hírközlésért felelős miniszter területén:

hírközlési hatósági ügyekben

– első fokon: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala,
– másodfokon: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsának elnöke.

8. A kultúráért felelős miniszter területén:

kulturális örökségvédelem terén

– első fokon: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal hatáskörrel rendelkező területi szerve,
– másodfokon: Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke.”

A Kormány

58/2008. (III. 26.) Korm.

rendelete

a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feladatkörében eljárva, a hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény 28. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) A hadigondozásról szóló 1994. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Hdt.) végrehajtásáról szóló 113/1994. (VIII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézet (a továbbiakban: Szakértői Intézet) kérelmező lakóhelye szerint illetékes elsőfokú szakértői bizottsága (a továbbiakban: bizottság) állapítja meg a hadieredetű fogyatkozást és az általa okozott járadék osztályba sorolás alapját képező egészségkárosodás százalékos mértékét.”

(2) Az R. 2. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A (4) bekezdés szerinti szakvélemény közokirat, amely tartalmazza a hadieredetű fogyatkozást és az általa okozott járadék osztályba sorolás alapját képező egészségkárosodás százalékos mértékét. Ennek hiányában a jegyző felhívja a Szakértői Intézetet a szakvélemény kiegészítésére.”

2. §

Az R. 4. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ha a jegyző nemzeti gondozott személyt vesz hadigondozási nyilvántartásba, az erről szóló határozat egy példányát megküldi a Központi Igazságügyi Hivatalnak.”

3. §

Az R. 5. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A hadirokkantat megillető összegű térítés összegét a Hdt. 3. §-ának (2) bekezdésében foglaltakra tekintettel a kérelmező jelenlegi hadieredetű fogyatkozása által okozott egészségkárosodás százalékos mértékének figyelembevételével kell meghatározni.”

4. §

(1) Az R. 15. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés szerinti iratok felkutatása elsősorban annál a területileg illetékes polgármesteri hivatalnál kezdeményezhető, ahol az elhunyt utolsó lakóhelye volt. A halál hadieredetével kapcsolatos iratok a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum Központi Irattárából is beszerezhetők. Az iratkutatás ellenértékét a Közalapítvány előzetes megállapodás alapján téríti meg az iratot szolgáltató részére.”

(2) Az R. 15. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A tanúvallomás a jogosultságot megállapító jegyző előtt történhet.”

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) Az R. 7. §-ának (2) bekezdésében a „...4. § (1) bekezdés a) és g) pontjaiban” szövegrész helyébe a „...4. § (1) bekezdés a) és i) pontjaiban” szövegrész lép.

(3) Az R. 2. számú mellékletében az „a) jelenlegi hadieredetű fogyatkozása miatti munkaképesség-csökkenése milyen mértékű?” szövegrész helyébe az „a) jelenlegi hadieredetű fogyatkozása miatti egészségkárosodás milyen mértékű?” szövegrész lép.

(4) Az R. 3. számú mellékletében

a) a „Tárgy: Szakvélemény hadieredetű fogyatkozásról” szövegrész helyébe a „Tárgy: Szakvélemény hadieredetű fogyatkozásról és az általa okozott egészségkárosodás mértékéről” szövegrész, valamint

b) az „a) hadieredetű fogyatkozás miatti munkaképesség-csökkenésének jelenlegi mértéke ...%” szövegrész helyébe az „a) hadieredetű fogyatkozás miatti egészségkárosodás jelenlegi mértéke ...%” szövegrész lép.

(5) E rendelet rendelkezései a hatálybalépése előtt megállapított járadékosztályba sorolást nem érintik.

(6) Az R. 3. §-a, 5. §-ának (3) bekezdése, 16. §-a és az 1. számú melléklete a hatályát veszti.

(7) E rendelet 1–4. §-a, 5. §-ának (2)–(4) és (6) bekezdése az e rendelet hatálybalépését követő napon a hatályát veszti. E bekezdés a hatálybalépését követő második napon a hatályát veszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 59/2008. (III. 26.) Korm. rendelete

a 2008. évi központi költségvetés céltablettá terhére a központi költségvetési szervek létszámcsökkentési kiadásainak támogatásáról

A Kormány az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 4. §-a (1) bekezdésének a) pontja vonatkozásában kapott felhatalmazás alapján a következő rendeletet alkotja:

1. §

(1) A központi költségvetés az e rendeletben meghatározottak szerint egyszeri hozzájárulást nyújt a központi költségvetési szerveknél – ideértve a Magyar Tudományos Akadémiához tartozó költségvetési rendben gazdálkodó intézményeket és a társadalombiztosítási költségvetési szerveket is – a feladatok változásával, a szervezetek, szervezetrendszerek, a feladatellátás korszerűsítésével és ésszerűsítésével megvalósuló, tényleges megtakarítást eredményező létszámcsökkentések személyi kifizetéseihez és az azokhoz kapcsolódó munkaadókat terhelő járulékokhoz.

(2) A létszámcsökkentésekkel összefüggő többletkiadásokra támogatás az e rendeletben meghatározott támogatásigénylési feltételeket és szempontokat érvényesítő felmérés keretében igényelhető. A felmérésről és az igényelt támogatás alapján az előirányzat-átcsoportosításokról – a felülvizsgálatot követően – a pénzügyminiszter intézkedik.

2. §

A céltartalék terhére a következő intézkedések végrehajtásával kapcsolatos, pénzforgalmilag 2008-ban teljesülő létszámcsoökkentések egyszeri kiadásaira igényelhető támogatás az e rendelet 4. §-ában foglaltakra figyelemmel:

- a) jogszabályban előírt intézkedések,
- b) kormányzati és a fejezet felügyeletét ellátó szerv által hozott intézkedések az intézményrendszer átszervezésére (összevonás, intézmény megszüntetése), intézmény szervezetének átalakítására és működésének ésszerűsítésére,
- c) a költségvetési szerv hatáskörében végrehajtott ésszerűsítések, átszervezések (szervezeti egységek, illetve munkakörök megszüntetése, összevonása).

3. §

(1) Támogatási igényt a költségvetési szerv a 2. §-ban meghatározott intézkedések végrehajtásával összefüggésben abban az esetben nyújthat be, ha a közszolgálati, a közalkalmazotti, a szolgálati (a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjaira vonatkozóan), a bírói, az igazságügyi alkalmazotti és az ügyészségi szolgálati jogviszony (a továbbiakban együtt: jogviszony), vagy a munkaviszony megszüntetése a munkáltató általi felmentéssel, felmondással történik, továbbá, ha a költségvetési szerv a vele jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló munkavállalóval megállapodást köt annak korengedményes nyugdíjazásáról. Határozott idejű kinevezés vagy munkaszerződés esetén a jogviszony (munkaviszony) megszüntetése következtében a költségvetési támogatás csak abban az esetben igényelhető, ha a határozott időből hátralévő idő – a létszámcsoökkentési intézkedés meghozatalának időpontjában – még legalább egy év.

(2) Támogatási igényt azt követően nyújtható be, ha a költségvetési szerv

- a) csoportos létszámcsoökkentés esetén döntéséről tájékoztatta az állami foglalkoztatási szervet, illetve
- b) a felmentés tényét közölte a munkavállalóval.

(3) E rendelet alkalmazása szempontjából létszámcsoökkentésnek minősül, ha

- a) a létszámcsoökkentés a költségvetési szervnél egyúttal az álláshely megszüntetését is eredményezi (függetlenül a jogviszony megszűnésének időpontjától), és
- b) a létszámcsoökkentéssel összefüggésben felmerülő kifizetések a 2008. évet terhelik, ideértve a 2007. évben közölt felmentésekkel összefüggő megelőlegezett, valamint a 2008. évben felmerülő többletkifizetéseket is.

(4) Nem minősül létszámcsoökkentésnek

- a) a jogviszony megváltoztatását eredményező intézkedés (pl. közszolgálati jogviszonyból munkaviszony

vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony létesítése),

- b) az álláshelyek átszervezése, átstrukturálása miatti létszámcsoökkentés (pl. más munkakör létesítése),
- c) a fejezeten, költségvetési szervben belüli, fejezetek közötti áthelyezés,
- d) a szakmai feladatellátás (feladat-összetétel), a felsőoktatási intézményekben a képzési struktúra változása miatti létszámcsoere,
- e) a szakmai feladatellátás külső szolgáltató (megbízott) igénybevételel történő biztosítása (kiszervezés).

4. §

(1) A létszámcsoökkentéssel összefüggésben támogatás igényelhető a jogviszony, illetve a munkaviszony megszüntetése miatt

- a) a felmentési időre járó illetmény, felmondási időre járó munkabér,
 - b) a végkielégítés,
 - c) a 13. havi illetmény (különjuttatás),
 - d) a jubileumi jutalom,
 - e) a felmentési (felmondási) időre járó szabadságmegváltás,
 - f) a korengedményes nyugdíjazás [korengedményes nyugdíjazásról szóló 181/1996. (XII. 6.) Korm. rendelet 1. §-ának (2) bekezdése]
- jogcímenként járó – legfeljebb a jogszabályok szerinti kötelező mértékű és időpontú – fizetési kötelezettségekre, a (2)–(5) bekezdésben foglaltakat figyelembe véve.

(2) A fejezet felügyeletét ellátó szerv vagy a költségvetési szerv vezetője által 2008. évben elrendelt létszámcsoökkentés esetén támogatás csak abban az esetben igényelhető, ha

- a) a felmentettek (felmondással érintettek) száma meghaladja a költségvetési szerv engedélyezett létszámának 3%-át, de legalább 5 főt érint, és
- b) a létszámcsoökkentési intézkedés következtében legalább az intézkedést megelőző foglalkoztatotti aránynak megfelelően csökken a szakmai tevékenységet ellátók és a szakmai tevékenységet támogatók létszáma,
- c) felsőoktatási intézmények esetén az a)–b) pontban foglaltak mellett szervezeteket vagy szervezeti egységeket érintő megszüntetésre, összevonásra kerül sor.

(3) A (2) bekezdés b) pontjában foglalt korlát nem vonatkozik azon esetekre, ha a szervezeti intézkedés (intézmények összevonása, szervezeti egységek összevonása, megszüntetése) a szakmai tevékenységet közvetlenül támogató szellemi és fizikai (technikai) létszám csökkentésére irányul a feladatellátás költségvetési szervben belüli biztosítása mellett (nem kiszervezés).

(4) Felmentési időre járó illetmény, felmondási időre járó munkabér címen kizárólag az illetmény (munkabér) és az átlagkereset közötti különbözetre igényelhető támogatás.

(5) A költségvetési szervek jubileumi jutalom címén abban az esetben igényelhetnek támogatást, ha a jutalom kifizetése a létszámcsökkentéssel érintett foglalkoztatott nyugdíjazása miatt vált a 2008. évben esedékessé.

(6) A pénzügyminiszter a (4)–(5) bekezdésben foglaltaktól eltérően a felmentési időre járó illetmény, felmondási időre járó munkabér, valamint a jubileumi jutalom teljes összegének megtérítését engedélyezheti a (2) bekezdésben foglaltak alkalmazása nélkül

a) az egészségügyi struktúraváltással érintett költségvetési szervek részére az Országos Egészségbiztosítási Pénztár általi finanszírozás megszűnését követő fizetési kötelezettségekre a költségvetési szerv vagy annak szervezeti egysége, feladata megszűnése esetén,

b) a Rendőrség és a Határőrség integrációjával összefüggő létszámcsökkentésekkel kapcsolatos kifizetésekre.

(7) A létszámcsökkentéssel kapcsolatos kiadások azon része, melyre költségvetési támogatás nem igényelhető, a költségvetési szervet terheli.

(8) Az igényelhető támogatás összegét csökkenteni kell

a) a létszámcsökkentési intézkedéskor (felmentés közlésekor) egy évet meghaladóan betöltetlen (üres) álláshelyek elemi költségvetésben tervezett illetményének (munkabérének) és munkaadókat terhelő járulékának 13 havi – még fel nem használt – összegével,

b) szervezeti egységenként és azon belül – szakmai, az azokat közvetlenül támogató szellemi és fizikai (technikai) – funkciócsoportonként számítva, a létszámcsökkentéssel érintett, nyugdíjasnak nem minősülő foglalkoztatottak részére járó végkielégítések járulékkal növelt összegének átlagával, a létszámcsökkentéssel nem érintett – határozatlan idejű jogviszonyban foglalkoztatott – nyugdíjasnak minősülők számának megfelelően, legfeljebb a létszámcsökkentéssel érintettek létszámát elérő nyugdíjasok számának figyelembevételével.

(9) Nem kell az igényelhető támogatás összegét a (8) bekezdés b) pontja szerint csökkenteni abban az esetben, ha a létszámcsökkentéssel nem érintett nyugdíjasnak minősülő foglalkoztatott nyugellátásban nem részesül.

5. §

(1) A költségvetési szerv a támogatási igényét az e rendelet szerinti támogatásigénylési feltételeket és szempontokat tartalmazó adatlapon készíti el és nyújtja be a fejezet felügyeletét ellátó szervnek. E szerv az e rendeletben foglalt igénylési feltételeknek való megfelelés formai vizsgálatát és a számszaki ellenőrzést követően a fejezet összesített igényét megküldi a Pénzügyminisztériumnak. A pénzügyminiszter a beküldött adatlapok alapján a támogatási igényt felülvizsgálja, majd azt követően – a feltételek megléte esetén – intézkedik az igényelt összeg átcsoportosításáról.

(2) A céltartalékból létszámcsökkentés címén igényelt támogatás fel nem használt részével év közben a tényleges felhasználás ismeretében az előirányzatot vissza kell rendezni, amennyiben ez nem történt meg, akkor az előirányzat-maradványszámlálás keretében kell figyelembe venni és visszafizetni, abból tárgyévi kifizetés nem teljesíthető, és nem vehető figyelembe a tárgyévi létszámcsökkentési támogatás-igénylésnél.

6. §

(1) A támogatást a (2) bekezdésben meghatározottak szerint vissza kell fizetni, ha a létszámcsökkentést követően a költségvetési szerv

a) az elbocsátott személy munkakörének teljes vagy részbeni ellátására az álláshelyet két éven belül ismételten betölti, vagy arra bármely más foglalkoztatási formában jogviszonyt keletkeztet,

b) létszámát a felügyeleti szerv által feladatbővüléssel összefüggően igazoltan elrendelt létszámnövekedést (beleértve a következő három évben a költségvetésben engedélyezett létszámkeret növelését is) meghaladóan növeli.

(2) A visszafizetendő támogatás összege az (1) bekezdés a)–b) pontja szerint foglalkoztatottak 13 havi rendszeres személyi juttatása és munkaadókat terhelő járuléka

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben az elbocsátás időpontjában irányadó illetménnyel (munkabérrel),

b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben az önrevízió vagy az ellenőrzés időpontjában irányadó illetménnyel (munkabérrel) számolva.

(3) A (2) bekezdés szerinti visszafizetési kötelezettségnek az előirányzat-maradvány elszámolás keretében kell eleget tenni. A (2) bekezdés szerinti fizetési kötelezettségek összege nem haladhatja meg a kapott támogatás összegét.

7. §

(1) A támogatás jogszerű igénybevételét és a létszámcsökkentés végrehajtását a céltartalékot igénylő költségvetési szerveknél a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (a továbbiakban: KEHI) a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalról szóló 312/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 4. §-ában meghatározott hatáskörében eljárva, külön ellenőrizi. Amennyiben a költségvetési szerv a támogatást nem jogszerűen vette igénybe, az igényelt összeggel az előirányzat-maradvány elszámolása keretében köteles elszámolni, és a 6. § alkalmazásával a visszafizetési kötelezettségét teljesíteni.

(2) A költségvetési szerv a támogatásigénylési feltételeknek való megfelelés igazolása céljából – a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok betartásával –

dokumentációt köteles készíteni. A dokumentáció legfontosabb tartalmi elemei:

- a) a létszámcsökkentési intézkedés jogalapjának megnevezése, az intézkedés meghozatalának és végrehajtásának időpontja,
- b) a jogviszony, illetve a munkaviszony megszűnése, megszüntetése jogcímének megnevezése,
- c) a létszámcsökkentési döntéssel összefüggő kifizetések megnevezése és a kifizetések esedékessége.

(3) A dokumentációban feltüntetett adatokon felül – figyelemmel a KvTv. 4. §-ának (5) bekezdésében foglaltakra – a KEHI minden olyan adatot bekérhet a költségvetési szervtől, amelyet az ellenőrzés teljes körű végrehajtása céljából szükségesnek tart.

8. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a 2006. évi központi költségvetés céltartalékának felhasználásáról szóló 140/2006. (VI. 29.) Korm. rendelet.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 60/2008. (III. 26.) Korm. rendelete

a megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsolatosan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 170. §-a (1) bekezdésének 7., 24., 26–27. és 29. pontjában kapott felhatalmazás alapján – az Alkotmány 35. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva – a következőket rendeli el:

1. §

(1) A megújuló energiaforrásból vagy hulladékból nyert energiával termelt villamos energia, valamint a kapcsolatosan termelt villamos energia kötelező átvételéről és átvételi áráról szóló 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kát rendelet) 3. számú melléklete 2. pontjának b) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[2. Az 1. és 2. számú melléklet szerinti árak alkalmazása szempontjából az egyes napszakok (zónaidők) időtartamát munkanapokon

- a mindenkor érvényes (közép-európai) időszámítás (a továbbiakban: téli időszámítás), valamint
- a külön jogszabály szerint elrendelt nyári időszámítás tartama alatt

a következőképpen kell figyelembe venni:]

„b)

A 2. erőműegység csoport esetében	Téli időszámítás	Nyári időszámítás
Csúcsidőszak	06:30–22:30	07:30–23:30
Völgyidőszak	22:30–02:00 és 05:30–06:30	23:30–03:00 és 06:30–07:30
Mélyvölgyidőszak	02:00–05:30	03:00–06:30

”

(2) A Kát rendelet 3. számú melléklete 3. pontjának b) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[3. Nem munkanapnak számító napokon az egyes napszakok (zónaidők) időtartamát a következőképpen kell figyelembe venni:]

„b)

A 2. erőműegység csoport esetében	Téli időszámítás	Nyári időszámítás
Völgyidőszak	06:30–02:00	07:30–03:00
Mélyvölgyidőszak	02:00–06:30	03:00–07:30

”

2. §

A Kát rendelet 6. számú mellékletének 1. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. Az 5. § (1)–(4) bekezdései szerinti csúcs és völgyidőszaki árakat az alábbi képletek figyelembevételével kell meghatározni:

a) Földgáz tüzelőanyaggal termelt villamos energiára

$$K = K_0 + 1 \cdot \frac{FG \cdot 0,6 \cdot (INF - 1) \cdot 0,4}{100}$$

b) Nem földgáz tüzelőanyaggal termelt villamos energiára

$$K = K_0 + 1 \cdot \frac{(INF - 1)}{100} \quad ”$$

3. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter 12/2008. (III. 26.) EüM rendelete

egyes miniszteri rendeleteknek az egységes élelmiszer-biztonsági szervezetalakítással összefüggő módosításáról

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 247. § (2) bekezdésének *da*), *df*) alpontjában és *x*) pontjában, az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény 20. §-ának (11) bekezdésében, a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 78. §-ának (3) bekezdésében, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 67. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egészségügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 161/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az 1., 3. és 4. §, valamint az 5. § (3) bekezdésének *c*), *d*) és *f*) pontja tekintetében a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *e*) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben,

az 5. § (2) bekezdésének *b*) pontja, valamint (3) bekezdésének *e*) pontja tekintetében a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszter feladat- és hatásköréről szóló 177/2007. (VII. 1.) Korm. rendelet 1. §-ának *a*) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró, a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat irányító tárca nélküli miniszterrel egyetértésben,

az 5. § (3) bekezdésének *g*) pontja tekintetében a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § *b*) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

1. §

Az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet 10. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az étrend-kiegészítők hatékony hatásági ellenőrzése érdekében legkésőbb a termék első forgalomba hozatalakor a gyártó vagy az importőr köteles bejelenteni a készítményt az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetnek (a továbbiakban: OÉTI) a 4. számú melléklet szerinti adatok közlésével és a címke egyidejű megküldésével.”

2. §

(1) Az élelmiszer eredetű megbetegedések esetén követhető eljárásról szóló 62/2003. (X. 27.) ESZCSM rendelet 4. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A gombamérgezésre gyanús eset klinikai diagnózisának felállításához szükséges laboratóriumi vizsgálatok elvégzéséről vagy elvégzéséről a beteget ellátó egészségügyi intézmény gondoskodik saját vagy arra alkalmas vizsgáló laboratórium, illetve a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatósága (a továbbiakban: MgSzhK ÉTbI) gombavizsgálati referencialaboratóriumának igénybevételével.”

(2) Az élelmiszer eredetű megbetegedések esetén követhető eljárásról szóló 62/2003. (X. 27.) ESZCSM rendelet 6. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Ha a megbetegedés előidézésében külföldről származó élelmiszer a gyanús, a kistérségi intézet a regionális intézet egyidejű tájékoztatása mellett értesíti az Országos Tisztifőorvosi Hivatalt (a továbbiakban: OTH) és az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetet (a továbbiakban: OÉTI), valamint a belföldi forgalmazó székhelye szerint illetékes regionális intézetet. Az esemény kivizsgálását, az összefoglaló jelentés és a nyilván tartó lap elkészítését a forgalmazás helye szerint illetékes regionális intézet szakmai irányításával kell végezni.”

3. §

A speciális gyógyászati célra szánt tápszerekről szóló 24/2003. (V. 9.) ESZCSM rendelet 5. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A speciális tápszerek hatásági ellenőrzésének megkönnyítésére a gyártó, vagy ha a terméket külföldön gyártják, a Magyar Köztársaság területén forgalomba hozó, importőr legkésőbb a termék forgalomba hozatalának napján köteles értesíteni az Országos Élelmezés- és Táplálkozástudományi Intézetet (a továbbiakban: OÉTI) a termék jelölésének, grafikai tervének (egyéb szóróanyagainak) bemutatásával. Ha a terméket az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamában már forgalomba hozták, erről az első forgalomba hozatalról értesített tagállami hatóság megjelölésével az OÉTI-t tájékoztatni kell.”

4. §

Az anyatej-helyettesítő és az anyatej-kiegészítő tápszerekről szóló 23/2003. (V. 9.) ESZCSM rendelet 7. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A tájékoztatáshoz és képzéshez szükséges eszköznek és anyagnak az előállító és a forgalmazó általi térítésmentes adományozása csak az Országos Élelmezés- és

Táplálkozástudományi Intézet (a továbbiakban: OÉTI) engedélyével történhet. Az adományozást az OÉTI-nek be kell jelenteni. Ha az OÉTI a bejelentéstől számított 15 napon belül az adományozást határozattal nem tiltja meg, azt úgy kell tekinteni, hogy az adományozáshoz hozzájárul. Az anyag vagy az eszköz viselheti az adományozó cég nevét vagy cégjelét, azonban nem utalhat a tápszer kereskedelmi márkájára és csak az egészségügyi ellátó hálózaton belül alkalmazható.”

5. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg

a) a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet 14. § (3) bekezdésének *b)* pontjában a „Fodor József Országos Közegészségügyi Központ” szövegrész, valamint a 24. §-ának (3) bekezdése hatályát veszti,

b) a fontos és bizalmas munkakörökről, valamint a biztonsági ellenőrzés szintjéről szóló 11/2005. (IV. 13.) EüM rendelet mellékletének 8. sora hatályát veszti.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg

a) a természetes gyógytényezőkéről szóló 74/1999. (XII. 25.) EüM rendelet

aa) 3. § (3) bekezdésének *a)* pontjában, 10. § (3) bekezdésének *b)* pontjában, 14. § (3) bekezdésének *c)* pontjában, 19. §-ának (3) bekezdésében, 4. számú mellékletének 2. *b)*, 4. *b)* és 6. pontjában a „megyei” szövegrész helyébe a „regionális” szöveg lép,

ab) 6. §-ában, 3. számú mellékletének 3.3. pontjában a „városi” szövegrész helyébe a „kistérségi” szöveg lép,

ac) 2. számú melléklete III. pontja „Mellékletek (két példányban kell benyújtani):” címének 6. alpontjában a „megyei (fővárosi)” szövegrész helyébe a „regionális” szöveg lép;

b) az élelmiszer eredetű megbetegedések esetén követhető eljárásról szóló 62/2003. (X. 27.) ESZCSM rendelet

ba) 3. §-ának (2) bekezdésében, 6. §-ának (1)–(3), (5), (7) és (8) bekezdésében, 7. §-ában, 8. §-ának (1) bekezdésében, 9. §-ában, 11. §-ának (1) bekezdésében, valamint 3. és 6. számú mellékletében a „városi” szövegrészek helyébe a „kistérségi” szöveg lép,

bb) 3. §-ának (2) bekezdésében a „megyei, fővárosi intézet” szövegrész helyébe a „regionális intézet” szöveg lép,

bc) 1. és 6. számú mellékletében a „megyei/fővárosi” szövegrészek helyébe a „regionális” szöveg lép,

bd) 1. számú mellékletében a „városi-kerületi-megyei-fővárosi” szövegrész helyébe a „kistérségi-kerületi-regionális” szöveg lép,

be) 1. számú mellékletében a „városi/kerületi” szövegrész helyébe a „kistérségi/kerületi” szöveg lép,

bf) 2. számú mellékletében az „OKK-OÉTI” szövegrészek helyébe az „MgSzhK ÉTbI” szöveg lép,

bg) 3. §-ának (2) bekezdésében, 6. §-ának (2) és (6) bekezdésében, 8. §-ának (1), (3), (4), (6) és (8) bekezdésében, 9. §-ában, valamint 2. számú mellékletében a „megyei” szövegrész helyébe a „regionális” szöveg lép,

bh) 6. számú mellékletének 17. pontjában a „megye” szövegrész helyébe a „régio” szöveg lép;

c) a speciális gyógyászati célra szánt tápszerekről szóló 24/2003. (V. 9.) ESZCSM rendelet 5. §-ának (2) bekezdésében, 6. §-ának (1), (3) és (4) bekezdésében, valamint 7. § (1) és (2) bekezdésében az „OKK-OÉTI” szövegrész helyébe az „OÉTI” szöveg lép;

d) az anyatej-helyettesítő és az anyatej-kiegészítő tápszerekről szóló 23/2003. (V. 9.) ESZCSM rendelet 8. §-ának (1), (3), (4) és (6) bekezdésében, 9. § (1) és (2) bekezdésében az „OKK-OÉTI” szövegrész helyébe az „OÉTI” szöveg lép;

e) a fontos és bizalmas munkakörökről, valamint a biztonsági ellenőrzés szintjéről szóló 11/2005. (IV. 13.) EüM rendelet mellékletének 10. sorában az „Országos Élelmiszerbiztonsági és Táplálkozástudományi Intézet” szövegrész helyébe az „Országos Élelmiszer- és Táplálkozástudományi Intézet” szöveg lép;

f) az étrend-kiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) ESZCSM rendelet

fa) 12. §-ának (2) bekezdésében a „megyei és fővárosi intézet” szövegrész helyébe a „regionális intézet” szöveg lép,

fb) 12. §-ának (3) és (4) bekezdésében, valamint 13. §-ának (1) és (2) bekezdésében a „megyei” szövegrészek helyébe a „regionális” szöveg lép;

g) a népjóléti ágazatba tartozó egyes államigazgatási eljárásokért és igazgatási jellegű szolgáltatásokért fizetendő díjakról szóló 50/1996. (XII. 27.) NM rendelet 3. számú mellékletében az „Országos Élelmiszerbiztonsági és Táplálkozástudományi Intézet” szövegrész helyébe az „Országos Élelmiszer- és Táplálkozástudományi Intézet” szöveg lép.

Dr. Horváth Ágnes s. k.,
egészségügyi miniszter

A gazdasági és közlekedési miniszter 10/2008. (III. 26.) GKM rendelete

a bérelt járművekkel végzett közúti áruszállítás
külön feltételeiről szóló 4/2000. (II. 16.) KHVM
rendelet módosításáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés *b)* pont 1. és 16. alpontjában kapott felhatalmazás alapján, a gazdasági és közlekedési miniszter fel-

adat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § e) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A bérelt járművekkel végzett közúti áruszállítás külön feltételeiről szóló 4/2000. (II. 16.) KHVM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Magyarország területén székhellyel rendelkező vállalkozás bérelt gépjárművének magyar hatósági jelzéssel és engedéllyel kell rendelkeznie.”

2. §

Az R. 4. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„4. § (1) Bérelt járművel végzett áru fuvarozás és saját számlás áruszállítás során – a 3. §-ban meghatározott feltételek teljesítésének igazolásául – a járművezetőnek a közúti forgalomban magánál kell tartania:

a) a gépjármű bérletére vonatkozó, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam hivatalos nyelven készített szerződést vagy a szerződés hitelesített kivonatát, amely tartalmazza a bérbeadó és a bérlő nevét, a szerződéskötés napját és időtartamát, valamint a jármű azonosítási adatait, továbbá

b) ha a járművet nem a bérlő vezeti, a járművezető tag-sági, illetve részvényesi jogviszonyát igazoló iratot vagy a járművezető foglalkoztatására vonatkozó szerződést vagy ezek hitelesített kivonatát – amely tartalmazza a járművezetőnek és a foglalkoztatójának a nevét, a foglalkoztatás jogcímét, a foglalkoztatásra irányuló szerződés keltét és időtartamát – vagy a három hónapnál nem régebbi fizetési jegyzéket.

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott iratok az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államban nyilvántartásba vett gépjármű esetében helyettesíthetők a járművet nyilvántartó állam illetékes hatósága által kiadott – az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott tartalmú – irattal is.”

3. §

(1) Az R. 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A 4. §-ban meghatározott iratokat be kell mutatni az ellenőrzést végző szervnek.”

(2) Az R. 5. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A Nemzeti Közlekedési Hatóság regionális igazgatósága a Magyarország területén székhellyel rendelkező vállalkozás esetében – a (3) bekezdésben meghatározott

esetben – a közúti áru fuvarozói tevékenység gyakorlásának jogát teljesen vagy részben felfüggesztheti.”

4. §

Az R. 6. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Ez a rendelet a gépjárművezető nélkül bérelt járművek közúti áru fuvarozására történő használatáról szóló, 2006. január 18-i 2006/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.”

5. §

(1) Ez a rendelet 2008. április 1-jén lép hatályba, és a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

(2) Ez a rendelet a gépjárművezető nélkül bérelt járművek közúti áru fuvarozására történő használatáról szóló, 2006. január 18-i 2006/1/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Kákosy Csaba s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

A gazdasági és közlekedési miniszter 11/2008. (III. 26.) GKM rendelete

a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet módosításáról

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 118. § (6) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a kormányhivatalokat felügyelő miniszterek kijelöléséről szóló 8/2006. (XII. 23.) ME rendelet 1. § f) pontjában foglalt feladatkörömben eljárva – a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 2. § a) pontjában foglalt feladatkörében eljáró pénzügyminiszterrel, valamint a Magyar Szabadalmi Hivatal elnökével egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 19/2005. (IV. 12.) GKM rendelet (a továbbiakban: R.) 4. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A (2)–(5) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell az Európai Szabadalmi Egyezmény szerinti felszólalási és korlátozási eljárás eredményeként módosítással fenntartott európai szabadalomra is.”

2. §

(1) Az R. 6. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A kiegészítő oltalmi tanúsítvány megadására irányuló bejelentés és a kiegészítő oltalmi tanúsítvány időtartamának meghosszabbítására irányuló kérelem díja 214 000 forint.”

(2) Az R. 6. § (2) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki:

[A tanúsítvány fenntartási díjának összege:]
„*f)* a hatodik évre 564 000 forint.”

3. §

Az R. 9. § (1) bekezdése a következő mondatral egészül ki:

„A fenntartási díjat e pótlékkal együtt kell megfizetni abban az esetben is, ha a fenntartási díjat a hat hónapos türelmi idő elteltét követően, igazolási kérelem alapján fizetik meg.”

4. §

(1) Az R. 14. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„Megsemmisítési, megszüntetési, törlési, megszűnés-megállapítási, érvénytelenség-megállapítási, megvonási, nemleges megállapítási és a kényszerengedélyekkel kapcsolatos díjak”

(2) Az R. 14. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Szabadalmi, használati mintaoltalmi, formatervezési mintaoltalmi és topográfiaoltalmi ügyben a megsemmisítésre és a nemleges megállapításra, kiegészítő oltalmi tanúsítvánnyal kapcsolatos ügyben a tanúsítvány megszüntetésének vagy érvénytelenségének megállapítására, időtartama meghosszabbításának megvonására és a nemleges megállapításra, szabadalmi és kiegészítő oltalmi tanúsítvánnyal kapcsolatos ügyben a kényszerengedély megadására, felülvizsgálatára, módosítására és a kényszerengedélyes könyveibe és nyilvántartásaiba történő betekintésre, növényfajta-oltalmi ügyben a megsemmisítésre, a megszüntetésre és a fajtanév törlésére, valamint védjegy- és földrajzi árujelző-oltalmi ügyben a törlésre és a megszűnés megállapítására irányuló kérelem díja 128 000 forint.”

5. §

(1) Az R. 15. §-át megelőző alcím helyébe a következő alcím lép:

„A módosítási, a határidő-hosszabbítási, a megosztási és az eljárás folytatása iránti kérelem díja”

(2) Az R. 15. §-a a következő (7) és (8) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Iparjogvédelmi ügyben az eljárás folytatása iránti kérelem díja 35 000 forint.

(8) Ha az elmulasztott határidő díj fizetésére vonatkozó, a (7) bekezdésben meghatározott díjat e díjon felül kell megfizetni.”

6. §

Az R. 21. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke engedélyezheti a díjnak az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérő módon történő megfizetését, ideértve a letéti számla útján történő díjfizetést is.”

7. §

Az R. 24. §-a a következő (2) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg a (2) és (3) bekezdés számozása (3) és (4) bekezdésre változik:

„(2) Ha az átmeneti szabadalmi oltalom olyan alapszabadalom, amelyre a Magyar Szabadalmi Hivatal kiegészítő oltalmi tanúsítványt adott, az átmeneti szabadalmi oltalom utolsó évében esedékes fenntartási díjának az oltalom lejártát követő időszakra eső – a 6. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával kiszámított – összegét kérelemre vissza kell téríteni, illetve más iparjogvédelmi ügy díjaként kell átvezetni, feltéve, hogy a tanúsítvány első évében esedékes fenntartási díjat megfizették.”

8. §

Az R. 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az írásos vélemény iránti kérelem díjának kérelemre történő visszafizetése esetén – a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) 69/A. § (8) bekezdés *d)* pontjában szabályozott eset kivételével – továbbá az Szt. 75. § (5) bekezdésében, valamint e rendelet 24. § (1) bekezdésében és 25. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a Magyar Szabadalmi Hivatal a visszafizetendő összeget a visszafizetést megelőzően csökkenti a Magyar Szabadalmi Hivatalnak a Magyar Államkincstárban vezetett számlájára

terhére benyújtott átutalási megbízások jutalékainak, díjainak, illetve a postai pénzforgalmi megbízások után a posta által felszámított díjaknak az összegével.”

9. §

(1) Ez a rendelet kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az R. 3. § (5) bekezdésében, 4. § (2) és (5) bekezdésében, 18. § (1) bekezdésében és 19. § (1) bekezdésében az „és kinyomtatási” szövegrész, 3. § (6) bekezdésének első mondatában és 4. § (4) bekezdésének első mondatában az „és kinyomtatási”, valamint a „kinyomtatott” szövegrész, továbbá a 3. § (6) bekezdésének második mondata és a 4. § (4) bekezdésének második mondata.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Münchener Egyezmény (Európai Szabadalmi Egyezmény) Díjszabályzatának kihirdetéséről szóló 45/2002. (XII. 28.) GKM rendelet és az európai szabadalmak megadásáról szóló 1973. október 5-i Münchener Egyezmény (Európai Szabadalmi Egyezmény) Díjszabályzatának kihirdetéséről szóló 45/2002. (XII. 28.) GKM rendelet módosításáról szóló 123/2004. (X. 19.) GKM rendelet.

(4) Ezt a rendeletet a hatálybalépését követően benyújtott bejelentések és kérelmek alapján esedékessé vált díjakra kell alkalmazni.

(5) A (2) és (3) bekezdés, valamint az 1–8. §-ok az e rendelet hatálybalépését követő napon hatályukat veszítik. E bekezdés az e rendelet hatálybalépését követő második napon hatályát veszti.

Dr. Kákossy Csaba s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

Az önkormányzati és területfejlesztési miniszter 13/2008. (III. 26.) ÖTM rendelete

a belterületi belvízrendezési célok támogatása igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény 5. mellékletének 27. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az önkormányzati és terület-

fejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 168/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában foglalt feladatkörömben eljárva, a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 165/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § c) pontjában foglalt feladatkörében eljáró környezetvédelmi és vízügyi miniszter, valamint a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában foglalt feladatkörében eljáró pénzügyminiszter véleményének kikérésével a következőket rendelem el:

Általános rendelkezések

1. §

E támogatás a 2. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek megfelelő települési önkormányzatok egyes belterületi belvízrendezési céljainak támogatására szolgál.

2. §

(1) A támogatást Békés, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megye azon városi önkormányzatai igényelhetik:

a) ahol a tengerszint feletti átlagmagasság a Földmérési és Távérzékelési Intézet Központi Adat- és Térképtárának adatai alapján 85 méternél nem több, és

b) amelyek a kedvezményezett térségek besorolásáról szóló 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet 2–3. számú mellékleteiben szereplő kistérségek területén találhatók.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti átlagmagasság alatt a méterre kerekített átlagérték értendő.

(3) Az (1) bekezdés alapján az igénylés benyújtására jogosult önkormányzatok listáját az 1. számú melléklet tartalmazza.

(4) Támogatás a következő belterületi belvízrendezési célok megvalósításához igényelhető:

a) a települést (belterületeket) veszélyeztető csapadékok károkozás nélküli elvezetéséhez szükséges vízelvezető hálózati rendszer kiépítése,

b) a települést érintő helyi vízrendezési-vízkárelhárítási művek, vízfolyások, csatornák, övárkok, körgátak, záportározók, terelőművek, közcélú árkok, kapcsolódó műtárgyak fejlesztése, felújítása,

c) a károsan megemelkedett belterületi talajvizek szabályozása érdekében elvégzendő műszaki beavatkozások,

d) a külterületi vizek ellen a település védelmét szolgáló fejlesztések.

(5) A pályázó önkormányzatnak a beruházási összköltség legalább 10%-ának megfelelő saját forrást kell vállalnia.

(6) A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás, maximális összege 2008. és 2009. évre együttesen 140 millió forint.

(7) A Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. törvény felhatalmazása alapján 2009. évre az előirányzat 100%-ára vállalható kötelezettség.

Pályázati rendszer

3. §

(1) Az önkormányzatok pályázataikat – papír alapon egy eredeti és két másolati példányban, továbbá elektronikus úton – a Magyar Államkincstár területileg illetékes igazgatóságaihoz (a továbbiakban: Igazgatóság) 2008. április 18-ig nyújthatják be. Amennyiben a (2) bekezdés *d)* és *f)* pontja szerinti dokumentumok elektronikusan nem állnak rendelkezésre, úgy azokat csak papír alapon kell benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő.

(2) A pályázatnak tartalmaznia kell a következőket:

a) az e rendelet 2. számú melléklete szerinti, pontosan és hiánytalanul kitöltött pályázati adatlapot;

b) a képviselő-testületnek a saját forrás vállalását tanúsító hitelesített határozati kivonatát vagy a képviselő-testület költségvetési rendeletbe foglalt felhatalmazása alapján a polgármester nyilatkozatát;

c) a megvalósítani kívánt beruházással kapcsolatos rövid koncepciót, amely tartalmazza a következő információkat:

ca) a tervezett beruházás szükségességének bemutatását,

cb) a tervezett beruházás mennyiben szolgálja a vízkárokat megelőzését, mérséklését,

cc) azt, hogy a megfelelő befogadó rendelkezésre áll-e,

cd) azt, hogy a tervezett beruházás hogyan kapcsolódik a településrendezési tervhez,

ce) azt, hogy a külterületről érkező, belterületre veszélyes víz- és hordalékelöntések megakadályozásához szükséges létesítmények és záportározók valósulnak-e meg,

cf) helyi vízkár események előfordulásának gyakoriságát és mértékét,

cg) azt, hogy a beavatkozás kiemelt vízminőség-védelmi területen valósul-e meg,

ch) azt, hogy a beruházás a Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése program hatásterületén valósul-e meg,

ci) azt, hogy a turizmus fejlesztését a beruházás pozitívan befolyásolja-e;

d) a tervezett beruházás(ok) műszaki tartalmát bemutató dokumentumot, amelynek tartalmaznia kell:

da) műszaki leírást a beruházásról, létesítményekről,

db) részletes költségszámítást,

dc) helyszínrajzot (az engedélyező hatóság hitelesítésével),

dd) hossz-szelvény(ek)e)t, fontosabb műtárgy(ak) dokumentumait;

e) a területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság

ea) nyilatkozatát a tervezett beruházások szükségességéről,

eb) értékelését a *c)* pont szerinti koncepcióról;

f) a beruházással kapcsolatos vízjogi létesítési engedélyt; továbbá

g) a beruházás megvalósításának 2008. és 2009. évre történő szakaszolását és ezzel összefüggésben az igényelt támogatás évenkénti lebontását.

(3) Amennyiben a pályázó önkormányzat a (2) bekezdés *f)* pontja szerinti vízjogi létesítési engedéllyel a pályázat benyújtásakor nem rendelkezik, a pályázat befogadható és elbírálható. Ebben az esetben a támogatási szerződés megkötésének határidejéig kell a vízjogi létesítési engedélyt benyújtani az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumnak (a továbbiakban: ÖTM). Ennek hiányában a támogatási szerződés nem köthető meg.

(4) Az Igazgatóság megvizsgálja a pályázat szabályszerűségét és szükség esetén hiánypótlásra, módosításra hívja fel az önkormányzatot. Hiánypótlásra a hiánypótlási felhívítás kézhezvételétől számított három munkanapon belül van lehetőség.

(5) Amennyiben az önkormányzat a (4) bekezdés szerinti felhívásnak határidőn belül nem tesz eleget, vagy nem megfelelően teljesíti azt, az Igazgatóság a támogatási igényt nem továbbítja az ÖTM-nek, és erről értesíti a pályázót.

(6) Az Igazgatóság a pályázatokat – az (5) bekezdés szerinti eset kivételével – elektronikus úton és papír alapon egy eredeti és egy másolati példányban legkésőbb 2008. május 7-ig továbbítja az ÖTM részére.

A bírálat eljárásrendjének szabályai

4. §

(1) Az ÖTM a beérkezett pályázatok egy másolati példányát a beérkezést követő munkanapon megküldi, illetve elektronikus úton is eljuttatja a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (a továbbiakban: KvVM) részére szakmai vélemény kérése céljából.

(2) A KvVM legkésőbb 2008. május 23-ig megküldi az ÖTM részére a pályázatokról szóló szakmai véleményét és támogatási javaslatát.

(3) Az önkormányzati és területfejlesztési miniszter a pályázatokról a KvVM szakmai javaslatának figyelembevételével 2008. június 2-ig dönt. A nyertes önkormányzatok számára 2008. évben folyósítható támogatás összesen nem haladhatja meg az 500 millió forintot.

(4) Az önkormányzati és területfejlesztési miniszter – a gazdasági és műszaki ésszerűség feltételeire figyelemmel, a pályázatban megjelölt célok, illetve műszaki tartalom egyidejű csökkentése mellett – az igényelnél alacsonyabb összegű támogatás megítélésére, illetve a támogatás 2008.

és 2009. évben folyósítható összegének az önkormányzat által jelzettől eltérő meghatározására is jogosult. Ebben az esetben a támogatási szerződés megkötése előtt az érintett önkormányzattal egyeztetni szükséges.

(5) Az ÖTM a támogatást nyert pályázatok listáját a döntést követő 10 napon belül a saját honlapján közzéteszi.

A támogatási szerződés megkötése, szerződéskötési feltételek

5. §

(1) A támogatás felhasználásának – a döntés alapját képező pályázatban vállalt – feltételeit megállapodásban (a továbbiakban: támogatási szerződés) rögzíti az önkormányzati és területfejlesztési miniszter és az önkormányzat. A támogatási szerződésben rögzíteni kell az önkormányzatnak 2008. és 2009. évben folyósítható összeget, illetve a folyósítás feltételeit.

(2) A támogatási szerződés megkötése az önkormányzati és területfejlesztési miniszteri döntést követően legkésőbb 2008. június 23-ig történik meg, amelynek az önkormányzatnak felróható okból történő elmulasztása jogvesztő.

6. §

(1) Az önkormányzatnak a beruházás kivitelezőjével kötött szerződést annak megkötését követő 30 napon belül, de legkésőbb 2008. december 15-ig meg kell küldenie az ÖTM részére.

(2) Amennyiben az önkormányzat a kivitelezői szerződést neki fel nem róható okból nem tudja az (1) bekezdés szerinti legkésőbbi időpontig megkötni, akkor annak indoklását és igazolását kell benyújtania az ÖTM részére legkésőbb 2008. december 15-ig. Az önkormányzatnak ebben az esetben a kivitelezői szerződést – figyelemmel a 9. § (2) bekezdésére – 2009. évben utólag, a szerződés megkötését követő 15 napon belül meg kell küldenie az ÖTM részére.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti határidők elmulasztása jogvesztő.

A támogatás folyósítása

7. §

(1) A támogatási összeg folyósítása több részletben történik:

a) a támogatási szerződés megkötését követő 10 napon belül a 2008. évre megítélt támogatási összeg 10%-ának megfelelő első részlet előlegként kerül folyósításra,

b) a 2008. évre megítélt támogatás második részletének folyósítása a beruházás kivitelezőjével kötött szerződés vagy a 6. § (2) bekezdése szerinti igazolás az ÖTM-hez történő benyújtását követő 10 napon belül történik,

c) a 2009. évre megítélt támogatás folyósítása a 2008. évre jóváhagyott műszaki tartalom megvalósításának az önkormányzat által történő – az ÖTM által elfogadott – igazolását követő 10 napon belül történik. Amennyiben az igazolás benyújtására 2009. december 15-ig nem kerül sor, úgy az önkormányzat a 2009. évre megítélt támogatásra elveszti jogosultságát.

(2) Abban az esetben, ha a benyújtott kivitelezői szerződésben a beruházás összköltsége a támogatási szerződésben szereplő összeghez képest alacsonyabb, úgy a támogatási szerződést oly módon kell módosítani, hogy abban a támogatás összege az összköltség csökkenésével arányosan csökkenjen. A támogatás csökkentését elsősorban a 2009. évre megítélt összeg terhére kell megvalósítani.

(3) A támogatást az ÖTM utalványozása alapján a Magyar Államkincstár folyósítja.

A támogatás felhasználásának és elszámolásának szabályai

8. §

(1) Amennyiben az önkormányzat a 6. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a kivitelezői szerződést 2008. december 15-e után köti meg, és abban a 2008. évi beruházás összköltsége a támogatási szerződésben szereplő összeghez képest alacsonyabb, úgy az önkormányzatnak a 2008. évi összköltség csökkenésével arányos támogatási összeget a kivitelezői szerződés megkötésétől számított 30 napon belül – a 10. § (3) bekezdése szerinti kamattal növelt összegben – vissza kell fizetnie a központi költségvetésbe.

(2) Amennyiben az önkormányzat a 6. § (1)–(2) bekezdései szerinti 2008. december 15-i határidőt elmulasztja, úgy a teljes – 2008. és 2009. évekre jóváhagyott – támogatásra való jogosultságát elveszíti, és köteles annak első részletét 2008. december 31-ig visszafizetni a központi költségvetésbe.

(3) Amennyiben az önkormányzat 2008. december 15-ig csak igazolást nyújt be, és a kivitelezői szerződést 2009. évben a 6. § (2) bekezdésben előírtak szerint nem nyújtja be az ÖTM-hez, úgy a támogatásra nem jogosult, és köteles annak első részletét – a 10. § (3) bekezdése szerinti kamattal növelt összegben – visszafizetni a központi költségvetésbe.

9. §

(1) A támogatás felett az önkormányzat rendelkezik, és felelős annak jogszerű felhasználásáért.

(2) A 2008. évben folyósított támogatást 2009. június 30-ig fel kell használni. A 2009. évben folyósított támogatás felhasználásának és a támogatással megvalósuló beruházások befejezésének végső határideje 2010. június 30.

(3) Az e rendeletben nem szabályozott kérdésekben a támogatás felhasználására az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendeletet kell alkalmazni.

10. §

(1) A támogatást – a támogatási szerződésben foglaltaknak megfelelően, részben vagy egészben – kamattal növelt összegben vissza kell fizetni a központi költségvetésbe, ha azt nem a vonatkozó jogszabályoknak és a támogatási szerződésben rögzített feltételeknek megfelelően használják fel.

(2) A támogatás teljes összegét kamattal növelten vissza kell fizetni a központi költségvetésbe, amennyiben az önkormányzat az e rendelet szerinti pályázatában megjelölt műszaki tartalom esetén egyéb hazai vagy EU-s pályázatra támogatásban részesül. Ez esetben a kamatfizetési kötelezettséget az egyéb hazai vagy EU-s támogatás folyósításának napjától kell megállapítani.

(3) A jogtalanul igénybe vett összeg után az önkormányzat az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 64/B. § (2) bekezdése szerinti kamatot fizet a jogtalan igénybevétel napjától a visszafizetés napjáig.

11. §

(1) Az önkormányzat a beruházásról szakmai és pénzügyi beszámolót készít, amelyet két példányban a beruházás befejezését követő 30 napon belül, de legkésőbb 2010. július 31-ig megküld az ÖTM részére.

(2) Az önkormányzat a támogatás rendeltetésszerű felhasználásáról a tárgyévben december 31-i határral mindenkor zárszámadás keretében és rendje szerint köteles elszámolni. A támogatásnak a tárgyév december 31-én kötelezettségvállalással terhelt maradványával legkésőbb a tárgyévet követő év december 31-ig kell elszámolni.

Ellenőrzés, monitoring

12. §

(1) A támogatás felhasználását az ÖTM, az általa megbízott szervek, továbbá jogszabályban erre feljogosított egyéb szervek ellenőrizhetik.

(2) Az önkormányzat köteles a támogatás felhasználását elkülönítetten és naprakészen nyilvántartani, az ellenőrzésre feljogosított szervek megkeresésére az ellenőrzés lefolytatásához szükséges tájékoztatást megadni, a kért dokumentumokat rendelkezésre bocsátani, a helyszíni ellenőrzést lehetővé tenni.

Záró rendelkezések

13. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Bajnai Gordon s. k.,

önkormányzati és területfejlesztési miniszter

1. számú melléklet a 13/2008. (III. 26.) ÖTM rendelethez**A 2. § (3) bekezdése szerinti önkormányzatok listája**

Megye	Település	Tengerszint feletti átlagmagasság* (méter)	Státusz	Kistérség	311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet mely mellékletében szerepel
Békés	Dévaványa	85	város	Szeghalomi	2. sz. melléklet
Békés	Gyomaendrőd	85	város	Szarvasi	2. sz. melléklet
Békés	Szarvas	84	város	Szarvasi	2. sz. melléklet
Csongrád	Csongrád	84	város	Csongrádi	2. sz. melléklet
Csongrád	Makó	85	város	Makói	2. sz. melléklet
Csongrád	Szentes	82	város	Szentesi	2. sz. melléklet
Csongrád	Hódmezővásárhely	81	város	Hódmezővásárhelyi	2. sz. melléklet
Csongrád	Mindszent	82	város	Hódmezővásárhelyi	2. sz. melléklet
Jász-Nagykun- Szolnok	Mezőtúr	84	város	Mezőtúri	2. sz. melléklet
Jász-Nagykun- Szolnok	Kunszentmárton	85	város	Kunszentmártoni	2. sz. melléklet

* A Földmérési és Távérzékelési Intézet Központi Adat- és Térképtárának adatai alapján.

2. számú melléklet a 13/2008. (III. 26.) ÖTM rendelethez**PÁLYÁZATI ADATLAP**

1.	Önkormányzat neve:		
2.	Önkormányzat KSH kódja:		
3.	Önkormányzat címe:		
4.	Kapcsolattartó neve:		
5.	Telefon:	Fax:	E-mail:
6. A tervezett beruházás(ok) rövid bemutatása			

Beruházás tervezett kezdési ideje:	
Beruházás tervezett befejezési ideje:	

A beruházás tervezett költsége és forrása:

Megnevezés	Források éves ütemezése			
	2008 (E Ft)	2009 (E Ft)	Összesen (E Ft)	%
Saját forrás				%
Egyéb forrás				%
Igényelt támogatás				%
A fejlesztés forrásai mindösszesen				100%

Kelt: év hó nap.

.....
polgármester

.....
(kör)jegyző

P. H.

III. rész HATÁROZATOK

A Kormány határozatai

A Kormány 1018/2008. (III. 26.) Korm. határozata

az emberkereskedelem elleni, 2008–2012 közötti nemzeti stratégiáról

A Kormány, tekintettel arra, hogy az emberkereskedelem megelőzése, áldozatainak védelme és az elkövetők üldözése a társadalom közös érdeke és feladata, a következő határozatot hozza:

1. A Kormány elfogadja az e határozat mellékletét képező emberkereskedelem elleni nemzeti stratégiát.

2. A Kormány felhívja az igazságügyi és rendészeti minisztert, hogy készítsen előterjesztést az emberkereskedelem elleni nemzeti stratégia végrehajtásának részletes cselekvési tervéről, ebben

a) tegyen javaslatot a szükséges szakmai, szervezeti megoldásokra, programokra;

b) mutassa be az emberkereskedelem terén jelentkező tendenciákat;

c) vizsgálja meg a meglévő hazai jogszabályi környezetet, végezze el a vonatkozó jogi szabályozás értékelését, és – ha szükséges – állapítsa meg, milyen jogszabálymódosítási igények állnak fenn, valamint

d) határozza meg az irányítása alá tartozó szervek feladatait, illetve a közreműködőkre vonatkozó felkéréseket, a végrehajtás felelőseit és a határidőket.

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter

Határidő: 2008. augusztus 31.

3. A Kormány felhívja az igazságügyi és rendészeti minisztert a 2. pontban meghatározott cselekvési terv végrehajtásának monitorozására.

Határidő: folyamatos

4. A 2. pontban meghatározott programok pénzügyi fedezetét az érintett szervek, és szervezetek költségvetésében meghatározott forrásokból kell biztosítani.

5. A Kormány felhívja az igazságügyi és rendészeti minisztert, hogy a nemzeti stratégia végrehajtásával összefüggésben – az emberkereskedelem elleni küzdelemmel összefüggő feladatokat ellátó állami szervek, valamint társadalmi, egyházi, és nemzetközi szervezetek részvételével – működtessen koordinációs mechanizmust.

Felelős: igazságügyi és rendészeti miniszter

Határidő: folyamatos

6. Az emberkereskedelem elleni fellépés nemzeti koordinátora (a továbbiakban: nemzeti koordinátor) az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium rendészeti feladatok ellátásáért felelős szakállamtikára.

7. A nemzeti koordinátor

a) kidolgozza a nemzeti stratégia végrehajtását szolgáló részletes cselekvési tervet;

b) ellátja a 4. pont szerinti koordinációs mechanizmussal kapcsolatos igazgatási feladatokat;

c) kapcsolatot tart a témában érintett hazai és nemzetközi szereplőkkel.

8. E határozat a közzétételét követő tizenötödik napon lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

*Melléklet
az 1018/2008. (III. 26.) Korm. határozathoz*

Nemzeti stratégia az emberkereskedelem ellen 2008–2012

I. BEVEZETÉS

1. Előzmények

A nemzeti stratégia megalkotását több jogalkotási lépés, valamint kormányzati intézkedés előzte meg.

Az emberkereskedelem önálló törvényi tényállása 1999-től hatályos a magyar büntetőjogban, jelentős módosítására 2001-ben került sor tekintettel arra, hogy az ENSZ határokon átnyúló szervezett bűnözés elleni egyezményének ún. Palermói Jegyzőkönyve ezt szükségessé tette.

A korábbi Belügyminisztérium, a Rendőrség, a korábbi Határőrség, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) részére 2005 júniusában Intézkedési Terv készült az emberkereskedelem elleni fellépés feladatairól. Az ORFK és az egyes megyei rendőr-főkapitányságok elkészítették a kapcsolódó belső szabályozásukat. Az ORFK utasításának hatályosítására sor került, az országos rendőrfőkapitánynak a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló 46/2007. (OT 30.) ORFK utasítása 2007. december 20-án megjelent.

2004 második fele óta működik a Külügyminisztérium kezdeményezésére létrehozott magyar–amerikai emberkereskedelem elleni munkacsoport, melynek célja az emberkereskedelem elleni kormányzati intézkedések hatékonyságának fokozása.

Mindezeket túl elmondható, hogy elsősorban a volt Belügyminisztérium, illetve a Szociális és Munkaügyi Minisztérium éltek különböző kezdeményezésekkel, kampányokkal, továbbképzésekkel.

2. Mandátum

A fent kifejtetteken túl hazánk a jelenséggel szembeni összehangolt, szabályozott, mérhető fellépéssel, rendszeres monitorozással, értékeléssel mindezidáig nem rendelkezik annak ellenére, hogy arra a nemzetközi és európai uniós elvárások is fennállnak.

E körben megemlítenő az Európa Tanács emberkereskedelem elleni Egyezménye (melyet hazánk 2007. október 10-én aláírt), amely felhívja a részes államokat az emberkereskedelemmel kapcsolatos kormányzati intézkedések és szakpolitikák összehangolása céljából koordinációs testületek létrehozására.

Külön kiemelandó a Brüsszeli Nyilatkozat, mely szintén szorgalmazza koordinatív struktúrák kialakítását nemzeti szinten is.

A Hágai Program külön megfogalmazza az emberkereskedelem megakadályozását és visszaszorítását, mint a szabadság, biztonság és jog érvényesülése erősítése terén elérendő célok egyikét.

A fentiekben túl megemlítenő, hogy az Amerikai Egyesült Államok Emberkereskedelem Elleni Hivatala (ún. TIP Office) 2007. június 12-én hozta nyilvánosságra az emberkereskedelemmel kapcsolatos legutóbbi jelentését.¹ A 2006. április–2007. március közötti időszakot vizsgáló jelentésben Magyarország – most először – az első csoportba került, tekintettel arra, hogy folyamatos erőfeszítéseket tesz az emberkereskedelem megelőzéséért, az elkövetők megbüntetéséért és az áldozatok segítéséért. A jelentés ugyanakkor a kedvező megítélés fennmaradásához szükséges elvárásként fogalmazta meg – egyebek mellett – a nemzeti stratégia elkészítését, abban koordinációs mechanizmus kialakítását és a koordinációs testület élén álló elnök (a nemzetközi terminológiában elfogadott kifejezéssel: nemzeti koordinátor) kijelölését is.

3. Alapelvek

Az emberkereskedelem elleni nemzeti stratégia az alapja az emberkereskedelem elleni fellépésnek, meghatározza annak legfőbb elveit, a megelőzésben, büntülődzésben és az áldozatsegítésben érintettek és résztvevők körét.

A stratégia megvalósítása során alapelvként kell szem előtt tartani az emberi jogok tiszteletben tartását – különös tekintettel a gyermeki jogokra –, a kiszolgáltatott helyzetű áldozatok védelmét, valamint a diszkriminációmentességet, így különösen a nemek közötti egyenlőség biztosítását, mely a nők és férfiak eltérő szükségleteinek felismerésén alapszik.

4. A stratégia megalkotásának résztvevői

Ahhoz, hogy az emberkereskedelem problémájára komplex választ adhassunk, a stratégia megalkotásába szükséges valamennyi érdekelt szereplőt bevonni a kormányzat, az igazságszolgáltatás, valamint a nem-kormányzati szektor területéről egyaránt. A stratégiaalkotási folyamatban részt vesznek, illetve vettek:

- az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium érintett szakfőosztályai,
- az Országos Rendőr-főkapitányság,
- a Nemzeti Nyomozó Iroda,
- a korábbi Határőrség Országos Parancsnoksága,
- Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal,
- Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat,
- Rendőrtiszti Főiskola,
- Országos Kriminológiai Intézet,
- Országos Igazságszolgáltatási Tanács,

¹ <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2007/82806.htm>

- Legfőbb Ügyészség,
- Szociális és Munkaügyi Minisztérium,
- Külügyminisztérium,
- az érintett társadalmi szervezetek.

A Nemzeti Stratégiát véleményezte:

- IOM Nemzetközi Migrációs Szervezet.

Az emberkereskedelem problémája komplex kezelést igényel, amelynek nemzetközi együttműködésen és nemzeti cselekvési terven kell alapulnia, továbbá ki kell terjednie a megelőzés, a bűnüldözés és az áldozatsegítés kérdéseire egyaránt. E feladatok megvalósítása során nélkülözhetetlen a szoros együttműködés az érintett kormányzati szervek, valamint a társadalmi és nemzetközi szervezetek között. Így szükséges, hogy a problémakezelést megalapozó dokumentumot a Kormány „nemzeti stratégiaként” fogadja el, ezzel is kiemelve a téma jelentőségét és megteremtve a lehető legszélesebb konszenzust.

5. Fogalom meghatározás, a stratégia területének lehatárolása

Az emberkereskedelem jelensége elleni fellépéshez szükséges megadni annak definícióját.

Az ENSZ nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményének (Palermói Egyezmény) az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve (Palermói Jegyzőkönyv) értelmében az emberkereskedelem:

„személyek toborzását, szállítását, eladását, elrejtését vagy átvételét jelenti fenyegetés, erőszak vagy a kényszer más formáinak alkalmazásával, rablás, csalás, megfélemlítés, hatalommal vagy a védekezésre képtelen állapottal való visszaélés, vagy anyagi ellenszolgáltatás vagy előnyök adásával vagy elfogadásával annak érdekében, hogy kizsákmányolás céljából elnyerjék egy olyan személy beleegyezését, aki más személy felett hatalommal rendelkezik. A kihasználásnak magában kell foglalnia legalább a mások prostituálásának kihasználását, vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, kényszerszolgálatot vagy szolgáltatásokat, rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot, mások leigázását vagy emberi test szerveinek tiltott felhasználását.”

Megemlítendő, hogy a tudományos közvélemény erőteljesen kritizálja az emberkereskedelemnek a Palermói Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2006. évi CII. törvényben található magyar nyelvű definícióját, tekintettel arra, hogy az az eredeti angol szöveghez képest kétértelmű, illetve félreérthető elemeket tartalmaz (például: „rablás” a „személy erőszakos megszőktetése/elrablása” helyett, „védekezésre képtelen állapot” a „kiszolgáltatott helyzet” helyett, „szervek tiltott felhasználása” „szervek eltávolítása” helyett stb).

A Palermo Jegyzőkönyvben megfogalmazottal azonos definíciót alkalmaz az Európa Tanács emberkereskedelem elleni egyezménye (Varsói Egyezmény). Fontos ugyanak-

kor megemlíteni, hogy a Varsói Egyezmény külön definiálja az áldozat fogalmát, ezzel is hangsúlyozva az Egyezmény áldozatközpontúságát.

Kiemelendő, hogy a Palermói Jegyzőkönyv és a Varsói Egyezmény értelmében a gyermekek² esetében nem lehet beleegyezésről beszélni, még akkor sem, ha a gyermekkel szemben semmilyen, az emberkereskedelem céljait szolgáló eszközselekményt sem alkalmaztak. Továbbá a gyermek törvényes képviselője sem egyezhet bele jogszerűen semmilyen, kizsákmányoló jellegű cselekménybe a gyermekkel szemben.

A fenti nemzetközi egyezmények mellett itt érdemes megemlíteni a Btk. emberkereskedelem tényállását (175/B. §) is, melynek a jogalkalmazói gyakorlat szempontjából a legnagyobb hatása van.

Jelen stratégia „emberkereskedelem” alatt a nemzetközi dokumentumokban megfogalmazott definíciót érti, melynek három központi eleme van:

- *cselekmény*: személy(ek) toborzása, szállítása, (át)adása, (át)vétele, elrejtése;
- *eszköz*: fenyegetés, erőszak vagy a kényszer más formáinak alkalmazása, egy személy elrablása, csalás, megfélemlítés, hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés, vagy fizetség, vagy előnyök adása vagy elfogadása egy más fölött hatalommal bíró személynek;
- *cél*: kizsákmányolás, amelynek magában kell foglalnia legalább mások prostitúciójának kihasználását, vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit, kényszerszolgálatot vagy kikényszerített szolgálatot, rabszolgatartást vagy a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot, szolgáltatást, vagy emberi test szerveinek eltávolítását.

Az emberkereskedelem határokon átnyúló formájában az illegális migráció egyik megjelenési formája, csakúgy, mint az embercsempészség. A Palermói Egyezménynek a migránsok szárazföldön, légi úton és tengeren történő csempészése elleni fellépésről szóló Jegyzőkönyve³ értelmében migránsok csempésze:

„valamely személynek – közvetett vagy közvetlen módon, pénzügyi ellenszolgáltatás vagy egyéb vagyoni haszonszerzés végett – valamely olyan Részes Államba való illegális belépéséhez nyújtott segítség, amely államnak a személy nem állampolgára, vagy ott állandó tartózkodási jogosultsággal nem rendelkezik”.

Habár a két jelenség megjelenési formájában hasonlóságokat mutathat, tartalmilag olyan lényeges eltérések fedezhetők fel bennük, amelyek szükségessé teszik a két fogalom elkülönítését.

Az emberkereskedelmet az embercsempésztől az alábbi három fő elem különbözteti meg:

- *beleegyezés*: a határokon átcsempészt migránsok beleegyeztek a csempészségbe, míg az emberkereskedelem áldozatait vagy egyáltalán nem adták beleegyezésüket, vagy a beleegyezés az emberkereskedők megfélemlítő cselekményének eredménye volt;

² Palermo Jegyzőkönyv 3. cikk d) és Varsói Egyezmény 4. cikk d): gyermeknek minősül bármely, 18. életévét be nem töltött személy.

³ Kihirdette: 2006. évi CIII. törvény.

– *kizsákmányolás*: míg az embercsempészás cselekménye befejeződik a határ átlépésével, addig az emberkereskedelem lényegi eleme az áldozat folyamatos kizsákmányolása haszonszerzés céljából;

– *határokon átnyúló elem*: míg az embercsempészás lényegét a határ átlépése adja, addig az emberkereskedelem megvalósulhat anélkül, hogy az áldozatot másik országba vagy az országon belül más helyre szállítsák.

Látható tehát, hogy az emberkereskedelem egyike az emberi jogok legsúlyosabb megsértésének, áldozatai megfélemlített, kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek, okai egyebek mellett, a szegénység, a marginalizáció, a nők és gyermekek alárendeltségének tradíciója, az emberi jogok tiszteletben tartásának, védelmének hiánya, célja többek között a prostitúciós vagy kényszermunka jellegű kizsákmányolás, a szervezett koldustatás, illegális örökbefogadás, illetve a szervkereskedelem. Egyike a leggyorsabban terjedő bűncselekményeknek, megjelenik határokon átnyúló és országokon belüli formában egyaránt.

II. HELYZETELEMZÉS

1. Adatok az emberkereskedelemről

Az USA 2006. évi adatai szerint⁴ világszerte évente mintegy 800 000 fő, elsősorban nők és gyermekek esnek az emberkereskedelem áldozatául. Hangsúlyozandó, hogy ez a szám nem foglalja magában az országon belüli emberkereskedelem áldozatait, mely óvatos becslések szerint is milliós nagyságrendű.

Az Európa Tanács forrásai szerint európai viszonylatban a női áldozatok 78%-a Kelet-Európából származik.

Magyarország⁵ elsősorban tranzitország az Ukrajnából, Moldáviából, Bulgáriából, Romániából Nyugat-Európába és az Egyesült Államokba irányuló prostitúciós célú emberkereskedelem tekintetében. Hazánk emellett kiinduló országgént is jelen van, főként az Ausztriába, Németországba, valamint más nyugat-európai országokba irányuló, szexuális kizsákmányolást célzó emberkereskedelem vonatkozásában. Ezekben túlmenően pedig célország Ukrajna, Moldávia, Románia és Oroszország viszonylatában.

A rendelkezésre álló hazai statisztikák szerint hazánkban 2000. és 2005. között összesen 153⁶ eset vált ismertté emberkereskedelem bűntettek közül.

A sértettek nemét tekintve megállapítható, hogy jelentős többségük (72%) nő, 7%-uk férfi, a fennmaradó hányadnál pedig adathiány áll fenn a sértett nemére vonatkozóan, illetve a sértett ismeretlen.

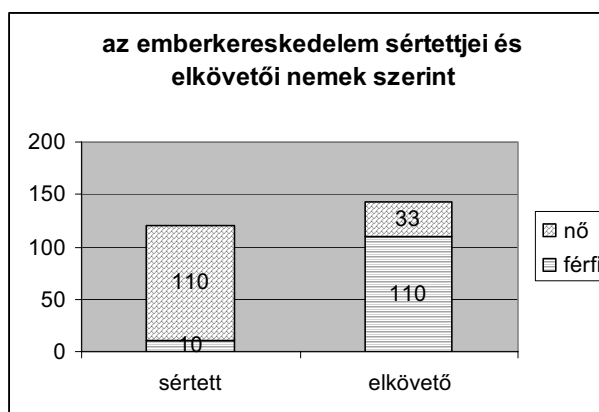
⁴ US State Department 2007 TIP Report; <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2007/82799.htm>

⁵ Trafficking in Persons: Global Patterns (Emberkereskedelem: globális jellemzők); az UNODC jelentése, 2006. április; 6. számú függelék. http://www.unodc.org/pdf/crime/trafficking_persons_report_2006-04_appendices.pdf

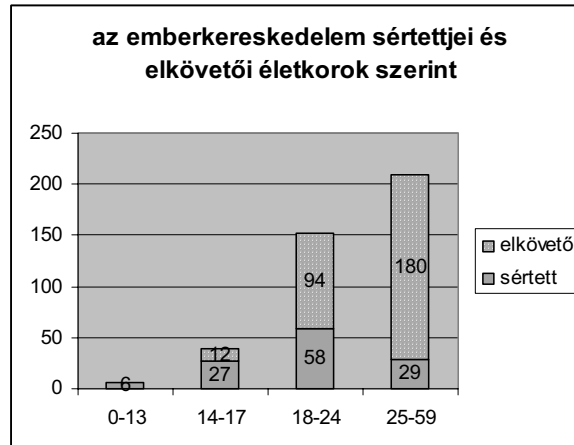
⁶ ERÜBS, 2007. december

A sértetti oldalt tovább vizsgálva kiderül, hogy 38%-uk fiatal felnőtt (18 és 24 év közötti), 18%-uk pedig 18 évesnél fiatalabb. A sértett nők 52%-a volt fiatal felnőtt, 25%-a pedig 18 évesnél fiatalabb. A sértett férfiak 40%-a felnőtt korú, 50%-a pedig 1 éves vagy annál fiatalabb gyermek.

Az elkövetői oldalon éppen fordított a helyzet. Az ismertté vált elkövetők 63%-a felnőtt korú, 33%-a fiatal felnőtt és csupán 4%-a 18 évesnél fiatalabb. Az elkövetők nemével kapcsolatban megállapítható, hogy 77%-ban férfi e bűncselekmények elkövetője.

ERÜBS 2007. december

ERÜBS 2007. december

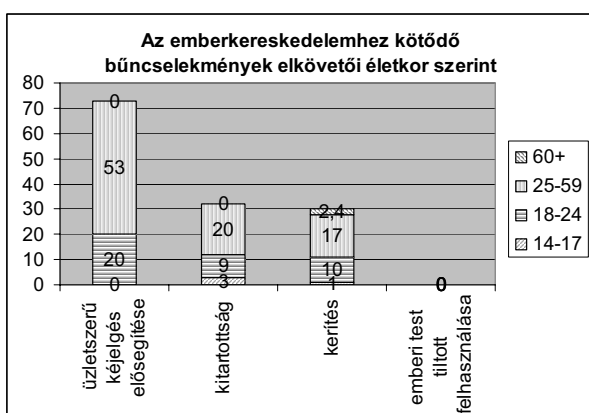
Az elkövető és a sértett közötti viszonyt vizsgálva látható, hogy az elkövetők az esetek többségében (54%) a sértett számára ismeretlen személyek, vagy a sértettek alkalmi ismerősei voltak (17%).

A fenti adatok vizsgálatánál hangsúlyozandó, hogy jelenleg lényegében csak rendőrségi statisztikák, valamint az ERÜBS adatai állnak rendelkezésünkre, így azokról az esetekről, melyek nem kerültek a bűnüldöző szervek látókörébe, gyakorlatilag nem rendelkezünk számszerű adatokkal. Szintén hiányzik a látenciakutatás, valamint az áldozatokkal kapcsolatos részletes adatgyűjtés, továbbá hiányoznak a különösen veszélyeztetett helyzetben lévő csoportokkal kapcsolatos vizsgálatok is. Ebből követke-

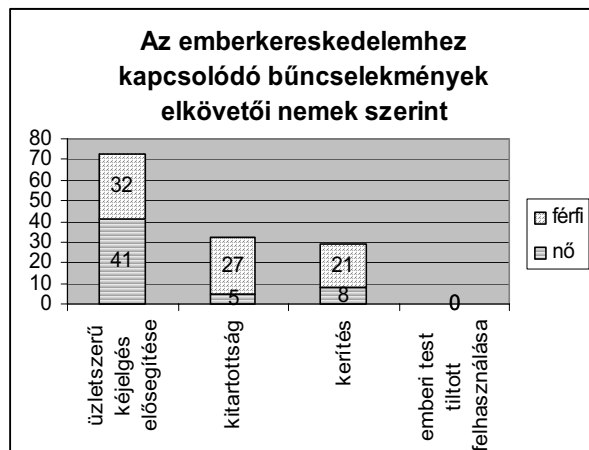
zően a jelenleginél jóval szélesebb körű adatgyűjtésre és -feldolgozásra van szükség az emberkereskedelem jelensége minél alaposabb kvantitatív és kvalitatív vizsgálata érdekében.

A fentiekben túl nem hagyhatjuk figyelmen kívül a – prostitúciós célú – emberkereskedelemhez kötődő bűncselekményekre (kitartottság, kerítés, üzletszerű kéjelgés elősegítése, emberi test tiltott felhasználása) vonatkozó számadatokat sem, ha a jelenségről teljesebb adatokat kívánunk kapni.

2000. és 2005. között 315 üzletszerű kéjelgés elősegítése, 362 kitartottság, 521 kerítés és 1 emberi test tiltott felhasználása eset vált ismertté.

ERÜBS 2007. december

ERÜBS 2007. december

A kapcsolódó bűncselekmények elkövetői oldalát vizsgálva megállapítható, hogy azt – hasonlóan az emberkereskedelemhez – nagyrészt a 25–59 év közötti férfiak teszik ki. A sértetti oldal vizsgálatát akadályozza, hogy – a kerítést leszámítva – jelenleg nincs a sértettekre vonatkozó adatgyűjtés az emberkereskedelemhez kapcsolódó bűncselekmények körében. Megállapítható tehát, hogy a kapcsolódó bűncselekmények körében is szükséges a vizsgálatok, kutatások szélesítése.

Összefoglalva: bővíteni kell a problémakörbe tartozó adatgyűjtést, de az a rendelkezésre álló statisztikai adatokból is megállapítható, hogy az emberkereskedelem áldozatainak jórészt 18 év alattiak, illetve fiatal felnőttek, elsősorban nők. Ebből következően a stratégia kidolgozása, és megvalósítása során különös figyelemmel kell lenni e veszélyeztetett kör szükségleteire, törekedni kell arra, hogy az intézkedések e szükségletek, igények kielégítését célozzák.

2. Jogi háttér

Az emberkereskedelem tilalmáról, megelőzéséről, üldözéséről, valamint az áldozatok védelméről és segítéséről számtalan nemzetközi jogi és európai uniós norma – melyeknek jó része átültetésre került a magyar jogba – rendelkezik.

Ezek közül a legfontosabbak a következők:

- Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (1948.) 4. és 5. cikke;
- az ENSZ Egyezménye a nőkkel szembeni diszkrimináció valamennyi formájának felszámolásáról (1979) 5. és 6. cikke, valamint a kihirdetéséről szóló 1982. évi 10. tvr.;
- az ENSZ Egyezménye a Gyermekek Jogairól (1989), valamint a kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény;
- az ENSZ Nemzetközi Szervezett Bűnözés Elleni Egyezménye (a továbbiakban: Palermói Egyezmény), valamint a kihirdetéséről szóló 2006. évi CI. törvény;
- az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 1. cikke (Kötelezettségek az emberi jogok tiszteletben tartására), 3. cikke (Kínzás tilalma), 4. cikke (Rabszolgaság és kényszermunka tilalma);
- az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 7. és 8. cikke;
- a Palermói Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelmének megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve (a továbbiakban: Palermói Jegyzőkönyv), valamint a kihirdetéséről szóló 2006. évi CII. törvény;
- az Európa Tanács egyezménye az emberkereskedelem ellen (2005. május 3.), melynek aláírására Magyarország részéről 2007. október 10-én került sor;
- a Tanács 2002/629/IB kerethatározata (2002. július 19.) az emberkereskedelem elleni küzdelemről;
- a Tanács 2004/68/IB kerethatározata (2003. december 22.) a gyermekek szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről;
- a Tanács 2004/81/EK irányelve (2004. április 29.) a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált, vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló

cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről;

– Hágai Program: a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítése az Európai Unióban (2004. november);

– az Európai Unió terve az emberkereskedelem elleni küzdelemre és annak megelőzésére vonatkozó legjobb gyakorlatokról, normákról és eljárásokról (2005. december);

– a Tanács 1999. október 15–16-án, Tampereben elfogadott következtetései;

– Brüsszeli Nyilatkozat az Emberkereskedelem Megelőzéséről és Visszaszorításáról (2002.);

– az Európai Bizottság mellett működő Emberkereskedelem Elleni Szakértői Csoport jelentése (2004. december 22.).

Az emberkereskedelem önálló tényállását a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényt (a továbbiakban: Btk.) módosító 1998. évi LXXXVII. törvény 43. §-a iktatta be. A szabályozás 1999. március 1-jétől hatályos.

Az emberkereskedelem büntető törvényi tényállásának legutóbbi módosítására a 2001. évi CXXI. törvénnyel került sor. A módosítást a Palermói Jegyzőkönyvben meghatározott követelmények tették szükségessé, ugyanis ezen nemzetközi dokumentum olyan elkövetési magatartások büntethetőségét is megkívánta, amelyek addig nem voltak azok. Így a törvény bővítette a lehetséges elkövetési magatartásokat és módokat.

A jogi szabályozásba emellett beépültek a jogharmozási kötelezettség következtében az európai uniós normák, így többek között a Tanács 2002/629/IB kerethatározata (2002. július 19.) az emberkereskedelem elleni küzdelemről, amely 2004. augusztus 1-jén lépett hatályba.

Az elkövetői hálózat felderítéséhez elengedhetetlen és az elkövetők megbüntetéséhez, hogy maguk a sértettek is segítsék vallomásukkal a büntető igazságszolgáltatást. A büntetőeljárásban résztvevők, az igazságszolgáltatást segítő Védelmi Programjáról szóló 2001. évi LXXXV. törvény lehetővé teszi az emberkereskedelem áldozatairól való gondoskodást is. A védelem – mely külföldi állampolgárok számára is elérhető – súlyos bűncselekményekkel összefüggésben biztosítható, így jelentős a szerepe az emberkereskedelem elleni fellépésben is. A Tanúvédelmi Program keretében lehetőség nyílik arra, hogy az ilyen személyeket védett helyre költöztessék, új névvel, személyazonossággal lássák el, illetve nemzetközi együttműködés keretében más államban biztosítsák a védelmüket. Az állam a program védelmét élvező személyek társadalmi beilleszkedését és megélhetését is segíti mindaddig, amíg önmagukról önhibájukon kívül nem képesek gondoskodni.

A jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény, mely 2001. december 24-én lépett hatályba, lehetőséget biztosít az

emberkereskedelem elkövetését szándékosan segítő vagy lehetővé tevő jogi személy büntetőjogi felelősségre vonására, az uniós követelményeknek megfelelően.

A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) 2006. január 1-jén lépett hatályba. Az Ást. az Európai Unió Tanácsa által 2004. április 29-én elfogadott, a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló 2004/80/EK irányelv végrehajtását célozza. Kiemelendő, hogy az Ást. 1. § (1) bekezdésének *e*) pontja értelmében az emberkereskedelem áldozata is jogosultja lehet az áldozatsegítő támogatásoknak. Megemlítenéd még az Ást. 9/A. §-a, valamint a 43. § (3) bekezdése is, mely 2007. július 1-jén lépett hatályba és célja a Tanács 2004/81/EK irányelve a harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált, vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményekkel érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről 5. és 6. szakaszának végrehajtása.

Eszerint:

„9/A. § Amennyiben az áldozatsegítő hatóság megállapítja, hogy a hozzá forduló harmadik országbeli állampolgár emberkereskedelem áldozata, – a 9. § (1) bekezdésében foglaltakon túl – tájékoztatja arról is, hogy

a) egy hónap gondolkodási idő áll rendelkezésére annak eldöntésére, hogy a bűncselekmény felderítésében a hatóságokkal együttműködik-e;

b) a gondolkodási idő tartamára ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolásra, a hatóságokkal való együttműködés időtartamára pedig tartózkodási engedélyre jogosult.”

„43. § (3) Az áldozatsegítő hatóság a 9/A. § szerinti tájékoztatás megtörténtét követően – a büntetőeljárás adott szakaszában eljáró nyomozó hatóság, ügyész vagy bíróság egyidejű értesítése mellett – haladéktalanul kezdeményezi az idegenrendészeti hatóságnál a harmadik országbeli állampolgár ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolással történő ellátását.”

A törvény értelmében az állam az áldozatok számára az alábbi segítséget nyújtja:

- teljes körű tájékoztatás,
- érdekérvényesítés elősegítése,
- szakjogi segítségnyújtás,
- azonnali pénzügyi segély,
- kárenyhítés.

A 2007. július 1-jén hatályba lépett, a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 29. § (1) bekezdésének *e*) pontja értelmében humanitárius tartózkodási engedélyt kaphat az a harmadik országbeli állampolgár, illetve rá tekintettel más harmadik országbeli állampolgár, aki bűncselekmény felderítése érdekében a hatóságokkal – a bizonyítást jelentősen elősegítő módon – együttműködik.

A Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 3/2008. (I. 16.) IRM rendelet értel-

mében a Btk. 175/B. §-a alá tartozó vétségi és büntetési alakzatok mindegyike a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok felderítő és nyomozó szerveinek hatáskörébe tartozik, kivéve, ha a bűncselekménynek nemzetközi vonatkozása van. Ez utóbbi esetben ugyanis a nyomozást és felderítést a Nemzeti Nyomozó Iroda (NNI) Emberkereskedelem Elleni Osztálya végzi. Az NNI nyomozó szerveinek hatáskörébe tartozik azoknak a bűncselekményeknek a nyomozása is, amelyeket az országos rendőr-főkapitány, illetőleg a bűnügyi főigazgató ide utal.

A fentiekén túl a rendőrség közvetlenül folytat információcserét az Interpolon, az Europolon és a SECI-n (Dél-kelet-Európai Együttműködési Kezdeményezés) belül számos külföldi állam rendőri szerveivel.

3. Eddig elért eredmények, folyamatban lévő kezdeményezések

A korábbi Belügyminisztérium, a Rendőrség, a korábbi Határőrség, valamint a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) részére 2005. júniusában Intézkedési Terv készült az emberkereskedelem elleni fellépés feladatairól, amelyek kiterjednek a bűncselekmény elkövetésének megelőzésére, a bűnüldözés hatékonyságának növelésére, az áldozatvédelmi tevékenység erősítésére, valamint a speciális oktatás és képzés megszervezésére. Az ORFK és az egyes megyei rendőr-főkapitányságok elkészítették a kapcsolódó belső szabályozásukat. Így kiadásra került az országos rendőr-főkapitány 4/2006. (I. 23.) ORFK intézkedés a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról. A belső norma újfajta, áldozatközpontú megközelítésben tartalmazza az emberkereskedelem és a prostitúcióra kényszerítés hatékonyabb visszaszorításához szükséges rendőri feladatokat. Az ORFK intézkedést az Országos Rendőr-főkapitánynak a prostitúcióval összefüggő jogsértések és az emberkereskedelem kezelésével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásáról szóló, 2007. december 20-án megjelent 46/2007. (OT 30.) számú ORFK utasítása váltotta fel.

A 2006. évi Labdarúgó Világbajnokság biztonságos lebonyolításának elősegítése, többek között a prostitúciós célú turizmus megakadályozása érdekében – a német szervek felkérésére, valamint az Európai Unió Külső Határain való Operatív Együttműködési Igazgatásért Felelős Európai Ügynökség (Frontex Ügynökség) „FIFA 2006” akciójához kapcsolódóan – a Határőrség Országos Parancsnokság Rendészeti Főigazgatója, az ORFK Bűnügyi Főigazgatója és a BÁH Főigazgatója együttes intézkedést adott ki.

A Magyar Rendőrség 2003-ban nemzetközi kötelezettségvállalás alapján részt vett a Dél-kelet Európai Stabilitási Paktum és az ICMPD (International Center for Migration Policy Development – Nemzetközi Központ a Migrációs Politika Fejlesztéséért) által, az emberkereskedelem

témakörében összeállított regionális képzési programban, mely a Palermói Jegyzőkönyvben meghatározottak gyakorlati végrehajtására irányult. A program célja volt a végrehajtó állományt az emberkereskedelem bűncselekmény folyamatával, az áldozattá válás okaival, az áldozat-tanú kezelésének kérdéseivel, specifikus nyomozati ajánlásokkal és az adatgyűjtéshez alkalmazott proaktív módszerekkel megismertető oktatási anyag kidolgozása. Az ennek alapján elkészített Módszertani Útmutatót az ORFK valamennyi rendőri szervhez és rendészeti oktatási intézményhez eljuttatta.

A volt BM szakértői részt vettek az Európa Tanáccsal és a Nemzetközi Migrációs Szervezettel (IOM) közös konzorcium által elnyert EU CARDS POLICE projektben a balkáni térség országainak emberkereskedelem elleni felkészítésében.

2006. március és június között került sor a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) és az IOM együttműködésében egy regionális képzéssorozat lebonyolítására oktatási, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek és rendőrök számára négy régióban.

A Külügyminisztérium a Budapestre akkreditált diplomáciai testület részére megküldött egy tájékoztató anyagot a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület, mint országos áldozatsegítő szervezet tevékenységéről. Az IOM emberkereskedelem kézikönyvét a leginkább érintett konzulátusok részére kiküldték és a konzuli utasítás módosítását kezdeményezték.

Az IOM az AGIS program keretében az áldozatok azonosítására és felismerésére 2005-ben képzést tartott a Határőrség és a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnoksága munkatársainak. A bírók és ügyészek képzését célzó másik AGIS programra Hágában került sor. Emellett az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó minisztériumok és hatóságok, társadalmi szervezetek és a média képviselői számára az IOM 2003-ban szervezett képzést.

A bűnmegelőzés körében előrelépést jelent a korábbi Belügyminisztérium részéről 2004-ben kiírt pályázat, melynek megvalósítása 2005-re koncentrálódott, és amelynek keretében több határőr igazgatóság is készített kiadványokat, valamint a bűnmegelőzési feladatait ebbe az irányba is kiterjesztette.

A megelőző tevékenység kiemelkedő jelentőségű eseményei voltak az IOM és különböző kormányzati szervek együttműködésének eredményeként létrejött megelőző kampányok. Ezek közé tartozik a nőkereskedelem megelőzését célzó információs kampány (1999–2000), valamint az IOM 2005 májusában, az olasz belügyminisztériumtól kapott pénzügyi támogatás segítségével indított kampánya, amelyben több hazai minisztérium is részt vett. Megemlítendő az emberkereskedelem megelőzését célzó középiskolai oktatási program, mely 2001-ben elnyerte az Oktatási Minisztérium akkreditációját, így mára a Nemzeti Alaptanterv része. Az IOM által kivitelezett program keretei között a Belügyminisztériummal és a Külügyminisz-

térium együttműködésében került sor egy migrációs információs centrum megnyitására a szabálytalan migráció és az emberkereskedelem megelőzéséért 2003-ban.

Az Ást. hatálybalépését követően minden megyében és a fővárosban az Igazságügyi Hivatal egyik szakmai ágaként Áldozatsegítő Szolgálat kezdte meg működését. A 20 megyei hivatal mellett további 41 helyen kihelyezett ügyfélfogadást tart a Szolgálat.

Az áldozatvédelem terén jelentős előrelépés egy védett ház (shelter) megnyitása 2005 márciusában. A BÁH a menedékhely épületét biztosítja, míg üzemeltetését társadalmi szervezet látja el.

Annak érdekében, hogy hazánkban az emberkereskedelem elleni fellépés összehangoltabbá és hatékonyabbá váljon, 2004 második felében létrejött a magyar–amerikai emberkereskedelem elleni munkacsoport, tagjai az érintett magyarországi kormányzati szervek és társadalmi szervezetek, az Egyesült Államok budapesti nagykövetsége, valamint az IOM budapesti regionális irodája. A munkacsoport tagjai 2005. szeptember 30-án keretmegállapodást írtak alá, melynek célja egy áldozatirányító rendszer kialakítása volt. A segítő rendszer kiterjed a külföldi hatóságok látókörébe kerülő magyar és a Magyarországon felbukkanó külföldi áldozatok megsegítésére egyaránt. A rendszer az áldozatok hazajuttatásában különösen fontos szerepet szán a konzuli segítségnyújtásnak, illetve az Interpolnak, és nagy hangsúlyt fektet az áldozatok megsegítésében közreműködő társadalmi szervezetek munkájára is. Az áldozatirányítás első eleme a szűrés. E feladatot az SZMM az irányítása alatt működő Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálaton (OKIT) keresztül látja el: ha a szűrő beszélgetés alapján valószínűsíthető, hogy a telefonáló az emberkereskedelem áldozata, úgy a központ szakemberei felveszik a kapcsolatot a shelterben dolgozó segítőkkal az áldozat menedékhelyre irányítása érdekében, vagy megadják a shelter elérhetőségét a fenntartó társadalmi szervezet megnevezése nélkül. Annak érdekében, hogy az OKIT munkatársai rendelkezzenek a szűréshez szükséges speciális ismeretekkel, számukra az IOM szakemberei tartottak felkészítő képzést. Összesen 35, 2007-ben idáig 11 áldozat elirányítására került sor.⁷

Az Amerikai Egyesült Államok Emberkereskedelem Elleni Hivatala (ún. TIP Office) az emberkereskedelem áldozatainak védelméről szóló törvény alapján évente jelentést tesz közzé a világ 150 országa vonatkozásában, amelyben részletesen elemzi a nemzetközi jó példákat, az egyes országok által elért eredményeket és fennmaradt hiányosságokat, valamint saját erőfeszítéseit a tárgykörben.

A TIP Office 2007. június 12-én hozta nyilvánosságra az emberkereskedelemmel kapcsolatos legutóbbi jelentését.⁸ A 2006. április–2007. március közötti időszakot vizs-

gáló jelentésben Magyarország – első alkalommal – az első csoportba került. Ez annyit jelent, hogy a Magyar Köztársaság kormánya megfelel az USA emberkereskedelem elleni törvényében lefektetett minimumkövetelményeknek, mivel folyamatos erőfeszítéseket tesz a megelőzés, a bűnüldözés és az áldozatvédelem területén. A jelentés ugyanakkor a kedvező megítélés fennmaradásához szükséges elvárásként fogalmazza meg – egyebek mellett – a nemzeti stratégia mielőbbi elkészítését, az áldozat-azonosítás hatékonyságának javítását, adatgyűjtési rendszerek kidolgozását is.

Az Európai Bizottság közleményében meghatározott Nemek Egyenlősége Ütemterv (2006–2010) „A nemi bűncselekmények és az emberkereskedelem felszámolása” prioritásának megvalósítása érdekében, az SZMM által működtetett és finanszírozott munkacsoport keretében az IOM 2007-ben három projektet is sikeresen végrehajtott:

- Négy vidéki helyszínen emberkereskedelem ellenes szakmai továbbképzést: egy-egy napos szemináriumot oktatási és ifjúságvédelmi szakemberek és szociális munkások részére. A szemináriumok anyaga érintette az emberkereskedelemmel kapcsolatos magyar és nemzetközi jogszabályokat, IOM által kivitelezett programok tapasztalatait, az emberkereskedelem globális és hazai mechanizmusait (beszervezési technikák, védekezés lehetőségei) a bűnüldöző és igazságszolgáltatási szervek szerepét.

- Emberkereskedelem-ellenes információs kampányt.

- Kétnapos, országos trénerképző konferenciát is (ToT).

A program várhatóan 2008-ban folytatódik, melynek keretében az IOM felkeresi a gyermek- és ifjúságvédelem területén dolgozó szakembereket, szociális munkásokat és a fenti kérdésekről szemináriumokat tart. Különösen veszélyeztetett fiataloknak előadásokat fog tartani az emberkereskedelemről, a beszervezési technikákról, a külföldi munkavállalás veszélyeiről, prevenció és munkavállalás esetén utazás előtti és alatti tudnivalókról és biztonság-növelő lépésekről. Felkeresi továbbá az SZMM fenntartásában működő gyermekvédelmi intézményeket, valamint az otthont nyújtó ellátást biztosító gyermekotthonokat (ideértve a lakóotthonokat is), mert a védelmet nyújtó családi háttér nélkül élő gyermekek és fiatal felnőttek az áldozattá válás szempontjából különösen veszélyeztetettek.

Hangsúlyozandó még e körben, hogy folyamatban van az ENSZ-nek a Gyermek jogairól szóló Egyezményéhez fűzött, gyermekek eladásáról, a gyermekprostitúcióról és gyermekpornográfiáról szóló Kiegészítő Jegyzőkönyv ratifikációja. Tekintettel arra, hogy a Jegyzőkönyv meghatározza a gyermek eladása, a gyermekprostitúció és a gyermekpornográfia fogalmát, valamint felhívja a részes államokat a gyermekáldozatokkal szemben elkövetett emberkereskedelem elleni jogi és igazgatási intézkedések megtételére, így a gyermekkereskedelem megelőzésének és megakadályozásának fontos eszköze.

⁷ Forrás: OKIT statisztika, 2007.

⁸ <http://www.state.gov/g/tip/rls/tiprpt/2007/>

SWOT Elemzés

Erősségek	Gyengeségek
– önálló egység az NNI-nél a nemzetközi vonatkozású ügyek nyomozására; – OKIT szűrő tevékenysége; – biztonságos ház megléte az áldozatok számára; – Áldozatsegítő Szolgálatok tevékenysége kiterjed az emberkereskedelem áldozataira is; – nemzetközi és EU-s normák jelentős része átültetésre került; – pályázati programok keretében volt alkalom a szakemberek emberkereskedelemmel és az arra adható válszokkal kapcsolatos ismereteinek bővítésére, fejlesztésére (pl. Komárom-Esztergom Megyei Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálatának 3 napos képzése)	– önálló egységek hiánya a nem nemzetközi vonatkozású ügyeknél; – specifikáció hiánya a büntetőeljárás egyéb szakaszaiban; – az áldozatazonosítás hatékonyságának alacsony foka; – a legtöbb szakterületnek nincsenek naprakész információi a meglévő lehetőségekről; – hiányzik a Varsói Egyezmény ratifikációja; – kevés lehetőség van a jogalkalmazói gyakorlatból adódó tapasztalatok visszacsatolására; – lényeges szakterületeket (pl. munkaügy) nem, vagy csak alacsony szinten (egészségügy, oktatás) ért el a képzés; – a képzési programok szigetszerűek, illetve egymást átfedők, rendkívül alacsony az intézményközi jelleg; – nincs utánkövetés, nem állapítható meg, hogy a kiképzett szakemberek hogyan hasznosítják a megszerzett ismereteket; – önálló kormányzati kezdeményezések alacsony volume
Lehetőségek	Veszélyek
EU témával kapcsolatos aktivitásának fokozódása új pályázati forrásokat teremt és ösztönözheti a tagállamok szakmai együttműködését	– Egymástól elszigetelt adatbázisok léteznek, az ezek közötti kapcsolódások megteremtése költséges lehet; – Fokozódó nyomás a nyugat-balkáni országokból: egyre több áldozat

Következtetések

Fontos a meglévő szerkezeti elemek erősítése, és a hiányzó elemek beépítése. Célszerű fokozottabb figyelmet fordítani a nemzetközi vonatkozásokkal nem rendelkező emberkereskedelem ügyekre, hosszabb távon törekedni kell arra, hogy ezekben az ügyekben a speciális ismeretek birtokában lévő személyek járjanak el. Törekedni kell arra, hogy kialakuljon a büntetőeljárás valamennyi szakaszában a specifikáció. Ennek érdekében gyűjteni kell a nemzetközi példákat, meg kell szervezni a tapasztalatcsere fórumait. Szükséges feltárni az azonosított áldozatok alacsony számának okait, az okok ismeretében pedig adekvát intézkedéseket kezdeményezni, ezek közé tartozik a naprakész információk hatékonyabb terítése is.

A létrehozandó koordinációs mechanizmus lehetőséget biztosít a jogszabályi környezet naprakészen tartásához is, egyebek mellett a nemzetközi elvárások, valamint a jogalkalmazási gyakorlatból adódó tapasztalatok becsatornázásával.

A képzések összehangolása lehetővé teszi, hogy azok az érintett szakemberek lehető legszélesebb körét ériék el, költséghatékony módon. Végeredményben a közös képzések egységes szemléletet alakíthatnak ki, a területen dolgozók számára kapcsolati hálót hoznak létre, lehetővé téve a tapasztalatok gyors megosztását is.

Az EU témával kapcsolatos tevékenységének megindulása uniós szinten olyan összehasonlítható információbázist alakít ki, mely a hazai fejlesztéseket is segítheti.

A nyugat-balkáni országok vonatkozásában ki kell emelnünk, hogy lakosságuk jelentős része jelenleg is külföldön dolgozik, így fokozottan veszélyeztetett az emberkereskedelem szempontjából, vagy számolnunk kell azal, hogy áldozatként hazánkban is megjelennek.

III. STRATÉGIAVÁLASZTÁS

A helyzetelemzés alapján a stratégia szempontjából többféle jövőkép is felvázolható, melyek között választani szükséges ahhoz, hogy egyértelmű célokat és prioritásokat fogalmazhassunk meg.

1. Az intézkedések széttagoltságának fenntartása – az intézkedések összehangolása

Látható, hogy számos, az emberkereskedelem visszaszorításához szükséges norma megalkotásra került, emellett beszámolhatunk az egyes tárcák kezdeményezéseiről, melyek a jelenség megelőzését, illetve kezelését, az áldozatok segítségét célozzák. Elmondható tehát, hogy a jelen-

ség megelőzése és visszaszorítása iránti elkötelezettség megvan. Ebből levonható az a következtetés is, hogy nem szükséges újabb struktúrák kialakítása, hiszen valamennyi kormányzati szereplő a rá vonatkozó jogszabályi felhatalmazás alapján teszi a dolgát, ráadásul önmagában egy társadalmi bizottság nem elegendő egy olyan komplex probléma kezelésére, mint az emberkereskedelem.

Ugyanakkor a gyakorlati tapasztalatok – magas láten-
cia, a segített áldozatok alacsony száma, kevés ismeret és információ a szakemberek és a közvélemény körében – azt mutatják, hogy a meglévő eszközök, illetve kezdeményezések nem eléggé hatékonyak széttagozottságuk miatt. Egy koordinációs mechanizmus éppen ezért nem pusztán egy asztalhoz ülteti az érintett szereplőket, hanem hozzáadott értéket is képvisel: lehetővé teszi a közös gondolkodást a szakembereknek, kapcsolatot teremt a szakterületek, valamint az állami szektor és a társadalmi szervezetek között, fórumot biztosít a monitorozáshoz, értékeléshez, fejlesztéshez, lehetőséget nyújt a gyakorlati tapasztalatok visszacsatolására. Fontos továbbá, hogy a koordinációs testület vezetőjére (a nemzeti koordinátor) ne csak, mint egy társadalmi bizottság elnökére gondoljunk, hanem mint olyan személyre, aki megtestesíti az emberkereskedelemmel szembeni felelősséget, és kapcsolattartó pontként szolgál a nemzeti és nemzetközi szereplők irányába is.

2. A jelenség egyes formáival szembeni küzdelem – valamennyi megjelenési móddal szembeni fellépés

A jelenség definiálása kapcsán látható volt, hogy a cél mindig azonos – a kizsákmányolás – azonban a kizsákmányoló tevékenység számos formát ölthet. Emellett az emberkereskedők tevékenysége lehet határokon átnyúló, vagy országon belüli egyaránt. Ebből levonható az a következtetés, hogy a megjelenési formákat rangsorolni szükséges abból a szempontból, hogy hazánkban melyik tekinthető legjellemzőbbnek, és az intézkedéseket arra összpontosítani. Ellenkező esetben a stratégia által lefedett terület túlságosan szerteágazó lesz, így érdemi eredményt nem tud elérni.

A másik lehetséges következtetés pedig az, hogy azokkal a megjelenési formákkal szembeni fellépés is indokolt, melyek jelenleg – számukat tekintve – kevésbé tűnnek

elterjedtnek, főként azért, mert az áldozatok egy-egy csoportjának védelme és segítése nem függhet annak létszámától.

3. Beavatkozás egyes szektorokban – átfogó fellépés

Az egyes szektorokban (megelőzés, bűnüldözés – igazságszolgáltatás, áldozatvédelem) történő beavatkozás mellett is hasonló érvek szólnak, mint a jelenség egyes formái elleni fellépés mellett: szükséges felmérni, melyik ágazatban van a legnagyobb lemaradás, és arra a területre kell az erőket összpontosítani.

Ezzel szemben azonban a leküzdendő probléma jellege komplex, mindhárom területre történő beavatkozást indokol, melyet a nemzetközi tapasztalatok is alátámasztanak.

4. Eredményközpontúság – értékközpontúság

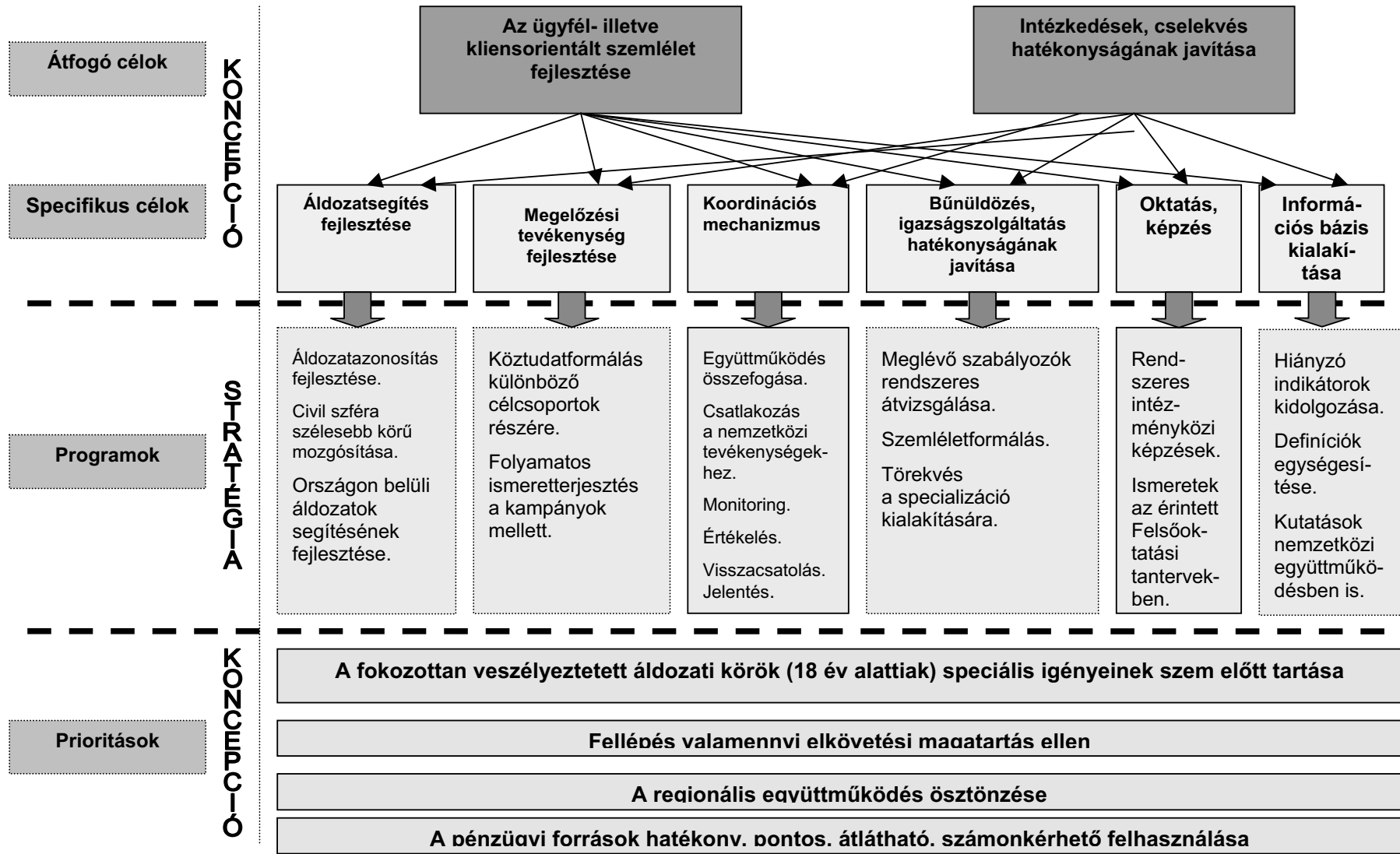
Fentebb többször is említést nyert, hogy szükséges a beavatkozások hatékonyságát fokozni, mert alacsony az ismertté vált bűncselekmények száma, kevés a megsegített áldozat, kevés az információ. Ez jelentheti azt, hogy jóval több erőforrásra, nagyobb kampányokra, fokozott média-megjelenésre van szükség.

Másrészt viszont jelentheti azt is, hogy a kampányszerű gondolkodást felválthatja a hosszú távú gondolkodás, a látványos intézkedések helyét átveheti a folyamatos, összehangolt, a stratégia alapelveit szem előtt tartó tevékenység.

A stratégia jövőképe

A fenti választási lehetőségek végiggondolása után könnyen felrajzolható a stratégia jövőképe, mely az alábbiak szerint összegezzhető:

- az intézkedések összehangolása, az együttműködésben rejlő hozzáadott érték kiaknázása;
- a jelenség valamennyi megjelenési formájával szembeni fellépés;
- komplex cselekvés a komplex probléma kezelésére;
- hosszútávú, stabil együttműködés.

IV. A STRATÉGIA CÉLJAI ÉS PRIORITÁSAI

1. Átfogó célok

Az emberkereskedelem elleni nemzeti stratégiát az alábbi átfogó célokra érdemes felépíteni:

- az ügyfél-, illetve kliensorientált szemlélet fejlesztése;
- intézkedések, cselekvés hatékonyságának javítása;
- együttműködés erősítése a különböző érintett szervek között.

E két átfogó célból a stratégia valamennyi specifikus célja, programja és prioritása levezethető, továbbá alkalmasak arra, hogy a stratégia teljes megvalósítási idején végigvonuljanak.

2. Specifikus célok

Az átfogó célok személyi és szervezeti jellegű fejlesztéseket, újításokat feltételeznek, melyek alapján a következő specifikus célok fogalmazhatók meg:

2.1. Az áldozatsegítés fejlesztése

Az emberkereskedelem elleni stratégia szerves része az áldozatok segítése és védelme, tekintettel arra, hogy az áldozatot az elszenvedett fizikai sérülés, alapvető jogainak sérelme, súlyos mentális és pszichés szenvedései miatt jogi segítség és kompenzáció illeti meg.

Fejleszteni kell az áldozatazonosítást, különös figyelmet fordítva a speciális áldozati körökre, elsődlegesen a gyermekáldozatokra. A felépülési szakasz során az áldozat részére a biztonságos elhelyezés mellett komplex (jogi, szociális, pszichológiai) segítséget kell nyújtani. Az áldozatsegítés fejlesztése során törekedni kell a civil szféra, azon belül a társadalmi szervezetek minél szélesebb körű mozgósítására.

Valamennyi esetben, amikor az elkövetett emberkereskedelem cselekmény gyermekáldozatot érint, a büntetőeljárás során, és azon kívül is szükséges felismerni és kielégíteni e különleges áldozati kör védelme és segítése során felmerülő igényeket. A gyermekáldozatok segítése során figyelemmel kell lenni az UNICEF gyermekáldozatok védelméről szóló 2006 szeptemberében kiadott iránymutatásaira is.

Azonos színvonalú segítséget kell biztosítani a határon átnyúló és az országon belüli emberkereskedelem áldozatainak.

A hatóságokkal együttműködő áldozatok vonatkozásában fokozni kell a meglévő védelmi mechanizmusok – köztük a Tanúvédelmi Program – ismertségét és – lehetőség szerint – azok kihasználtságát.

Ki kell dolgozni, illetve tovább kell fejleszteni az áldozatsegítés (elsősorban szociális jellegű) lehetőségeit azoknak az áldozatoknak a vonatkozásában, akik nem kívánnak együttműködni a hatóságokkal.

Áldozatazonosítás:

Az áldozatok azonosítása a segítség és védelem alapfeltétele. Az azonosítást követően az áldozatokat a kijelölt kapcsolattartóhoz kell irányítani, aki intézkedik további sorsukról. Fontos, hogy azonnal elérhető, működésbe lépő társadalmi szervezetek legyenek bevonva a rendszerbe.

Az azonosítás rendszerébe kell bevonni:

- az első vonalban dolgozó rendőröket, speciális rendőri egységeket,
- ügyészeket,
- bírákat,
- szociális munkásokat,
- kormányzati szerveket,
- a koordinációs testület élén álló elnököt (nemzeti koordinátor),
- önkormányzatokat,
- menekültügyi, idegenrendészeti szerveket,
- társadalmi szervezeteket,
- egyházi szervezeteket,
- Igazságügyi Hivatalok Áldozatsegítő Szolgálatait,
- szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézményeket,
- munkaügyi felügyeleket,
- konzulokat,
- egészségügyi szerveket.

2.2. A megelőzési tevékenység fejlesztése

Az emberkereskedelem elleni nemzeti fellépés egyik elsődleges és alapvető feladata a megelőzés. Az ENSZ Palermói Jegyzőkönyve is kiemeli, hogy a megelőzés a kormányzati és civil oldal közös felelőssége. Ezért a preventív tevékenységeknek ágazatközi alapú, integrált és koordinált intézkedésekkel kell megközelíteniük a probléma gyökereit.

Köztudatformáló programok szervezése szükséges, melyek célja, hogy felhívják a figyelmet a szegénység, a munkanélküliség, a gazdasági függés és az áldozattá válás kockázata közötti összefüggésre, és segítsék a veszélyeztetett csoportokat az áldozattá válás elkerülésében. A megelőző, figyelemfelhívó programok kidolgozása és kivitelezése során azonos hangsúlyt kell fektetni a jelenség valamennyi formájának megismertetésére. Emellett megoldásokat kell keresni az emberkereskedelem egyik alapvető okaként megjelenő kereslet csökkentésére is.

A programok közreműködői, résztvevői:

- kormányzati szervek,
- Igazságügyi Hivatalok Áldozatsegítő Szolgálatai,
- társadalmi szervezetek,
- iskolák, egyetemek, főiskolák, képző és továbbképző intézetek,
- egyházak, egyházi szervezetek,
- politikusok, politikai pártok.

A megelőzéssel összefüggő feladatok teljesítése során törekedni kell a média, az áldozatok, az egyházak, valamint a szociális partnerek bevonására is.

A köztudatformálásnak, mely a megelőzéshez köthető tevékenység, több területre kell kiterjednie és ennek megfelelően különböző csoportokat kell megcéloznia.

Az általános, az emberkereskedelem jelenségére, okaira, jellegzetességeire és elfogadhatatlanságára való figyelemfelhívásnak a társadalom legszélesebb rétegeihez kell eljutnia.

Az áldozattá válás veszélyének tudatosítása területén elsődlegesen a potenciális áldozatokat, másrészt a velük kapcsolatba kerülő szakembereket kell megcélozni.

A keresletet csökkentő tudatosításnak pedig el kell érnie azok körét, akik potenciális kihasználói lehetnek az emberkereskedelem áldozatainak.

A legfontosabb célcsoportok:

- veszélyeztetett csoportok, így különösen: migránsok, kisebbségi csoportokhoz tartozók, hátrányos helyzetű személyek, munkanélküliek, menekültek, prostituáltak;
- gyerekek, különös tekintettel a gyermekvédelmi gondoskodásban élőkre, illetve az onnan kikerült fiatalokra;
- az esetleges potenciális kizsákmányolók, az emberkereskedelem hasznélvezői, különös figyelmet fordítva a gyermekáldozatokat kizsákmányolókra;
- (potenciális) áldozatokkal kapcsolatba kerülő szakemberek, különösen: rendőrök, bírák, ügyészek, ügyvédek, újságírók, gyámhatósági szakemberek, szociális munkások, orvosok, pedagógusok, pszichológusok, idegenrendészeti és menekültügyi szakemberek, áldozatsegítő szolgálatok munkatársai, munkaügyi felügyelők és a konzuli szolgálat munkatársai.

A megelőzés megvalósításába bevonható egyéb szereplők:

- politikusok;
- jogalkotók;
- leendő szakemberek;
- szakszervezetek;
- privát szektor.

A köztudatformáló tevékenységeknek természetesen az elérni kívánt célcsoport igényeihez, valamint a kizsákmányolás egyes fajtáinál jelentkező különbségekhez kell igazodniuk. Törekedni kell arra, hogy a tudatosító kampányokon túlmenően az érintett célcsoportok rendszeresen, folyamatosan ismeretekhez juthassanak a témával kapcsolatban (pl. információs anyagok rendszeres terítése az érdekelti körben, honlap működtetése stb.).

2.3. Koordinációs mechanizmus

Az EU Bel- és Igazságügyi Tanácsa 2005. december 1-jén és 2-án a Hágai Programban (1.7.1. szakasz) előírtak szerint uniós cselekvési tervet fogadott el az emberkereskedelem elleni küzdelemre és megelőzésére vonatkozó legjobb gyakorlatokról, normákról és eljárásokról (HL C 311., 2005.12.9.).

Eszerint az emberkereskedelem elleni hatékony fellépés alapja egy olyan koordinációs mechanizmus kialakítása és működtetése, mely alkalmas arra, hogy összefogja a területen érintett kormányzati és nem kormányzati szereplő-

ket, fórumot biztosítson a közös munkához, a tapasztalatcseréhez és fejlesztéshez, és mintegy kézzelfoghatóan megjelenítse a többszektorú együttműködést. A munka során a résztvevő felek közösen vállalják a felelősséget az emberkereskedelem ellenes mechanizmus hatékony működéséért. Azok a kormányzati szereplők, társadalmi és nemzetközi szervezetek alkotják, melyek érdekelték a probléma visszaszorításában. Külön is ki kell emelni az Országgyűléssel, közelebbről annak Emberi Jogi és Kisebbségi Bizottságával való együttműködés fontosságát, a Bizottság rendszeres tájékoztatását, mely a hatékony megvalósítás eszköze lehet. A cselekvési terv egyik legfontosabb feladata a struktúra szereplőinek feltérképezése és bevonása lesz.

Szükséges, hogy a koordinációs mechanizmus élén elnök (a nemzetközi terminológiában elfogadott kifejezéssel: nemzeti koordinátor) álljon, aki egyrészt felelős a nemzeti stratégia végrehajtásáért – különös tekintettel a részletes cselekvési terv kidolgozására – és monitorozásáért, másrészt kapcsolattartó pontként működik a témában érintett nemzeti és nemzetközi szereplők irányában.

Az emberkereskedelem elleni fellépést célzó mechanizmusnál is alapvető a megfelelő anyagi források megléte, melyekkel biztosítható a kitűzött célok elérése, a hatékony munka. Hangsúlyozandó, hogy a koordinációs mechanizmus működésbe lépése segíti a szigetszerű, nem fenntartható vagy egymást átfedő programok, intézkedések megelőzését optimalizálva az egyes szereplőknél meglévő források felhasználását és képes lehet az esetlegesen felmerülő többletigények felmérésére, becsatornázására is. Működése pénzügyi alapjainak több lábon kell állnia: az állami források mellé lehetőség szerint egyéb forrásokat (EU-s, pályázati stb.) is be kell vonni. Az igényeket és az elosztást a testület elnöke (nemzeti koordinátor) koordinálja.

A stratégia végrehajtásának ellenőrzése, monitorozása és értékelése az alapja a hatékony, változó igényekhez és körülményekhez igazodó munkának. Folyamatos feladat, áttekintni a bevezetett intézkedések megalapozottságát, jogosságát, eredményességét, sikerességét, a felhasznált költségvetés megalapozottságát.

A folyamat minden fázisának megszervezése, végrehajtása, az ellenőrzés, monitoring és értékelés kivitelezéséhez szükséges indikátorok kidolgozása a résztvevők bevonásával a nemzeti koordinátor, valamint a koordinációs mechanizmus feladata.

2.4. A bűnüldözés és büntető igazságszolgáltatás hatékonyságának fokozása

A stratégia fontos eleme a bűnüldözés és igazságszolgáltatás hatékonyságának fokozásához segítség nyújtása a nemzetközi jogi eszközöknek is megfelelően, az emberi jogok figyelembevételével.

Az emberkereskedelem a szervezett bűnözés szempontjából alacsony kockázattal járó és magas haszonnal kecsegtető tevékenység. A bűnüldözésnek és igazságszol-

gátlatásnak minden rendelkezésre álló erőforrást és kapacitást fel kell használni, hogy érvényt szerezzen az emberkereskedelem tilalmának, emellett megfossza az emberkereskedelmet minden anyagi hasznától, lefoglaljon és elkobozzon minden belőle származó vagyont, melyek később transzparens módon felhasználhatóak lehetnek az áldozatok segítésére, ellátására és kárpótlására. Ezért biztosítani kell a szükséges szervezeti keretet, a specialitást, a megfelelő pénzügyi forrásokat.

E cél elérése végett szükséges a területre vonatkozó, már meglévő szabályozók rendszeres átvizsgálása, szükség esetén korrekciója a jogszabályi környezet folyamatos naprakészen tartása végett.

A nyomozás során a megalapozott gyanú nem kizárólag az áldozat-tanú vallomásán alapszik, hanem felhasználja a lépéselőnyt biztosító bűnüldözési operatív információkon alapuló nyomozási eljárásokat, a titkosszolgálati információk összességét, az emberi és technikai figyelés eredményeit, titkos és nyílt nyomozási technikákat bizonyítékként a tanúvallomással együtt. A pénzügyi nyomozási cselekmények, illetve a pénzmosás nyomozása is szolgáltat bizonyítékot, amennyiben az emberkereskedelem bűncselekménye miatt nyílt büntetőeljárás indult.

A bűnüldöző szervezetek az elkövetők felelősségre vonásának megkönnyítése érdekében fokozottan ki kell használniuk a nemzetközi bűnügyi együttműködésben rejlő lehetőségeket.

Szükséges, hogy büntetőeljárásokat speciális szervezett bűnözés és korrupcióellenes egységek folytassák le.

Az igazságszolgáltatás eredményességének javításához szükséges továbbá az ügyészek és bírák körében már megkezdett szemléletformálás továbbfolytatása, fokozása.

2.5. Oktatás

Első lépésként el kell érni, hogy mindazok a szakemberek, akik az áldozatokkal, valamint a veszélyeztetett csoportokkal kapcsolatba kerülnek, ismerjék és értsék az emberkereskedelem jelenségét. Távolati célként pedig meg kell fogalmazni, hogy az emberkereskedelemre vonatkozó ismeretek oktatása az érintett szakterületeken bekerüljön a felsőoktatási tantervekbe.

Az oktatások, képzések megszervezése során ügyelni kell arra, hogy egyenlő hangsúlyt kapjanak az egyes szakterületek számára fontos szakmaspecifikus, illetve az intézmény- és ágazatközi képzések.

2.6. Információs bázis

Az emberkereskedelem elleni nemzeti fellépés optimalizálása érdekében alapvető követelmény a releváns adatok és információk gyűjtése, elérhetősége és cseréje a közreműködők számára. Ezért ki kell dolgozni a még hiányzó indikátorokat, vagyis tisztázni és egységesíteni kell a meglévő adatbázisokban használt definíciókat, határozottan megkülönböztetve az emberkereskedelmet, az embercsempészetet és az illegális migrációt. A szexuális kizsákmányolás mellett az emberkereskedelem elkövetési maga-

tartásainak összes, a Palermói Jegyzőkönyvben megfogalmazott változatára vonatkozó, megbízható, egységes adatgyűjtést kell szervezni. Közös iránymutatásokat kell kidolgozni az adatgyűjtéshez, beleértve az összehasonlítható mutatókat, és ezen iránymutatásokat koherens módon kell végrehajtani. Ehhez kapcsolódóan kutatásokat (például látenciakutatást), nemzetközi tapasztalatgyűjtést kell szervezni speciális kutatók vagy kutató intézetek, nemzetközi partnerek bevonásával. Az adatgyűjtés megszervezése és az adatok kezelése során folyamatosan szem előtt kell tartani az adatvédelmi követelményeket is.

3. Prioritások

A stratégia prioritásai azok a szempontok, melyeket a célok kitűzése, az azok elérését szolgáló programok kidolgozása és megvalósítása során szem előtt kell tartanunk. Jelen stratégia esetében ezek a következők.

3.1. A fokozottan veszélyeztetett áldozati körök (18 év alattiak) speciális igényeinek szem előtt tartása

Már a helyzetelemzésből is láthatóvá vált, hogy az emberkereskedelem áldozatai jórészt a 18 év alattiak, illetve fiatal felnőttek köréből kerülnek ki. Ezért fel kell mérni azokat az okokat és körülményeket, amelyek áldozattá válásukhoz vezetnek. A megállapításokat a programok kidolgozása során figyelembe kell venni, azokat a kivitelezés során folyamatosan felhasználni, majd a monitoring során értékelni.

3.2. Fellépés valamennyi elkövetési magatartással szemben

Törekedni kell arra, hogy az emberkereskedelem egyes megnyilvánulási formáinál jelentkező magasabb látencia ellenére azonos hangsúlyt kapjon a kizsákmányolás minden módja elleni küzdelem. Ugyanakkor az egyes megjelenési formák specifikumait sem téveszthetjük szem elől a kutatások, intézkedések, illetve az intézkedésbe bevont szereplők kiválasztása során.

3.3. A regionális együttműködés ösztönzése

A regionális együttműködés körében szükséges elősegíteni országon belül az egyes érintett területek összefogását, de emellett fokozni kell a környező országokkal való együttműködést is, nemcsak a konkrét esetek, hanem a szakpolitika szintjén is. Ki kell alakítani a folyamatos kapcsolattartás csatornáit, illetve fokozottabban fel kell használni a meglévő nemzetközi fórumokat.

3.4. A pénzügyi források hatékony, pontos, átlátható és számonkérhető felhasználása

Az emberkereskedelem elleni fellépés területén tevékenykedő tárcák költségvetésükből jelenleg nagyságrendileg 5–10 millió forintot költenek éves szinten.

A cselekvési tervben meghatározandó programok tervezése és kivitelezése során el kell érni a források hatékony, pontos, átlátható és számonkérhető felhasználását.

V. A STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA

A stratégia végrehajtása a nemzeti koordinátor által vezetett mechanizmus feladata. A nemzeti koordinátor kapcsolatot létesít azokkal a szervekkel és szervezetekkel, melyek jelenleg még nem aktívak az emberkereskedelem elleni küzdelem területén, de bevonásuk szükséges a koordinációs mechanizmusba. A már a jelenséggel kapcsolatban tevékenykedő, illetve újonnan bevont szervekből létrehozott testület munkája során meghatározza a cselekvési terv által felölelt időkeretet, kidolgozza a cselekvési terv tartalmát képező konkrét intézkedéseket és programokat, a felelősök és határidők megjelölésével.

A programok, intézkedések a stratégiában meghatározott beavatkozási területekre terjednek ki, a stratégia céljainak elérésére irányulnak a prioritások szem előtt tartásával.

A nemzeti koordinátor a stratégiában meghatározott célok vonatkozásában elért eredményekről és fennmaradt kihívásokról évente tájékoztatja a Kormányt. Ennek érdekében megkeresi a koordinációs mechanizmus résztvevőit, akik szakterületük vonatkozásában tájékoztatást nyújtanak.

A Kormány részére adott tájékoztatás tükrében kerülhet sor a cselekvési terv módosítására, új irányvonalak meghatározására és a következő cselekvési terv kidolgozására.

A nemzeti koordinátor a koordinációs mechanizmus erőfeszítéseiről időről időre tájékoztatja az Országgyűlés Emberi Jogi és Kisebbségi Bizottságát is.

A Kormány 1019/2008. (III. 26.) Korm. határozata

az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program járóbeteg-szakellátás fejlesztésével kapcsolatos pályázataival összefüggő többletkapacitási kérelmek előzetes befogadásáról

1. A Kormány az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. törvény 11. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján az alábbi előzetes többletkapacitás-befogadásokat hagyja jóvá azzal, hogy a többletkapacitás-befogadás finanszírozási igénye nem haladhatja meg a Kormány által jóváhagyott 2009., illetve 2010. évi költségvetési keretszámokat.

TIOP 2.1.2. Kistérségi járóbeteg-szakellátó központok kialakítása és fejlesztése

Dél-Alföld

Kistérség	Heti szakorvosi órák száma	Heti nem szakorvosi órák száma	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Jánoshalma	200	60	204	192
Kiskunmajsa	200	60	192	180
Sarkad	200	120	200	300
Összesen	600	240	596	672

Dél-Dunántúl

Kistérség	Heti szakorvosi órák száma	Heti nem szakorvosi órák száma	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Szentlőrinc	200	120	80	520
Kadarkút	200	120	80	520
Selye	139	90	0	100
Csurgó	165	90	0	100
Tab	166	100	28	300
Sásd	200	48	0	200
Összesen	1070	568	188	1740

Észak-Alföld

Kistérség	Heti szakorvosi órák száma	Heti nem szakorvosi órák száma	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Baktalórántháza	200	120	80	520
Ibrány-Nagyh.	200	120	0	0
Létavértes	200	120	80	520
Polgár	200	120	80	520
Vámospercs	200	120	0	0
Összesen	1000	600	240	1560

Észak-Magyarország

Kistérség	Heti szakorvosi órák száma	Heti nem szakorvosi órák száma	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Gönc	200	100	140	300
Rétság	200	120	140	300
Szécsény	200	100	140	300
Cigánd	200	120	70	300
Mezőcsát	200	120	0	342
Tokaj	200	120	200	100
Összesen	1200	680	690	1642

Közép-Dunántúl

Kistérség	Heti szakorvosi órák száma	Heti nem szakorvosi órák száma	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Aba	200	120	200	300

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Gárdony	200	120	200	300
Ercsi	169	59	0	0
<i>Összesen</i>	<i>569</i>	<i>299</i>	<i>400</i>	<i>600</i>

Nyugat-Dunántúl

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó
Tét	200	120	288	520
Pannonhalma	200	90	150	300
<i>Összesen</i>	<i>400</i>	<i>210</i>	<i>438</i>	<i>820</i>
<i>MINDÖSSZESEN</i>	<i>4839</i>	<i>2597</i>	<i>2552</i>	<i>7034</i>

TIOP 2.1.3. Aktív kórházi ellátásokat kiváltó járóbeteg-szolgáltatások fejlesztése

Dél-Dunántúl

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó	Ápolási nap/év
Siklós	52	41	250	300	0
Bonyhád	36	45	500	350	0
<i>Összesen</i>	<i>88</i>	<i>86</i>	<i>750</i>	<i>650</i>	<i>0</i>

Észak-Magyarország

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó	Ápolási nap/év
Szikszó	-12	12	478	500	0
Pásztó	4	40	0	300	0
<i>Összesen</i>	<i>-8</i>	<i>52</i>	<i>478</i>	<i>800</i>	<i>0</i>

Közép-Dunántúl

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó	Ápolási nap/év
Várpalota	169	67	600	0	6750
Mór	49	65	1372	200	0
Zirc	237	91	0	0	0
<i>Összesen</i>	<i>455</i>	<i>223</i>	<i>1972</i>	<i>200</i>	<i>6750</i>

Nyugat-Dunántúl

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó	Ápolási nap/év
Sárvár	86	30	0	0	0
Kapuvár	0	0	200	1200	0
<i>Összesen</i>	<i>86</i>	<i>30</i>	<i>200</i>	<i>1200</i>	<i>0</i>

Kistérség	Heti szakorvosi óra szám	Heti nem szakorvosi óra szám	Súlyszám/év	Vizitszám/hó	Ápolási nap/év
<i>MIND-ÖSSZESEN</i>	<i>621</i>	<i>391</i>	<i>3400</i>	<i>2850</i>	<i>6750</i>

2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Gyurcsány Ferenc s. k.,
miniszterelnök

IRÁNYMUTATÁSOK, IV. rész JOGEGYSÉGI HATÁROZATOK

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jogegységi határozata

1/2008. PJE szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának Jogegységi Tanácsa a Legfelsőbb Bíróság ítélkező tanácsa által kezdeményezett jogegységi eljárásban meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A genetikai, teratológiai ártalom következtében fogyatékossgal született gyermek a saját jogán nem igényelhet kártérítést a polgári jog szabályai szerint az egészségügyi szolgáltatótól amiatt, hogy a terhesgondozás során elmaradt vagy hibás orvosi tájékoztatás következtében anyja nem élhetett a terhesség-megszakítás jogszabály által biztosított jogával.

INDOKOLÁS

I.

A Legfelsőbb Bíróság ítélkező tanácsa a Pfv.IV.20.551/2007. számú ügyben a 10. sorszámú végzésével az 1997. évi LXVI. törvény (Bsz.) 29. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján jogegységi eljárást kezdeményezett abban a kérdésben, hogy a genetikai, teratológiai ártalom következtében fogyatékossgal született gyermek saját jogán igényelhet-e kártérítést azért, mert a terhesgon-

dozás során elmaradt vagy hibás tájékoztatás miatt anyja nem élhetett a terhesség-megszakítás jogszabály által biztosított jogával. A jogegységi eljárás kezdeményezését az az indokolta, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben III. r. felperesként fellépő fogyatékos gyermek kárigénye vonatkozásában el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság Pf.III. tanácsának több határozatában kifejtett attól a jogi álláspontjától, amely szerint a gyermek ilyen esetben a saját jogán kártérítési igénnyel léphet fel az egészségügyi intézménnyel szemben.

II.

A bírói gyakorlatban felmerült esetekben a genetikai, teratológiai ártalom következtében fogyatékos gyermek születése esetén a szülők és a fogyatékosan született gyermek kártérítési igénye azon alapul, hogy a terhesség alatt a szülők – orvosi diagnosztikai tévedés vagy mulasztás folytán – nem kaptak tájékoztatást arról, hogy – nagy valószínűséggel – fogyatékos gyermekük fog születni és ezáltal az anya nem élhetett a terhesség-megszakítás jogával. Ennek következtében pedig sérült a szülőknek a családtervezéshez fűződő joga és a fogyatékosaságból mind nekik, mind a gyermeküknek vagyoni és nem vagyoni káruk származik. Az esetek lényege tehát, hogy nem maga a fogyatékosaság vezethető vissza orvosi tevékenységre vagy mulasztásra, hiszen a genetikai, teratológiai ártalom (a magzat fejlődésében örökletes vagy más, nem ismert eredetű okból bekövetkező zavar: Down kór, agyi komplex fejlődési rendellenesség, végtagfejlődési rendellenesség stb.) keletkezésének oka – az orvostudomány mai állása szerint – ismeretlen és annak kialakulása orvosi eszközökkel nem akadályozható meg, hanem a terhesség-megszakítás esélyének elvesztése. A bírói gyakorlat mára egyetemesnek mondható abban, hogy a szülők kártérítési igényét az egészségügyi intézménnyel szemben a polgári jogi kárfelelősség szabályai szerint ezekben az esetekben elismeri.

A gyermek kártérítési igénye tekintetében azonban a bírói gyakorlat nem egységes: a Legfelsőbb Bíróság Pf.III. tanácsának és az alsóbb fokú bíróságoknak a gyakorlata eltérő.

A szülők és a fogyatékosasággal született gyermek mint felperesek által az egészségügyi intézmény ellen kártérítés iránt indított perrel kapcsolatos felülvizsgálati eljárásban Pfv.III.22.670/1995/5. számon hozott, az alperes kártérítő felelősségét mindhárom felperes vonatkozásában megállapító közbenső ítéletében a Legfelsőbb Bíróság kifejtette: az alperes kártérítési felelősségének alapja minden felperes esetében azonos, mert egyazon magatartás okozta a felperesek kárát és csak a következmények szempontjából, a felelősség mértéke és módja tekintetében lehet eltérés közöttük. Ugyanezt a jogi álláspontot tükrözi a Pfv.III.21.899/1997/6. számú közbenső ítélet is. Az EBH 2005/1/1206. számon elvi határozatként közzétett Pfv.III.22.193/2004. számú ítéletében a Legfelsőbb Bíró-

ság kifejezetten kimondta, hogy a fogyatékosasággal született gyermek saját jogon igényelhet kártérítést, ha a kórház alkalmazottainak hibás vagy elmaradt tájékoztatása miatt a szülő nem élhetett a terhesség-megszakítással kapcsolatban a jogszabály által biztosított jogával és a gyermeknek ennek következtében sérülnek az élethez, emberi méltósághoz, a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő alkotmányos jogai. Az elvi határozat indokolásának lényege szerint – a felülbírált jogerős ítéletben foglaltakkal szemben – nem annak van jelentősége, hogy ha a kórház alkalmazottai nem mulasztanak, a magzatot az életétől megfosztják, hanem annak, hogy a kórház hibájából egy törvény által biztosított joggal való élés lehetősége elmaradt és ennek következtében a fogyatékos gyermek a születésétől kezdve nem élhet teljes életet. A magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény (Mvtv.) 6. §-a (1) bekezdésének *b)* pontja szerint ugyanis a magzat súlyos fogyatékosaságának orvosiilag ellenőrzött esete a terhesség-megszakítás indikációja lehet, amivel – a szülőknél kívül – a magzatot is védi a törvény, beleértve az élve születést is. A kórház alkalmazottjának mulasztása folytán tehát sérül a fogyatékosasággal született gyermeknek az az Alkotmányban biztosított joga, amely szerint minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz [54. § (1) bek.], illetőleg a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez (70/D. §). A kórház nem a fogyatékosaság kialakulásáért felelős, hanem az időben elvégzendő terhesség-megszakítás esélyének elvesztéséért. A szülői döntés meghíúsulásának ugyanis az a következménye, hogy a gyermeknek az életét károsodottan, Alkotmányban biztosított személyhez fűződő jogainak sérelmével kell leélnie, amely körülmények miatt alanyi joga van kártérítés követelésére az alperessel szemben.

Ellentétes álláspontra helyezkedtek és a fogyatékos gyermek kártérítési igényét elutasították a bíróságok az alábbi határozatokban. A Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Bíróság a 4/A.Pf.20.800/1992/8. számú ítéletét azzal indokolta, hogy a felperes (a gyermek) nem hivatkozhat – az őt ért hátrányként – arra, hogy amennyiben észlelik a terhesség tartama alatt a rendellenességet, a szülei a terhesség megszakítása mellett döntöttek volna. Ellenkező esetben ez azt eredményezné, hogy a felperes azért részesülne kártérítésben, mert megszületett és él, azaz az elmaradt haláláért kapna kártérítést. Ennek nem vagyoni kártérítés körében való értékelése az élet védelmével összeegyeztethetetlen. A felperesnek nincs kára, hiszen az élet ennek nem tekinthető. A Fővárosi Bíróság a 41.Pf.23.484/1995/3. sz. ítéletében azzal érvelt, hogy a gyermek (II. r. felperes) egészségkárosodása fejlődési rendellenességre vezethető vissza, és azért az alperes nem felelős. A felelősség kizárólag azért terheli, mert a fejlődési rendellenességet időben nem ismerte fel, amikor a terhesség még megszakítható lett volna és így a II. r. felperes megszületett. Kártérítési kötelezettség tehát csak a II. r. felperes egészségi állapotával összefüggő károkért, az abból eredő, az egészséges gyermekhez képest felmerülő többlet-kiadásokért terheli. Ezek a károk, többlet-kiadások pedig a szülőknél, az I. és III. r. felpereseknél merültek fel. A Pécsi Ítéltábla a Pf.I.20.187/2004. számú ítéletében kiemelte, hogy a Ptk.

9. §-a értelmében a magzat nem személy, nem jogalany, de már magzati állapotában vannak jogai, amelyek az élve születés feltételétől függően illetik meg. Nincs azonban feltételes alanyi joga sem arra, hogy magzati életétől az 1992. évi LXXIX. törvény rendelkezései alapján megfosszák. A feltételes jogképesség a magzat alanyi jogai tekintetében egy függő jogi helyzetet jelent, amelyben az alanyi jog csak eshetőlegesen, egy jövőbeni tény bekövetkezésétől függően keletkezik, a fogantatás időpontjára visszamenőleges hatállyal. A magyar jog tehát nem ismeri el a magzat alanyi jogát sem a megszületésre, sem arra, hogy művi beavatkozással az életét elvegyék. Alanyi jog hiányában pedig az alperes részéről hiányzik a cselekmény jogellenessége, amely az I. r. felperes tekintetében a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése értelmében a kártérítési felelősség megállapítását kizárja. A Szegedi Ítéltábla a Pf.III.20.429/2006/8. számú (az ÍH 2007/26. számon közzétett) ítéletében azt fejtette ki, hogy az orvos diagnosztikai tévedése miatt a fogyatékos gyermek szüleinek (I–II. r. felperesek) a családtervezési joga sérült, a gyermeknek (III. r. felperes) azonban praenatalis korban ilyen joga biztosan nem volt, de nem sérült más joga sem, mert számára alternatív lehetőség csak a magzati halál vagy a fogyatékos megszületés volt, kárigénye elismerése esetén tehát a gyermek azért részesülne kártérítésben, mert megszületett és él. A gyermeknek nincs kára, mert az élet kárként nem értelmezhető. A művi beavatkozással a saját élete elvételére való alanyi jog hiányában alanyi jogsértés nem következett be, hiányzik a cselekmény jogellenessége, és nem szenvedtek sérelmet a gyermeknek az élethez és az emberi méltósághoz, valamint a legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő alkotmányos jogai sem, mert a III.r. felperesnek biológiailag és fiziológiailag esélye sem volt a teljes, egészséges életre, a fogyatékoságából eredő hátrányai tehát nem az alperes magatartásával hozhatók összefüggésbe.

A jogegységi kezdeményezéssel érintett kérdésben eddig két bíróság polgári kollégiuma alakított ki a Bszi. 33. § (1) bek. szerinti jogkörében véleményt. A Pécsi Ítéltábla 1/2006. (VI. 2.) sz. Kollégiumi véleménye – a szülők vagyoni és nem vagyoni kártérítés iránti igényét elismerve, ha a felelősség és a kártérítés feltételei egyébként fennállnak – kimondta, hogy „a természeténél fogva fogyatékossgal született gyermek saját jogon nem igényelhet kártérítést, ha a terhesség-gondozás során elmaradt vagy hibás orvosi tájékoztatás miatt anyja nem élhetett a terhesség-megszakítással kapcsolatban a jogszabály által biztosított jogával.” (Vélemény I. pont). Ezzel azonos álláspontra helyezkedett a 2007. április 12-i ülésén a Csongrád Megyei Bíróság Polgári Kollégiuma.

III.

A jogegységi tanács nem nyilvános ülésén a legfőbb ügyész képviselője kifejtette, hogy a Legfelsőbb Bíróság korábban eljár tanácsa a gyermeket saját jogán megillető kártérítést alapvetően az Alkotmány 54. § (1) bekezdése és

70/D. § (1) bekezdése megsértésére alapította. A kárigény azonban – alapossága esetén is – kizárólag a Ptk.-n alapulhat. A kártérítésnek a Ptk. 339. § (1) bekezdésében rögzített feltételei közül a jogellenes magatartás megállapítható, ha a kórház alkalmazottja a magzat vizsgálata során mulasztást követ el – azaz a fogyatékossgának feltárása érdekében a szakmai szabályok szerinti vizsgálatot nem végzi el –, az okozati összefüggés azonban még akkor is hiányzik, ha a kárt illetően a Legfelsőbb Bíróság P.III. tanácsának álláspontját fogadnánk el. (A kár abban nyilvánul meg, hogy a megszületett gyermek egészségkárosodottan, hátrányos helyzetben kényszerül élni). A természeténél fogva fogyatékossgal született gyermeknél ugyanis az egészségkárosodás a magzati fejlődés rendellenessége miatt – tehát nem az orvos jogszabályellenes magatartása folytán – következik be. Nem fogadható el azonban a korábban eljár tanács álláspontja a „kár” fogalmát illetően sem. Az egységesnek mondható bírói gyakorlat szerint ugyanis a kár: egy személy vagy vagyontárgy vonatkozásában – annak korábbi állapotához mért – hátrányosan megváltozott állapot. A természetnél fogva egészségkárosodással született gyermeknél károsodás előtti állapot nem volt; így nincs viszonyítási alap, amiért is a hátrányos állapotváltozás – azaz a kár – nem értelmezhető. Mindezekre tekintettel a legfőbb ügyész indítványozta, hogy a jogegységi tanács foglalja el azt a jogi álláspontot, hogy az eljárást elrendelő végzésben szereplő esetben a gyermek saját jogán kártérítést nem igényelhet.

IV.

A nemzetközi szakirodalom a nem kívánt gyermek születésével kapcsolatos kártérítési igényeket három esetkörre bontja: az egészséges, de nem kívánt gyermek világra jövele esetén a szülők részéről a gyermek fogantatásával vagy megszületésével kapcsolatos orvosi tévedésre vagy mulasztásra alapított kártérítési igényre (wrongful conception vagy wrongful pregnancy), a szülők által fogyatékos gyermek születése esetén előterjesztett kárkövetelésre, ami azon alapul, hogy a megfelelő diagnosztizálás, illetve tájékoztatás hiányában az anya nem élhetett a terhesség-megszakítás jogával és ezáltal a szülőknek a fogyatékos gyermek ellátásával, gondozásával, neveltetésével kapcsolatban vagyoni, továbbá nem vagyoni kára keletkezett (wrongful birth), végül magának a fogyatékos gyermeknek a kárigényére, amit azért érvényesít, mert a hibás tájékoztatás következtében elmulasztott abortusz miatt megszületett és fogyatékosan kénytelen élni (wrongful life).

A jogegységi kezdeményezéssel érintett harmadik esetkörben a nemzetközi szakirodalom és az egyes államok joga, illetve bírói gyakorlata túlnyomó részben a gyermek kártérítési igénye ellen foglal állást. E többségi álláspont érvrendszere abban foglalható össze, hogy maga az emberi élet nem tekinthető kárnak, így a fogyatékos élet sem, a fogyatékos életet az egészséges élettel összemérni nem

lehet, mert a természetnél fogva fogyatékos személynek esélye sem volt az egészséges életre, így nincs kompenzálható hátránya. A magzatnak nem lehet igénye arra, hogy elpusztítsák, így vele szemben az orvos nem követhet el jogsértést és az orvosi hiba e körben nem áll oksági kapcsolatban a fogyatékoságban megnyilvánuló kárral.

Lényegében a jogilag értékelhető „kár” valamint az orvosi mulasztás és a kár közötti okozati összefüggés hiánya miatt utasítja el a – mára már egységesnek tekinthető – joggyakorlat is az ilyen kártérítési igényeket azokban az államokban, ahol ilyenek felmerültek (USA egyes tagállamai, Anglia, Németország, az Európai Unió más tagállamai). Esetileg előfordultak ezzel ellentétes bírói döntések is, amelyek elsősorban humanitárius szempontokat hangsúlyoztak: azzal érveltek, hogy a kártérítési igény elismerésével „a bíróság nem az életet, hanem a fogyatékoságot értékeli hátrányosan”, és „a segítségre szoruló ember nem hagyható magára” (a francia Semmitőszék a Nicholas Perruche ügyben). Megfigyelhető egyébként, hogy azokban az országokban hajlanak egyes bíróságok a gyermek javára kártérítés megítélésére, ahol a szociális biztonság alacsonyabb és a megfelelő orvosi és oktatási ellátás hiánya a családot nehéz helyzetbe hozná.

Több országban törvényhozási úton rendezték a kérdést. Franciaországban – a hivatkozott semmitőszéki döntést ért kritikák eredményeként – olyan törvényt alkottak, amely kimondja: „senki nem érvényesíthet kártérítési igényt önmagában amiatt, mert megszületett” továbbá „nem lehet kártérítési követelése annak, akinek fogyatékoságát vagy betegségét nem közvetlenül a terhesség ideje alatti orvosi beavatkozás okozta, hanem az természetes okokban rejlik (Loi no. 2002/303 du 4 mars 2002). Törvény zárja ki a gyermek eredendő fogyatékoságára tekintettel saját jogon érvényesíthető kárigényét Angliában [Congenital Disabilities (Civil Liability) Act 1976], valamint Kaliforniában (Civil Code of California, Section 43, 6), ahol egyenesen az állam közrendjébe ütközőnek minősítették a természetnél fogva károsodott személy kártérítési igényének elismerését azon az alapon, hogy életét fogyatékosan kell leélnie, mert életétől – magzati állapotban – terhesség-megszakítás útján nem fosztották meg. A német Szövetségi Alkotmánybíróság pedig egy gyermek létezésének kárként való megállapítását az Alkotmányba ütközőnek, az emberi méltóság „abszolút és korlátozhatatlan” alapjogával ellentétesnek ítélte (lásd BverfGE 39, I. 59. o.).

V.

Magyarországon a „wrongful life” igényekre vonatkozóan kifejezett törvényi szabályozás nincs. Az Alkotmányban biztosított alapjogok meghatározó jelentőségük az egész jogrendszer szempontjából, de az egyes jogágak konkrét rendelkezéseiben testet öltve válnak egyedileg érvényesíthető alanyi jogokká. Ebből következik, hogy a

fogyatékos gyermek által az egészségügyi szolgáltatóval (intézménnyel, kórházzal) szemben érvényesített kártérítési követeléseket a polgári jogi kárfelelősség szabályai, valamint az egészségügyi törvény rendelkezései alapján kell megítélni. A szerződésen kívüli kárfelelősség általános szabályaként a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni; mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A Ptk. 348. §-ának (1) bekezdése szerint, ha az alkalmazott a munkaviszonyával összefüggésben harmadik személynek kárt okoz, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában a károsulttal szemben a munkáltató felelős. Az 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 77. §-ának (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy minden beteget – az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül – az ellátásban részt vevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai irányelvek, illetve szabályok betartásával kell ellátni.

Az orvos magatartásának jogszerűségét vagy jogellenességét és az utóbbira alapított kártérítési követelést tehát a fenti jogszabályi rendelkezések alapján kell elbírálni. A Ptk. 339. §-ának (1) bekezdéséből kitűnően a kártérítési felelősség elemei: 1. a jogellenes magatartás, 2. a kár, 3. az okozati összefüggés a jogellenes magatartás és a kár között, amelyeket a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében a károsultnak kell bizonyítania, továbbá 4. a felróhatóság, amellyel kapcsolatban a károkozónak (az érte helytállni köteles munkáltatónak) kell bizonyítania, hogy magatartása az elvárható gondosság mércéjének megfelelt. Az egészségügyi intézmény kárfelelősségének megállapításához a kártérítés törvényben rögzített elemeinek maradtalanul meg kell valósulniuk.

A jogegységi kezdeménnyel érintett kérdés eldöntésénél a fentiek tükrében azt kell vizsgálni, hogy az orvos tévedésével vagy mulasztásával összefüggésben a gyermeket – fogyatékosága miatt – érte-e olyan kár, amelyet a polgári jogi kárfelelősség szabályai szerint alappal háríthat az egészségügyi szolgáltatóra. Másként fogalmazva: az orvosnak az a mulasztása, hogy nem tájékoztatta a gyermek szüleit a gyermek valószínűsíthetően bekövetkező fogyatékoságáról és ezáltal megfosztotta az anyát a terhesség-megszakítás jogszabályban biztosított lehetőségétől, jogellenes magatartásnak tekinthető-e a fogyatékosan megszületett gyermekkel szemben, és e jogellenes magatartással összefüggésben a gyermeknek merült-e fel jogilag értékelhető kára.

1. A magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény (Mvtv.) 6. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a terhesség a 12. hetéig megszakítható, ha a magzat orvosiilag valószínűsíthetően súlyos fogyatékoságban vagy egyéb károsodásban szenved. A (3) bekezdés a terhesség 20. hetéig – a diagnosztikus eljárás elhúzódása esetén 24. hetéig – szakítható meg, ha a magzat genetikai, teratológiai ártalmának valószínűsége az 50%-ot eléri. Az Mvtv. rendelkezései szerint a családvédelmi szolgálat munkatár-

sánál az állapotos nő terjeszti elő [8. § (1) bek.] a terhesség-megszakítás iránti kérelmet, annak a törvényben előírt tájékoztatást és tanácsadást követő írásba foglalása után a választott egészségügyi intézményben ő dönt a kérelem megerősítéséről [10. § (3) bek.], elutasítás esetén szakmai felülvizsgálat kezdeményezéséről [10. § (5) bek.]. A bírói gyakorlat azonban egységes abban, hogy a döntés lehetőségének elmaradásával nem csupán a várandós anya önrendelkezési joga, hanem mindkét szülőnek a családtervezéshez fűződő joga is sérül. Az orvos jogellenes magatartása tehát abban áll, hogy a szülőket nem tájékoztatta arról, hogy valószínűsíthetően fogyatékos gyermekük fog születni, és így megfosztotta őket a családtervezési joguk gyakorlásától, attól, hogy ők dönthessenek a fogyatékos gyermek megszületéséről vagy a terhesség még lehetséges időben történő megszakításáról.

A magzattal szemben viszont az orvosnak semmiféle tájékoztatási kötelezettsége nincs. A Ptk. 9. §-a értelmében a jogképesség az embert, ha élve születik, fogamzásának időpontjától kezdve illeti meg. A hatályos jog a magzatot az élveszületésétől kezdődően tekinti jogalannak (embernek), ezt megelőzően is lehetnek azonban jogai, amelyeket törvényes képviselőjén, illetőleg gondnokán keresztül gyakorolhat (Ptk. 10. §). A magzatnak azonban – szüleivel ellentétben – abban a kérdésben, hogy megszülessen-e vagy művi beavatkozással elvegyék az életét, nincs döntési jogosultsága, és ez nem vezethető le az Alkotmány 54. §-a (1) bekezdésének az élethez és az emberi méltósághoz való alapjogot biztosító rendelkezéséből sem. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ugyanis az élet és az emberi méltóság csak egymással egységben értelmezhető, nem lehet emberi életek értéke között jogilag különbséget tenni. „Emberi méltósága és élete mindenkinek érinthetetlen, aki ember, függetlenül fizikai és szellemi fejlettségétől, illetve állapotától” [a 64/1992. (XII. 17.) AB hat. indokolásából]. A természetnél fogva károsodott magzatnak nincs olyan jogosultsága, hogy a saját leendő életét értéktelennek tételezve az abortuszt „válassza” vagyis azt állítsa, hogy jobb lett volna meg sem születnie, mint fogyatékosan élnie. Erre vonatkozó alanyi jog hiányában vele szemben az orvos nem követhet el jogellenes magatartást azáltal, hogy a szülőkkel szembeni tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget. Ezen nem változtat az, hogy a gyermek valószínűsíthető fogyatékoságát, mint a művi terhesség-megszakítás indikációját az Mvtv. nemcsak az anyának a fogyatékoságból eredő lelki és fizikai terhek alóli mentesítése, hanem a magzatnak a későbbi fogyatékos élettel járó hátrányoktól való megóvása miatt ismeri el (lásd tv. Indokolása), ezzel ugyanis semmiképpen nem teremt a magzat számára „döntési helyzetet” saját megszületése tekintetében. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának megfogalmazása szerint „az élethez való jognak nem tulajdonítható a halálhoz való jogot biztosító értelem” (ECHR *Pretty v. United Kingdom*, 2002. ápr. 29-i ítélet 40. pontja az Emberi Jogok Európai Egyezményének az élethez való jogot deklaráló 2. cikke értelmezéséhez).

2. A kártérítési felelősség általános szabálya további mellőzhetetlen elemként írja elő a kár bekövetkeztét. A polgári jogban a kár fogalma egy, a korábbiakhoz képest hátrányosan megváltozott állapotot jelent, melyet másnak a jogellenes magatartása idézett elő. A kár megállapítása mindig viszonyítás: kell, hogy legyen a sérelmezett magatartást megelőzően egy sértetlen, vagy mindenképpen előnyösebb állapot, vagy legalábbis annak megvalósítható lehetősége. A viszonyítási alap értelemszerűen mindig csak ugyanannak a személynek vagy vagyontárgynak a korábbi állapota lehet, vagy olyan előnyösebb állapota, amelynek elérhetőségétől a károkozó jogellenes magatartás fosztotta meg. A genetikai, teratológiai ártalom következtében fogyatékos gyermek esetében semmilyen esély nem volt arra, hogy ép emberként élje az életét, így fogyatékos állapota nem mérhető egy korábbi ép állapothoz (vagy annak lehetőségéhez), legfeljebb a „nemléthez”. Ez utóbbinak „előnyösebb állapotként” való értelmezése azonban nyilvánvalóan a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjébe – a Ptk. 1. §-a (2) bekezdésének szóhasználatára szerint: gazdasági és társadalmi rendjébe – ütközne.

Azáltal, hogy a fogyatékos gyermeknek a fejlődési rendellenesség következtében esélye sem volt az egészséges életre, az Alkotmány 70/D. §-ára hivatkozással sem léphet fel kártérítési igénnyel az egészségügyi szolgáltatóval szemben. A lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghöz való alkotmányos alapjog ugyanis nem jelent mindenki számára közvetlen jogérvényesítési lehetőséget, hanem egyrészt a lehetőségekhez képest érvényesül, amibe az érintett személy belső (biológiai) adottságaiból eredő egészségi állapota is beletartozik (ezt fejezi ki – többek között – a „lehető” szó), másrészt – amint arra már utalás történt – az alkotmányos jogszabályok feltétel-rendszerében biztosított konkrét jogosultságokon (így a kártérítés szabályain) keresztül érvényesül. A természetnél fogva fogyatékos gyermeknek ismeretlen eredetű, genetikai vagy egyéb ok miatt biológiailag, fiziológiailag nincs lehetősége a teljes, egészséges életre, a legmagasabb szintű testi és lelki egészségre. A természetnél fogva fogyatékos ember léte tehát nem tekinthető olyan kárnak, ami a polgári jog szabályai szerint megtéríthető.

3. Nem alapozza meg az egészségügyi szolgáltató kárfelelősségét a gyermekkel szemben az az 1206. számú elvi határozatban foglalt érv sem, hogy egyazon magatartás okozta a szülők és a gyermek kárát és csak a következmények szempontjából, a felelősség mértéke és módja tekintetében van eltérés közöttük. Egyazon jogellenes magatartás ugyanis nem szükségképpen vált ki azonos jogkövetkezményeket különböző személyekkel szemben (a felelősség fennállása, annak alakzata, feltételei is különbözhetnek). A szülőket családtervezési joguk sérelme, az anyát ezen felül önrendelkezési jogának csorbulása miatt illeti meg a kártérítés. A gyermek saját jogán, önállóan érvényesít kárigényt, még akkor is, ha ugyanarra az orvosi magatartásra hivatkozik a kárfelelősség alapjaként, ezért annak feltételeit is önállóan, az ő valamint az egészségügyi

szolgáltató, mint károsult-károkozó viszonylatában kell vizsgálni. Az egészségügyi intézmény kárfelelősségének alapjául felhozott orvosi mulasztás azonban a gyermek fogyatékoságával nincs okozati összefüggésben, mert az a szóban lévő esetekben nem az orvos mulasztásának következménye. Az egészséges élveszületés, illetve a fogyatékos világrajövetel közötti életminőség-különbség nem vezethető vissza az orvosi mulasztásra.

Mindezekre tekintettel a polgári jogi kárfelelősség kizárólag a szülők és az egészségügyi intézmény vonatkozásában érvényesülhet. A szülőknek biztosít az Mvtv. lehetőséget a családtervezésre és az anya önrendelkezési joga fejeződik ki abban, hogy – a törvényi feltételek fennállása esetén – kérheti a terhesség megszakítását. A magzatnak ezzel szemben nincs önrendelkezési joga. A szülők vonatkozásában érhető tetten a személyiségi jogot sértő orvosi magatartás: a magzati károsodás felismerését megghiúsító, felróható orvosi mulasztás és a terhesség-megszakítás lehetőségére vonatkozó tájékoztatás elmaradása. A szülőknek a fogyatékosan megszületett gyermek léte miatt megnehezült élete jelenti polgári jogi értelemben azt a – vagyoni és nem vagyoni – kárt, amely – pénzben kifejezve – az orvosi mulasztás folytán az egészségügyi intézményre áthárítható.

VI.

A jogegységi tanács hangsúlyozni kívánja, hogy a kifejtettek a fogyatékos gyermeknek a polgári jog felelősség szabályaira alapított kártérítési igényére vonatkoznak. Amennyiben eltekintünk a polgári jog fogalomrendszerétől és köznapi értelemben vizsgáljuk a fogyatékos ember helyzetét, nem kétséges, hogy az ép emberekhez képest károsodottként éli az életét és rászorul a társadalom támogatására. Az Alkotmány 70/E. §-ának (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz; öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság és önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén a megélhetésükhöz szükséges ellátásra jogosultak. A (2) bekezdés értelmében a Magyar Köztársaság az ellátáshoz való jogot a társadalombiztosítás útján és a szociális intézmények rendszerével valósítja meg. A polgári jogi kártérítéshez való jog hiánya tehát nem jelenti – nem jelentheti –, hogy a természetnél fogva fogyatékosan született emberek ellátatlanul maradjanak. Éppen ellenkezőleg: mivel ezekben az esetekben a polgári jogi kárfelelősség szabályai – a törvényes feltételek hiányában – nem érvényesülhetnek, az államnak alkotmányos kötelezettsége alapján kell gondoskodnia olyan intézményrendszer fenntartásáról, amely egyrészt a családon (a szülőkön) keresztül, másrészt közvetlenül megfelelő egészségügyi, oktatási, szociális és anyagi ellátást nyújt a fogyatékoságuk miatt arra rászorultaknak. Ennek jogszabályi keretei részben ma is adóttak: gyermekkorban az 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 6. §-ának (3) bekezdése

rendelkezik a fogyatékos és tartósan beteg gyermek fejlődését és személyisége kibontakoztatását segítő különleges ellátásához való jogáról a gyermekvédelmi rendszerben, melynek működtetése a 14. § (3) bekezdése értelmében állami és önkormányzati feladat, felnőttkorban pedig a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) 2. §-ának (5) bekezdése teszi általánosságban az állam kötelezettségévé a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítését és a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetését „a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeivel összhangban”, részlet-szabályai-ban konkrétan rögzítve a jogosultságokat, beleértve a fogyatékosok pénzbeli ellátását (Fot. V. fejezet: A fogyatékosági támogatás). Számos más jogszabály (a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény, több kormány- és miniszteri rendelet) biztosít a szülőknek, nevelőszülőknek, gyámnak, szociális intézmény vezetőjének, nagykorú hozzátartozónak, illetve magának a fogyatékkal élőknek alanyi jogon járó juttatásokat, támogatásokat és kedvezményeket (magasabb összegű családi pótlék, családi adókedvezmény, a gyermek 10. évének betöltéséig járó gyermekgondozási segély, ápolási díj, közgyógyellátás, akadálymentesítési támogatás, utazási és közlekedési kedvezmények, személyes gondoskodást nyújtó szakosított szociális ellátások stb.). Mindezek az ellátások nyilvánvalóan nem mérhetők össze a polgári jogi kárfelelősség alapján megítélhető térítéssel, amelyben a teljes kártérítés (valamennyi vagyoni és nem vagyoni hátrány kompenzálása) elve érvényesül. Az államnak azonban annak meghatározásánál, hogy a fogyatékosok támogatásával kapcsolatban „a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeinek” törvényben rögzített határát hol húzza meg, az Alkotmányból eredő kötelezettsége figyelembe venni azoknak a rászorultaknak az érdekeit, akiknek a fizikai, lelki és anyagi sérelmeit a polgári jog eszközeivel nem lehet orvosolni.

A fenti indokok alapján a jogegységi tanács a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Legfelsőbb Bíróság tanácsának kezdeményezésére a Bszi. 27. §-a, 29. § (1) bekezdésének b) pontja és 32. §-ának (4) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Budapest, 2008. március 12.

Dr. Murányi Katalin s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Csánitzné
Dr. Kőrös András s. k., *dr. Csiky Ilona s. k.,*
előadó bíró bíró

Dr. Tallián Blanka s. k., *Dr. Wellmann György s. k.,*
bíró bíró

**VI. rész KÖZLEMÉNYEK,
HIRDET MÉNYEK****A Magyar Demokrata Fórum által a 2008. évi időközi parlamenti választásra fordított pénzeszközök
forrásai és felhasználása**

Ezer forintban

1. A jelölő szervezet neve: Magyar Demokrata Fórum			
2. A jelölő szervezet által állított jelöltek száma: 1 fő			
3. Az időszaki választásra fordított összeg			998
3.1. Forrásai összesen		998	
3.1.1. Állami költségvetési támogatás	998		
3.1.2. Egyéb forrás	—		
3.2. Jogcímek szerinti felhasználás összesen		998	
3.2.1. Állami költségvetési támogatás terhére	998		
ebből:			
— anyagjellegű ráfordítás	228		
— egyéb ráfordítás	—		
— igénybe vett ráfordítás	770		
3.2.2. Egyéb ráfordítások terhére		—	

Dr. Varga Zsolt s. k.,
pártigazgató

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik – többek között – a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezes) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2008. évre: 26 460 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

2008. évi előfizetési díj egy évre: 26 460 Ft áfával. ☐

fél évre: 13 230 Ft áfával. ☐

Csekket kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés:

.....

A Magyar Közlönyt szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Petrétai József. A szerkesztésért felelős: dr. Tordai Csaba. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadónál Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668. Előfizetésben terjeszti a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó a FAMA Rt. közreműködésével. Telefon: 235-4554, 317-9999, 266-9290/240, 241, 245 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2008. évi éves előfizetési díj: 121 212 Ft. Egy példány ára: 250 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +215 Ft. A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

08.0913 – Nyomja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

A Magyar Közlönyt szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével. A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Petrétai József. A szerkesztésért felelős: dr. Tordai Csaba. Budapest V., Kossuth tér 1–3. Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadónál Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668. Előfizetésben terjeszti a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó a FAMA Rt. közreműködésével. Telefon: 235-4554, 317-9999, 266-9290/240, 241, 245 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozloncentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2008. évi éves előfizetési díj: 121 212 Ft. Egy példány ára: 250 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána +8 oldalanként +215 Ft. A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

08.0913 – Nyomja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.